

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Heiberg, Peter Andreas.; udgivne ved K. L. Rahbek

Titel | Title:

P. A. Heibergs Samlede Skuespil.

Alternativ titel | Alternative title:

Samlede Skuespil.

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Anden og forøgede Udgave.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 2

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Joh. Fred. Schultz, 1806-19

Fysiske størrelse | Physical extent:

4 bd.

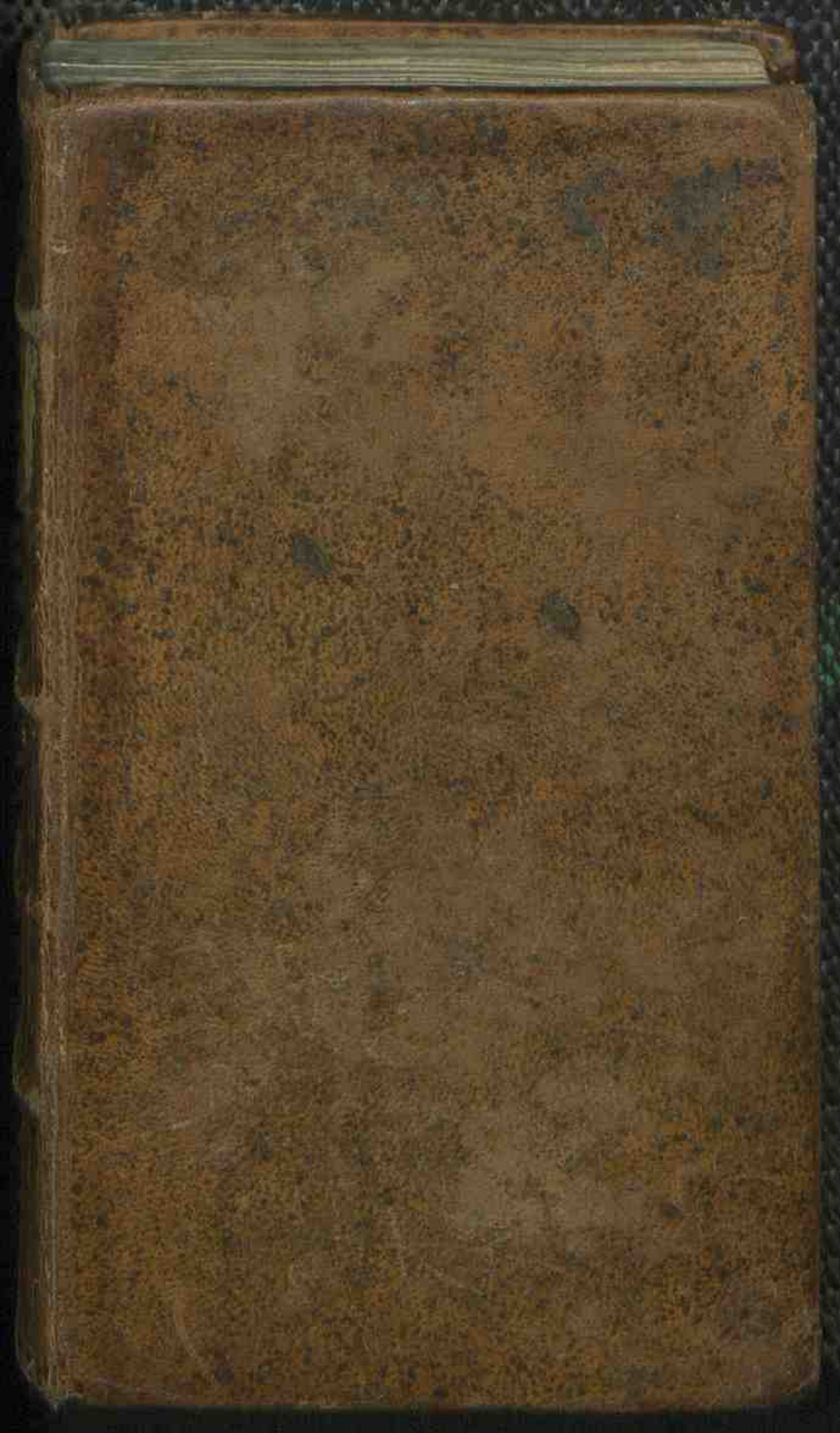
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

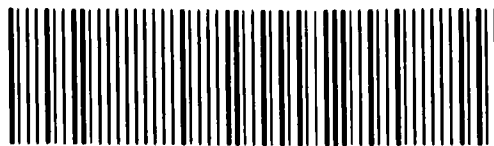
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55-94

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021953920

P. A. Heibergs

samlede

Skuespil.

Udgivne

ved

K. L. Rahbek,

Professor.

Anden Deel.

Anden og forøgede Udgave.

Kjøbenhavn, 1806.

Trykt og forlagt af Directeur Joh. Fred. Schults,
Kongelig og Universitets Bogtrykker.

1811

1811

1811

1811

1811

1811

1811

1811

1811

1811

In d h o l d.

Forvandlingerne	Side I
Duellen	147
Hofforgen eller Testamentet	231
Chinafarerne	287

1000000

1000000
1000000
1000000
1000000

Forvandlingene.

Comedie i fem Acter.

Første Gang opført paa den Kongelige danske
Skueplads den 4de Marts 1788.

Personer:

Grev Stiernskiold.

Grev Rheinfeld.

Jacob Plump, Gjestgiver.

Mad. Plump.

Christiane, deres Fosterdatter.

Marie, foregiven Bondepige.

Carl } foregivne Bønderkarle.
Anton }

von Reichborn, Borgemeester.

Grethe, Kjelderpige.

En Tjener.

Handlingen sker paa en Gjestgivergaard i en Kjøbstad
i Sjælland. Den begynder om Eftermiddagen, og
er til Ende Klokken imod 7 om Aftenen.

Theatret forestiller en Stue i Gjestgivergaarden.

Før

Første Act.

Første Scene.

Carl. Anton.

Anton.

Jo, nægt ikke, at du er forelsket, Broder! stof-blind maatte jeg være, om jeg ikke kunde see det.

Carl.

Men, min Ven! Jeg veed, jeg bærer mig jo ikke anderledes ad nu, end før; er jeg da saa forkrækkelig forandret?

Anton.

O nei! ikke saa synderlig. Jeg finder ingen anden Forandring hos dig, end disse smaae Bagateller: du vrier Armene, som een der er misfornøiet; fløiter Elskovs Arier, som en Coelfort; gaar allene, som een der har Pestilenke; sukker som en Skoledreng, der har tabt sin A. B. C.; græder som en ung Pige, der har begravet sin Mormoder; faster ligesom een, der holder Djæt; vaager som een, der frygter for Tyve, og taler sygeligt, ligesom en Tige-

ger om Løverdags Aften. Før derimod, naar du loe, var det, som man hørte en Hane gale; naar du gif, saa var det, som om man saae Holger Danske; naar du spiste, saa aad du, som en Tærsker; naar du fastede, saa var det netop strax efter Maaltidet; og sukkede du, saa var det allene, naar du manglede Penge. See saa forandret er du, at jeg neppe kan troe, at du er den samme Grev Rhein-feld, som du var for fjorten Dage siden.

Carl.

Er du snart færdig med din nydelige Beskrivelse?

Anton.

Der fattes bare en lille Anmærkning, nemlig: —

Carl.

Oh, piin mig dog ikke længer med saadant Bæv.

Anton.

Tyst, tyst. Kald det ikke Bæv. Min Anmærkning er allene denne: at siden du er Don Quixot, og jeg Salvo Titulo Hr. Sancho Panza, saa vilde jeg gjerne vide, hvem der er din Dulcinea.

Carl.

Du erindrer, da vi i denne Forflædning gif fra Kjøbenhavn, at jeg da foregav et Spøg, jeg havde i Sinde at spille een af min Slægt. Aarsagen var, at jeg frygtede for din Taushed i Hovedstaden; men da vi nu ere paa et Sted, hvor det ikke nytter at bruge nogen Forstillelse, saa maae jeg tilstaae reent
ud,

ud, at det er, som du siger, at Kjerlighed er Aarsag deri.

Anton.

Stakkels Kjerlighed! hvor meget faaer ikke du Skyld for!

Carl.

Fald mig ikke ind i Talen; men hør med Taalmodighed paa min Fortælling. Den deilige Bondedpige, som du veed, at jeg for nogle Uger siden fik at see i Kjøbenhavn, indtog mig saaledes, at jeg troede ikke at kunde blive lykkelig, uden ved at ægte hende. Du veed, jeg saae hende i en Trængsel, og at hun med eet forsvandt; jeg gjorde mig al optændelig Umage for at faae hende opspurgt, men længe forgjeves. Endelig fik jeg da at vide, at hun opholder sig her. Jeg besluttede strax at reise herud, og tilbyde hende min Haand; men Rygtet sagde mig tillige, at denne Pige vilde staae stor Fare for aldrig at blive givet, uagtet der var gjort hende adskillige anseelige Tilbud. Aarsagen hertil er, at hun har havt saa herlig en Opdragelse, at meget faa Damer af Stand skulle skamme sig ved at ligne hende deri; og hun har tillige saa strænge Grundsætninger af Ære, at hun umuelig vil tillade, at en Mand af Stand fornedrer sig til at tage hende, der kun er en Bondedpige. Fra den anden Side veed du, at Harmonie og Liighed i Tænkemaaden er det, der udgjør

Ægte-

Egtestandens Lyksalighed, langt mere end Liighed i Stand, og paa denne Grund troer hun, at hun aldrig kan blive lykkelig, naar hun givtede sig med en af sine Lige. - Derfor er det, at jeg har valgt denne Forklædning, som, jeg holder for, er den nærmeste Vej til at vinde hendes Hjerte. Denne er Sammenhængen; kan du nu finde Nede i Tingene? Men da jeg overtalte dig til at følge med, troede jeg ikke at foresinde saa mange Vanskeligheder. — Men hvad? — Du staaer jo i Tanker?

Anton (leer.)

Ha, ha, ha! Jeg seer alt i Anden, hvor Poetterne skal kappes om at besynge dette Tog. Een af dem vil vist begynde saaledes: Jeg sjunger om en Helt, som blev af Elskov galen.

Carl.

Spot ikke. Der kommer vel den Tid, da jeg kan faae see dig baade guul og bleg af Kjerlighed.

Anton.

Af Sygdom eller Sorg, vil jeg tilstaae; men aldrig af Kjerlighed. At et Fruentimmer har født mig til Verden, det takker jeg for: at et Fruentimmer har ammet mig op, det takker jeg ogsaa for; men at jeg skulde blive til en Nar for to smukke Dines Skyld, nei, det betakker jeg mig for; og naar det skeer, saa kan du sætte mig i en Tønde, som en Rat, og lade Bønderne paa Amager ride Carousel.

om:

omkring mig, en Fastelavns Mandag; eller og kan du stikke Djnene ud paa mig, og hænge mig til et Skildt for et Jomfruehuus, som den blinde Cupido.

Carl.

Jeg skal huske paa, hvad du har sagt, og troe mig, at naar engang dit muntre Lune faaer udrasset, saa bliver du vel ikke saa stor en Sjetter i Henseende til Skjønhed.

Anton.

O, min Broder! Sjetter er jeg nu just ikke. Jeg gider gjerne seet en smuk Pige; men at blive orthodox som du, det skal Himlen bevare mig fra.

Carl.

Godt! det vil Tiden lære. Smidkærtid bebrejder jeg mig dog, at jeg har benyttet mig af dit Bendskab, for at faae dig til at gjøre en Galskab, som du maaskee allerede angrer.

Anton.

Tael ikke derom. Jeg veed, at du vilde have gjort det samme for mig i lige Omstændigheder; og desuden kan jeg dog forsikre dig, at da jeg mærkede det blev dit ramme Alvor at give dig i Tjeneste her, som Joerkarl, saa følte jeg ligesom et indvortes Rald til at blive Lærker; og det ikke just fordi jeg er saa stor en Mand i min Profession, skjøndt du veed at jeg har øvet denne ædle Kunst meget paa min Faders Herregaard; men af bare Nysgjerrighed, og for at

uds

udspionere dine Hensigter. Det varede ikke længe, inden jeg mærkede, at Kjerlighed var din Gud; og uagtet jeg ikke var vis paa min Sag, saa frygtede jeg dog halvveis for denne Bondepige, hvis Skjønhed der har gaaet saa meget Ord af. Siig mig nu, min Ven! har du talt med Heltinden?

Carl.

Meget lidet; og aldrig har jeg fundet komme til at tale om andet end om gandske ligegyldige Ting. Du veed, at jeg ikke allene, men utallige andre, ansee hende for det smukkeste Fruentimmer, man kan see; men Rygtet lægger endogsaa meget rettelig dette til, at hun er det dydigste; thi uagtet hun er paa et saadant Sted, hvor et Fruentimmers Dyd staaer den største Fare, saa har dog ingen fundet sige det allersmindste tvetydige om hende. Men seer du! (Han tasger et Brev op af Lommen.) Siden jeg har mærket, at det var saa vanskeligt at komme til at blive ret kjendt med hende under denne Forflødning, saa maae jeg ligesaa godt først som sidst opdage hende min Stand; og derfor vil jeg søge Leilighed til at levere hende dette Brev.

Anton.

At tale Alvor, min beste Ven! saa frygter jeg for, at alt hvad du gjør er forgjeves. Jeg har hørt mumle om, at en vis Borgemeisters Søn, en lille bitte Officer, gaaer paa Jagt efter hende, og er
kom-

kommet dig i Forkjøbet; og troe du mig, at en fattig Bondepige . . .

Carl.

Just det giver mig Haab; thi jeg veed ganske vist, at hun aldrig har givet ham Haab, ja ikke engang villet tale med ham; og dernæst siger mit Hjerte mig, at hun er andet end en Bondepige. Du seer jo, hvorledes Berten holder hende som sit eget Barn, uagtet hun ikke er ham beslægtet, og desuden er der noget saa høit og saa ædelt i hendes hele Væsen, som viser, at Naturen har bestemt hende til mere, end en Tjenestepige.

Anton.

Ja, uagtet mit Hjerte just ikke har sagt mig noget om Tøsen, saa kan jeg dog ikke nægte, at jo mine Dine har sagt mig, at hun er ret nyselig. Men hør nu, der ligger mig en anden Skrupel i Hovedet. Hvad om vores Forældre faaer at vide, at vi opholder os her i denne Forklædning?

Carl.

Frygt ikke for det. Der var ikke en Sjæl, som kunde have mindste Nys om, hvad vi toge os for; og desuden skrev jeg, inden vi gik, et Brev til min Fader, og berettede ham, at jeg agtede at reise til Overrig, og at du fulgte med; saa at de drømmermindst om, at vi har taget Veien herhid.

Ant.

Anton.

Saa, lad nu saa være. Men hvor længe tænker du, at vi skal blive her? Lysten kan snart forgaae mig til at tørste til Punds. Havde jeg ikke nogle Penge i Baghaand, saa sultede jeg ihjel ved det Arbeide, og det uagtet alle mine Talenter.

Carl.

Det er sandt, min Ven! det var daarligt, om du for min Skyld vilde stille dig blot for saadanne Ubehageligheder. Det største Beviis du nu kan give mig paa dit Venskab, er at vende tilbage til dine Forældre. Hvad mig angaaer, da er det mig umueligt at forlade dette Sted, førend jeg har fundet Leilighed til at aabenbare den smukke Christiane min Kjerlighed; og skulde hun være haard nok til at imodstaae mine Sukke, da beste Stjerneskjold! da maae jeg søge langt fra hende et Opholdssted, hvor jeg i Eenlighed kan begræde min Ulykke.

Anton.

Og snart skulde jeg faae Lyst til at græde af Medynk over de stakkels Romaner, som du saa ynkelig radbrækker. Jeg gider dog nok seet Udfaldet paa dette Tog; og skal ikke lade en otte eller fjorten Dage falde mig lange, og imidlertid moere mig med den fjantede Kjelderpige; for hun er, paa min Vre! saa forliebt i mig, som en Rotte i en hollandsk Ost. Men der kommer vores Hr. Husbond.

Carl.

Carl.

Saa maae vi da til at spille vores Roller igjen.

U n d e n S c e n e.

De Forrige. Jacob Plump.

Plump.

Carl! har du lukket Havreloftet?

Carl.

O ja, Husbond! jeg har altid Nøglen i min Lomme.

Plump.

Det er godt. For, de Bønder, det er ellers noget Satans Pak. Kort at fortælle, de bryder sig Fanden om, enten de faaer en Ting paa en ærlig Maade, eller de snyder sig den til, eller stjeler den. Det gjør de, Fanden tage mig! med saa koldt Blod, som om det ingen Synd var; og naar de saa kommer hjem imellem deres Kammerater, saa gjør de sig tilgode med, at de har udført deres Skjelmstykke saa vel. For har jeg troet, at det var bare de Storre, der forstod at gjøre Skjelmstykker paa en fin Maade; men, kort at fortælle, nu mærker jeg at Verden er bleven saa poleret, at endogsaa den fattigste Bønde, naar han vil bedrage nogen, lægger sine Planer saa fint, at man skulde bede Fanden tage sig paa, at der havde været en Minister med i Spillet. — Men du, min gode Anton! mig synes, at det gaaer
noget

noget langsomt med din Tærskning; du maae ikke have tærsket meget i dine Dage?

Anton.

Det er sandt, Husbond! jeg er just ikke meget vant til saadant Arbeide; men Lysten har jeg; og I kan jo see paa mig, at jeg er lige saa før og stærk, som nogen anden; og naar jeg først faaer Grebet, saa kald mig en doven Hund, om jeg ikke skal slaae Slag t Slag med, hvad Karl, I vil sætte til mig.

Plump.

Har du da aldrig tærsket, førend du kom her?

Anton.

Nei, kun lidt, Husbond! jeg skal sige Jer, jeg har næsten al min Tid tjent som Løber hos et Herrer-Kab i Kjøbenhavn; og der falder langt andet Arbeide for.

Plump.

Ja vist; som for Exempel, at løbe med Breve fra den naadige Frue til hendes Galaner, og passe paa at mælde dem, naar Herren er ude, og — fort at fortælle — jeg veed nok; — men hvorfor blev du ikke der? Der maae dog, fort at fortælle, falde gode Sportler ved den Post.

Carl.

O vi vare begge to fjede af Byen; og Tjenesterne ere, faae den Skam! ikke saa fede, som der gaaer Ord af.

Plump.

Plump.

Ja jeg kan sagte tænke, at de naadige Fruer nok sørger for, at deres Galaner ikke har meget tilovers at give til Løberne; og selv er de vel, fort at fortælle, ligesom Helvede, der sluger alt, hvad det kan faae, og giver ikke noget fra sig.

Tredie Scene.

De Forrige. Grethe.

Grethe.

Husbond! her er en Bonde, som begjerer at tale med Jer.

Plump.

Det er godt, jeg skal komme (Gaaer.)

Carl.

Og jeg vil gaae ud til mit Arbeide, for ikke at forstyrre dig i din Fornøielse. (Gaaer.)

Fjerde Scene.

Anton. Grethe.

Grethe.

(Tager en Pandekage i et Stykke Papiir op af kommen.)

See her, lille Anton! hvor jeg tænker paa dig, naar der falder noget godt af i Spisefammeret. Hvad, vil du ikke have det?

Anton.

Jeg er ikke sulten, og desuden har jeg en naturlig

lig Afstye for Rotter, og denne Vandefage seer ud, som om en halv Snees Rotter havde dandsset Engelskdands paa den.

G r e t h e.

Nei, min Dreng! der er hverken Rotter eller Muus i hele Huset; men jeg skal sigge dig, hvorledes det er gaaet til med den. Bores Mad, veed du, er gandske god, men lækker er den just ikke; og saa staaer Mamsell Christiane, naar hun kommer i Spisefamneret, og ruer over alt, hvad der er, ligesom en Høne over et Æg; saa at, naar man skal have noget Godt, saa maae man forstaae lidt at rapse; og at stjele Mad og Drikke, det er jo ingen Synd, som han sagde, Klokkeren jeg tjente hos, naar han aad Julefagen fra Præsten. Seer du, saa var jeg nu ude i Spisefamneret, og der slap jeg til at faae denne i Lommen. Tag du den kun; for den er, gid jeg faae! gandske lækker.

A n t o n.

Kagen er lækker nok; men jeg havde dog heller seet den paa en Gaffel end i dine Hænder.

G r e t h e.

O, da har den saamænd! ingen Skade faaet af dem. See kun paa mine Hænder; er der noget smukt paa mig, saa er det sandelig dem, om jeg selv tør sigge det.

A n t o n.

Anton.

Gud bevare min Mund fra at nægte det! men jeg er en Smule frøsen, skal jeg sige dig. Gjem den til en anden Gang; kanskee jeg da kunde have bedre Appetit.

Grethe.

(Tager ham i Haanden.)

Anton! lille Anton!

Anton.

Hvad godt?

Grethe.

See paa mig!

Anton.

Ja, hvad skal det betyde?

Grethe.

Forstaaer du mig?

Anton.

Jeg troer du er gal. Hvem Dofker kan forstaae dig, naar du intet taler. Om jeg saa gloede dig i Gesigtet til i Morgen, saae jeg dog intet andet, end at du sætter et løierligt Hæs op, og skjeler paa mig, som en Tyv paa en Pengepuger.

Grethe.

Anton! Anton! forstaaer du ikke, hvad det skal betyde, naar en smuk Pige skjeler?

Anton.

Smuk? ja det vil vi for det første ikke tale om, ifald du saa behager.

Grethe.

G r e t h e.

O min Ven! al anden Spøg kan jeg taale; men at jeg er grim, det troer jeg ikke, at du kan mene; saa meget veed jeg dog, at jeg ikke er hæslig, om jeg nu endog ingen Skjønhed er. Det er ingen Kunst at somme Tøiter kan være hvide og fine, der aldrig maae dyppe Haanden i Vand, og som Binden aldrig faaer blæse paa; men derfor er det ikke sagt, at jo andre og kan være smukke; og det kan jeg lade dig vide, at der kommer sjelden nogen Rejsende hertil, som jo siger til mig: lille Grethe! du er en nydelig Pige; og kanstee vel iblandt endnu mere.

A n t o n.

Ja, naar du siger det, saa maae jeg endelig troe det. Bliv ikke vred, lille Grethe! jeg er en dum Krabat i den Punkt; og jeg vidste, min Troe! ikke ret, enten du var smuk eller ikke, førend nu, da du sagde mig det selv.

G r e t h e.

Ja, veed du hvoraf det kommer?

A n t o n.

Nel, det maae du fortælle mig.

G r e t h e.

Det kommer deraf, at du elsker mig, og Kjerlighed er blind.

A n t o n.

Ja, nu begynder jeg vist ogsaa at troe, at det er sandt.

G r e t h e.

Grethe.

Saa jeg det ikke i Morges, da du kom ind i Kammeret? du kunde jo ikke see Nøglen til Løen, som dog hang lige for Næsen af dig. Var det ikke Kjerlighed, som gjorde dig blind?

Anton.

Ja ganske vist; men skulde det ikke have været Kjerlighed til Sengen? for jeg var temmelig søvnig.

Grethe.

Saa sagte, saa sagte Skjelnismester! hold paa Lommen! Du maae give lidt Tid. Imidlertid, siden jeg seer, at du elsker mig saa oprigtig, saa maae jeg dog sige dig noget, som jeg er meget bekymret for. Veed du hvad? Skulde du vel troe, at din Kammerat er ganske forliebt i mig?

Anton.

Ja, det er en Karl, der har langt bedre Smag, end jeg. Han kan see i Mørke, som en Rat. Ikke sandt, Grethe, han har seet dig i Mørke?

Grethe.

En Kamme dig, at troe mig saa ilde. Vel har jeg arvet af min Moder et sælikt Gemyt; men det var dog ogsaa at gaae for vidt med sin Føielighed. Det maatte da i det mindste være en vis Person, — jeg nævner ingen. Nei, veed du hvad, lille Anton! dersom du ikke var, saa troer jeg rigtig at jeg skulde have syntes godt om den Krabat; for, sandt
Heibergs Skuespil. 2den Deel. B at

at sige, er det en ganske, næt Fyr, men kommer dog ikke dig paa mange Mile nær. Han er jo saa suur, som en Edikebrygger, jeg troer, faae den Skam! at man ikke var i Stand til at slaae en Emil af ham med et Pidskeskast; du derimod, du er altid saa lystig, saa venlig, saa elskværdig.

(Slapper ham paa Rinden.)

Anton.

Au! au! du river Huden af mit Ansigt. Jeg troer, at du bruger et Rivejern til at flappe med. Om Forladelse, lille Grethe! det kom mig for, som om det ikke var dine bare Hænder.

Grethe.

Naa, naa! Altid er du saadan en Spøge-Doc-
tor; men jeg kjenner dig, og veed, at du mener ikke
alt, hvad du siger. Var det en anden, som havde
saat det, saa havde jeg ikke taget det saa vel op.
Men sig mig, hvad skal jeg gjøre for at slippe for
Carl? Med alt det, at han er en smuk Karl, kan
jeg dog ikke lide ham; jo, jo, der er saa stor For-
skjel paa ham og min Anton, som paa en Liigpræ-
diken og en Brudevielse. Han seer mig saa suur
ud, som den sidste December; men du er saa mild
som Waldermesse Dagen. Jeg har noget magtpaa-
liggende at fortælle dig; men det er en Ulykke, at
man ikke kan gaae to Skridt her i Huset, eller tale
to Ord med et Menneske, uden at hundrede Histo-
rier

rier skal fortælles; derfor har jeg tænkt, om vi ikke kunde sætte hinanden Stævne i Mørkningen, og da kunde jeg i Magelighed fortælle dig det, uden at nogen skulde beluste os.

Anton.

Nei, for Guds Skyld, gjør ikke det, for jeg er meget bange for Spøgelse, og gaaer ikke gjerne i Mørke. Desuden, Grethe! — Vagtalelsen! Vagtalelsen! — Et Fruentimmers Værelse er det bedste høn eier. — Men, jeg kan ikke sladdre mere med dig; jeg måae ud paa Loen til mit Arbeide.

Grethe.

Tag denne Pandekage med dig; du kan troe den smager godt, og er dig vel undt.

Anton.

Nei, du skal have Tak. Jeg spiser ikke gjerne Pandekage; og at give dine Foræringer til Portbunden, det var jo uartigt. Farvel, Grethe!

Grethe.

Farvel, min Engel! tænk paa din lille Grethe.

(Anton kaster et Kys til hende med Fingeren, og gaaer.)

Femte Scene.

Grethe (allene.)

Denne Kyr har jeg, saae den Ekam! i Fælden; det koster mig to Minuter endnu at tale med ham, saa ere vi saa godt, som Mand og Kone.

Men jeg maae dog prøve Carl med; for, gib jeg faae, om jeg veed, hvem af dem jeg helst skulde holde mig til. Mere end een Mand maae man ikke have — det forstaaer sig. — Og naar man har een god Mand, saa behøver man jo ikke heller flere. De ere ellers saa undseelige, de stakkels Kyre, og derfor maae jeg hjælpe lidt paa dem, for ellers kom vi nok aldrig til Terten. Min Plan er, faae den Skam! listig nok, og det skal være flogne Kramsfugle, der skal rede sig ud af mine Snarer. Det er ikke enhver Moder, der har saadanne vittige Værn, som jeg er. — Men der kommer den naadige Frøken. Jeg maae stikke denne Pandekage i Kommen, at hun ikke skal see den.

(Hun stopper den i Kommen.)

G j e t t e S c e n e.

Grethe. Christiane.

(Holdende et Tørklæde for Munden.)

C h r i s t i a n e.

Har du efterseet, om alting er i Orden i Gjestekamrene, isald her skulde komme Fremmede?

G r e t h e.

O ja, alting er som det skal være. Men hvad fattes hende, siden hun holder Tørklædet for Munden?

C h r i s t i a n e.

Jeg har en ulidelig Tandpine.

G r e

G r e t h e (spodst.)

Ja, vi Fruentimmer taaler ingen Ting. — Den mindste Trækvind, saa har vi strax Tandpine. Jeg veed ikke hvordan det er med Folk nu omstunder: alle vil være fornemme; og siden det er fornemt at være sygelig, saa har intet Menneske sin Helbred mere. Saaledes troer jeg, paa min Vre! ogsaa det gaaer med disse to unge Herrer, som Husbond har taget i Tjeneste. Jeg veed Pokkeren, hvad han vilde med dem; det eneste jeg troer han kan bruge dem til, er at sætte dem, som to Duffer, paa det gamle Tresur.

C h r i s t i a n e.

Og Fader berømmer dem dog, og siger, at han har megen Nytte af dem; at de ere troe, paapasselige og ædruelige, og mig synes ogsaa, at man kan læse af deres Ansigter, at de maae være stikkelige Folk.

G r e t h e.

Hun tager deres Partie det bedste hun kan. De Krabater ere ret lykkelige. Jeg kan troe, de ere sagte smukke nok: men mit Hjerter har vist ingen Fare for dem. Den ene er ligesom et Billede, og færdig at tage Betaling for hvert Ord, han skal sige. Den anden derimod, han er accurat, som min Søsters ældste Son: Kiesten staaer aldrig paa ham. Han, troer jeg vist, maae være fød under et

et Stjernesud. Nei, det var en herlig Mand, som var just Middelveien imellem dem; som havde et af deres Ansigter, Halvparten af Antons Enak-somhed, og Halvparten af Carls Taushed, foruden en net God, et smukt Been, Notabene, to af hver Sort, og saa Penge nok i Pungen; en saadan Karl kunde fange hvad Fruentimmer han vilde.

Christiane.

O kjender jeg dig ret, saa behøves der ikke nær saa meget til at fange dig.

Grethe.

Jeg kan saamend holde mine Vare saa dyre, som nogen anden. Det er ingen Konst, saalænge der er nok, som byder paa dem, siden faaer man vel give Kjøb, og jeg tilstaaer gjerne, at de Vare, som Officerer og Borgermesters Sønner vil kjøbe, ere for gode for et Par Bønderkarle; endskjønt disse Vare kanskee i sig selv ere langt slettere end andre.

Christiane.

Jeg beder dig, at du vil forskaae mig med dine Grovheder. Saadan een som du. —

Grethe.

Saadan een som jeg, veed dog i det mindste hvem hendes Forældre ere, naar andre derimod maae kanskee beskylde, en stakkels Bønde for det, han aldrig har Skyld i, bare for at faae en Fader, og
dog

dog skal det være saa stort. Jeg er saamend født af skikkelige Forældre, der ikke vare Vønder, eller noget gemeent Vaf, og jeg har været i Kjøbenhavn saalænge, og lært saa megen Levemaade, at jeg kunde sætte Næsen lige saa høit, som andre, og lige saa gjerne gjøre mig Spekulation om at blive Officiers-Frue, eller noget andet fornemt; men saadant noget overlader jeg til dem, der har større Indbildninger, end jeg.

Christiane.

Det var kun at spille mine Ord unyttigt, om jeg vilde gjøre dig Rede for min Tænkemaade i det Kapitel; jeg vil bare raade dig at du tager dig i Agt for, at jeg ikke skal faae Marsag at klage over dig.

Grethe.

Ja Sandheden er ilde hørt; og jeg mærker, at det Ordsprog er ganske sandt, at ingen kan mindre bære sin Lykke, end den, der af intet med eet bliver til noget. Der kommer hendes saa kaldede Fader, han har kanskee noget at fortælle hende om det Spøg, han iblandt kan have havt med hendes Moder. Farvel.

(Gaaer.)

Sh=

Syvende Scene.

Christiane. Plump (strax efter.)

Christiane.

Det er en uforkammet Pige; og nœdig vilde jeg dog gribe til alvorlige Midler, saalænge som jeg kan udholde hendes Uartigheder.

Plump

(kommer hastig ind)

Carl! Anton! hvor er J — er J her? — nei! Naa, har jeg ikke gjort et smukt Arbeid? Forbandede Folk!

Christiane.

Hvad er paa Færde?

Attende Scene.

De Forrige. Mad. Plump. Grethe.

Mad. Plump.

Hvad er det? lille Mand!

Grethe.

Hvad fattes?

Plump.

Saa er det at tage Landstrygere i Tjeneste. Det er Lærepenge for mit dumme Fæ.

Mad. Plum.

For Guds Skyld! siig dog hvad det er.

Plump.

(Paa
eengang.)

Plump.

Kort at fortælle, — jeg kommer ud i Stalden, der finder jeg Laasen til Havreløftet er brækket; jeg gaaer op ad Trappen, kommer ind paa Loftet, og seer der, med begge mine Dine, at der er stjaalet af Havren; og noget af det Skrimmel Skrammel, som du veed, Moder! at der staaer paa Loftet, er borte med. Jeg gaaer ned i Stalden, der savner jeg den graae Hest. Kort at fortælle, jeg raaber, Carl, Anton! — jo tag dem der; borte er det Rakkerpak; og Gud veed, hvad mere de har taget med sig, for saadanne Folk læsser gjerne saa meget paa, som de kan, naar de vil fjøre til Helvede.

Grethe.

Ja; jeg har nok tænkt, at det vilde gaae saaledes. De Karle stod mig aldeles ikke an, fra det første jeg saae dem; og jeg for min Deel, om jeg havde mødt dem paa en Wei, saa, paa min Vre, havde jeg ikke holdt for mine Lommer.

Mad. Plump.

Men hvad Anstalter har du gjort, Mand? Summa Summarum, det er ikke Spøg at miste den beste Hest vi har.

Christiane.

Det kan ganske vist ikke hænge saaledes sammen; de saae alt for ærlige ud, til at begaae saadanne Skjelmstykker. See der er jo Anton.

Ri-

Tiende Scene.

De Forrige. Anton.

Anton.

Vil Husband være saa god at gaae ud; Carl har gjort en Fangst

Plump.

Hvad skal det betyde? Jeg maae løbe.

(Gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige, undtagen Plump.

Christiane.

Hvad er det for en Fangst, du taler om?

Anton.

Det skal jeg fortælle: Medens min Kammerrat og jeg var her i Stuen, havde to Bønder listet sig ind i Stalden, brækket Havreloftet, og stjaalet af Havren, og førte derpaa sin Vej. Men Carl var ikke seen, da han strax efter kom ud og fik see det, inden han fæstede sig paa Ryggen af den graae Mær, og reed efter dem, som han havde været den Ondes Coureur. Da jeg siden gik ud paa Gaden, for at søge efter ham, kom begge Hr. Urianerne kjorendes tilbage med deres Tyvekoster, og med Carl bag efter sig, og saa saa undseelige ud, som Piger naar de staaer Brud. Saa jeg ret paa dem, saa

hav:

havde de nok først paa Regningen faaet Ryggen lidt varmet; for, imellem os sagt, saa maatte Fanden give sig i Færd med Carl, naar det kommer an paa at bruge Næverne.

Mad. Plump.

Det var kjekt. Summa Summarum; nu maae min Mand tage sine Ord til sig igjen. Kom! lad os gaae ud, og see hvad der bliver af. Du har ondt i Tænderne, bliv du herinde, min Datter!

(De gaae alle, undtagen Christiane.)

Elleve Scene.

Christiane (alene.)

Min Datter! — ja vist, din Datter din taknemmelige Datter; men dog ikke i den ømmeste Bemærkelse. Din Godhed, dine Velgjerninger giver dig Ret til at fordre dette Navn. Gid Naturen gav dig samme Ret! den eneste Glæde, jeg hidindtil har ønsket mig, var at lære at kjende mine Forældre. Skjebnen har nægtet mig den; men mit Hjerte siger mig, at ingen anden kan være min Fader, end den Mand, som har viist meer end faderlig Omhu for mig. O hvad Glæde! om han snart vilde vise mig, at han i alle Henseende fortjener det samme Navn, som hans Velgjerninger hidindtil har gjort ham berettiget til.

(Holder Tørklædet for Munden, og gaaer frem og tilbage.)

Tolv.

T o l v t e S c e n e.

Christiane. Carl, (som kommer ind med en Nøgle, og hænger den paa et Søm.)

Christiane.

Du har opført dig, som en brav Karl, og min Fader vil vist skønne paa din Troeskab.

Carl.

Jeg har ikke gjort andet end min Pligt, og det fortjener ingen Berømmelse. — Men hvad fattes hende? har hun Tandpine?

Christiane.

Ja, og det ganske ulidelig.

Carl.

Om hun ikke vilde forsmaae et ringe Raad, saa veed jeg et, som kanske kunde hjælpe. Men med Forord, hun maae ikke lade nogen see det, for saa taber det sin Kraft. (Han tager Brevet op afommen.) Vær saa god at læse denne Bøn to tre Gange igjennem, saa troer jeg det skal blive godt.

(Gaaer.)

T r e t t e n d e S c e n e.

Christiane (allene.)

Gjerne vilde jeg læse den ti Gange igjennem, om den kunde hjælpe, i hvor stor en Hader jeg end ogsaa er af Overtroe. (Aabner Brevet.) Hvad nu? —

"Dei-

"Deiligste Christiane" — enten maae det være en Feiltagelse, eller jeg veed ikke hvad. Jeg maae dog see Ende paa dette Koglerie. (Læser.) "Jeg er en ung Greve, og eneste Arving til et anseeligt Greveskab. At jeg under denne Forklædning, har givet mig i Tjeneste her som Foerkarl, er en Virkning af den Lue, som Deres vidtberømte Dyd og Skjønhed" — Nei, videre kan og bør jeg ikke læse. — En Greve, tjenende som Foerkarl. — Ventelig een af de Kaldstrikker, som det Slags Folk saa ofte pleier at lægge for vor Kjønns Ære. — Dog hans Udseende og Opførsel vidner om Nidelighed; — hvad skal jeg nu gjøre? — vise min Fader Brevet? — Nei, jeg bør opfylde hans Begjering, og holde det hemmeligt, saalænge jeg mærker han ikke gaar videre. — Vel; — min Beslutning er tagen: (hun river Brevet i Stykker, gaar til Døren og raaber.) Carl! Carl!

Fjortende Scene.

Christiane. Plump. Carl.

Plump.

Hvad er det? hvad vil du Carl?

Christiane.

Han gav mig en Bøn, som jeg skulde læse for Tandpine; men da jeg ikke forstaaer mig paa Sympathie, eller troer saadant Koglerie, og var bange for,

for, at han kunde lade nogen anden faae den, som var mere lettroende, end jeg, saa har jeg revet den i Stykker, siden hverken han eller jeg kunde have nogen Nytte af den. Der har du den, og tag dig i Agt, at bruge saadanne Kurer oftere.

Plump.

Skam fare i dig, Carl! Jeg troer, fort at fortælle, du vil tage Næringen fra vores Regimentsfeldtskjer.

(Han gaar med Christiane.)

Femte Scene.

Carl (alene.)

Himmel! hun flyer mig. Hvad Slutning skal jeg gjøre heraf? At hun hader mig? — Den Slutning var for haard. Nei, Christiane kan ingen hade. — Men hun elsker mig ikke. — Desværre, det er alt for vist. — Min eneste Trøst er, at hun ikke viiste sig vred eller fortrydelig derover, og at hun tog en saadan Vending dermed, at jeg er sikker paa, at min Hemmelighed ligger begravet i hendes Taushed. Endnu maae jeg ikke opgive alt Haab, og ingenslunde endnu forlade et saa kjert Sted.

(Gaar.)

Anden Akt.

Første Scene.

Plump. Mad. Plump.

Mad. Plump.

Summa Summarum, det er nu sexten Aar siden,
og endda ere vi lige kloge.

Plump.

Kort at fortælle, Moderen maae være død.

Mad. Plump.

Ja, jeg kan ikke slutte til andet, for ellers havde hun vist ikke ladet hende blive her; men afhentet hende efter Løfte, inden hun var to Aar gammel. Hvad skal vi nu gjøre ved hende? Summa Summarum, vi veed, at hun er af stor Stand, men vi veed ikke heller mere om hende; og skal vi nu lade hende gaae her, og vente til sin Dødedag paa, at hendes Forældre skal komme, og hente hende fra os, og ikke torde giue hende bort, naar en brav Mand forlangte hende? Det var Synd, og jeg troer, Summa Summarum, at vi har gjort Ret i, at vi slet ikke har ladet os mærke for hende om hendes Stand; for naar hun intet Haab har, saa kan det heller ikke gjøre hende ondt, om den Oplysning

skul-

Skulde udeblive, som vi nu saalænge har ventet for-
gjeves paa.

Plump.

Du har Ret. Men fort at fortælle, veed du, hvad jeg har i Sinde? Jeg kan godt lide Tøsen; hun er lydig og flink, og alt hvad hun taler, det er som det var studeret. Fanden veed, hvor hun tager det fra, som hun siger; for om jeg saa stude- rede, til jeg blev halvslantet, saa kunde jeg dog al- drig finde paa saadant noget; fort at fortælle, jeg har tænkt saaledes. Vi har lidet til Beste, og in- gen Børn. Lad os antage hende, som vores eget Barn, og naar vi engang dør, saa lad hende be- holde den Emule, vi har.

Mad. Plump.

Ja, jeg under ingen det bedre. Men jeg skal sige dig noget andet. Summa Summarum, der siges, at Borgemeisterens Søn har et godt Øie til hende. Han er Officier, og har saamend et ganske godt Rygte. Hans Fader er riig, dette var dog værd at tage i Betænkning.

Plump.

Ja, sandt var det. Det var ikke Grød at gri- ne af. Men hans Fader lader vel neppe Herr Lieu- tenanten raade sig selv i dette Tilfælde.

Mad. Plump.

Ja seer du, da kunde det være Tid, at lade
Bor.

Borgemeesteren vide, hvordan det hænger sammen med hende, og naar han fik det at vide, saa var der vel ingen Hinder i Veien fra den Side.

Plump.

Ja, ja, dine Ord i Eren! sig ikke det. Hun er dog nok et uægte Barn, og du veed vel, hvad Griller Adelen har i saadanne Sager?

Mad. Plump.

O hvad bryder de sig om, enten et Barn er ægte eller uægte, naar kun i det mindste Moderen er adelig? Og, Summa Summarum, saadanne troer jeg at det hænger sammen med Christiane. See, nu er jo den Indvending hævet, Fader?

Plump.

Bitter Ruse, dine Ord i Eren! Moer! du har mere Forstand end jeg. Men om nu Tøsen ikke vil have ham; du veed hun er fræsen, og, fort at fortælle, tvinge hende, det gjør jeg, min Sjæl ikke. For en Ulykke, jeg holder alt for meget af hende til det.

Mad. Plump.

O frygt ikke for det, han er Officeer, og det er alt nok.

Plump.

Ja, den Pokkers røde Kjole. Fanden staaer i Tøserne, naar de seer den, faaer de strax Lyst til Seibergs Skuespil. 2den Deel. C at

at givtes; og Djævlens veed, hvorledes den Kulør er bleven saa smuk i deres Dine.

Mad. Plump.

Summa Summarum. Vil du tale med hende derom, Mand?

Plump.

Dine Ord i Verden! saadant noget kan du best med. Kort at fortælle: her er jo noget at spionere ud; og veed du ikke nok, at naar noget skal udspioneres, maae man bruge Qvindfolk. Jeg skal falde paa hende; (raaber.) Christiane! heida! Christiane! Jeg vil gaae ud saalænge.

Mad. Plump.

Gaa kun du, Fader! jeg skal nok komme efter hvad hendes Tanker er.

(Plump gaaer.)

Anden Scene.

Mad. Plump. Christiane.

Christiane.

Hvad befaler min Fader? Er han borte?

Mad. Plump.

Gaa, men jeg vil tale et Par Ord med dig. Hør, mit Varn! jeg behøver ikke at tvivle om, at du jo sætter al Forstillelse til Side, naar du taler med mig, ifald du ellers veed, hvad det er at forstille dig. Din Opsørsel har bestandig været saaledes, at jeg tidt har
mis

misundet en anden den Lykke at være din Moder.
Du har været oprigtig, aabenhjertet, lydig; Summa
Summarum et Exempel for alle unge Piger.

Christiane.

Jeg føler selv meget vel, at al den uforstyldte
Berømmelse, som min Moder behåger at lægge paa
mig, siger i Grunden intet andet, end jeg har stræbt,
saavidt jeg har fundet, at efterkomme mine Plig-
ter; og det er sandelig et meget svagt Beviis paa
min Hengivenhed for den, der har gjort alt det imod
mig, som en Moder kunde gjøre imod sit Barn.

Mad. Plump.

Hvad jeg har fundet gjøre, har jeg gjort med
Fornøielse, og det vil vi ikke mere tale om. Men
Summa Summarum, siig mig nu oprigtig, mit
Barn! er det sandt, som man siger i Byen, at
Borgemeesterens Søn har Godhed for dig?

Christiane.

Min Moders Godhed forbinder mig til Oprig-
tighed. Jeg maae altsaa tilstaae, at jeg vel har
mærket, at han paa tusende Maader har søgt at give
mig det tilkjende; men at jeg bestandig har stræbt
at undvige ham, for at jeg ikke skulde nødes til at
give ham et alt for tydeligt Afslag.

Mad. Plump.

Eynes du da ikke om det Tilbud?

Christiane.

Nei. Jeg kan forsikre, at jeg aldrig enten har givet, eller kan give ham noget Haab.

Mad. Plump.

Hvorfor ikke? Summa Summarum, det er jo en ung, riig og smuk Person, og, som Ordet gaaer, skal han være et meget fornuftigt Menneske.

Christiane.

Jeg nægter ikke, at jeg jo, lige saa vel som andre, indseer hans Fortjenester, og veed, at det var en større Lykke for mig, end jeg efter min Fødsel kunde vente mig. Men Naturen og Deres Opdragelse har givet mig en Afstøje for alt Bedragerie; og at love en Person sin Kjerlighed, uden at holde Ord, var vist et af de sorteste Bedragerier. Desuden er han saa langt over min Stand, at det Mellemrum, der er imellem ham og mig, er allene i Stand til at lægge en uovervindelig Hindring i Veien. Thi at giøre mig med en Mand, hvis Høihed og Rang skulde give ham i sine egne Tanker en Rettighed til at foragte de to dyrebare Personer, som jeg skylder alting, og kanskee mig selv med, naar den første Kjerlighed var bleven kold, den Tanke allene er mægtig nok til at giøre mig Afstøje for et saadant Partie.

Mad. Plump.

Det er mig kjert, mit Barn! at jeg seer at du tager efter mine Lærdomme. Jeg har saa tidt sagt dig,

big, at det er Middelstanden og den ringere Stand der bgr ivre imod ulige Egteskaber; men slet ikke Adelen; denne veed nok paa een eller anden Maade at holde sig skadesløs; men naar to af ulige Stand givtes med hinanden, Summa Summarum, saa saaer altid den mindst fornemme først Marsagen til at fortryde Partiet. Men skulle dog ikke den Afstke, som du viser imod denne Mand, reise sig af en anden Marsag? Summa, Summarum, dit Hjerte maae vist nok være indtagen af nogen anden.

Christiane.

Nei, min kjære Moder! saa frit som jeg fik det, saa frit har jeg hidindtil bevaret det. Det er ikke hans Person, men hans Stand, der mishager mig. Det være længt fra, at jeg skulde bære Afstke for en Person af saa mange gode Egenskaber; men med alt det føler jeg dog, at mit Hjerte ikke er fæstet for ham.

Mad. Plump.

Da du var i Kjøbenhavn med mig, for nogle Uger siden, skulde du da ikke have seet nogen, som —

Christiane.

Marre og Abefatter i Mængde; men dem troer dog min Moder vel ikke at jeg kunde forelske mig i?

Mad. Plump.

Nei, det troer jeg i Sandhed ikke mit Barn! men har du da sagt Lieutenanten dine Tanker?

Chr

Christiane.

Siden jeg mærkede hans Hensigter, har jeg aldrig talt med ham. Han har vel gjort sig Umage for at tale med mig; men det har aldrig lykkedes ham. Han har skrevet Breve, og gjort flette Vers til mig, og fundet paa tusende andre Udveie; men jeg har altid sendt ham hans Breve og Vers lige saa gode tilbage, som jeg fik dem; og derfor har jeg i lang Tid, for at undgaae al Mistanke, holdt mig bestandig under Deres Øjne; men desuagtet har jeg dog sporet, at han holder alt dette blot for den Forstillelse, som man i Almindelighed tillægger vort Kjen., og derfor ikke har opgivet alt Haab.

Mad. Plump.

Men, Summa Summarum, betænk dog, mit Varn! at et saadant Tilbud kanskee aldrig bliver gjort dig tiere, og at baade min Mand og jeg har Aarsager, hvorfor vi ønskede at du vilde tage derimod.

Christiane.

For at behage Dem, kunde og burde jeg gjøre alle Ting; men da jeg veed, at Deres Villie i alt, som angaaer mig, allene sigter til mit Vel, saa haaber jeg ogsaa, at De heri vil lade mig have min frie Villie.

Mad. Plump.

At tvinge din Tilbøielighed, har aldrig været vores Hensigt; men da jeg har mere Erfarenhed i
Ver:

Verden end du, saa maae jeg dog sige dig, at du har begaaet en Feil i at dømme for hastig og uoverslagt, om din Tilbøielighed til en Person, som du endnu ikke har talt med. Summa Summarum, lær først at kjende ham, tael med ham, omgaaes med ham, saa skal du nok see, at du vil bedre kunde lide ham med Tiden. Imidlertid vil jeg ikke gjøre nogen Vold paa dig; men give dig saa lang Tid at betænke dig i, som du selv vil.

(Hun gaar.)

Tredie Scene.

Christiane (allene.)

Betænke mig? — O! mit Hjerte er alt for fast i saadanne Beslutninger. Men idelig svæver dette Brev, denne Foerkarl, denne Greve mig i Tankerne. — Forklædt for min Skyld! — han elsker mig — Nei Christiane! du veed, hvad du bør tænke om saadant. Det maae være ham nok, at jeg ikke har røbet hans Hemmelighed.

Fjerde Scene.

Christiane. Plump. Marie.

Plump.

Kom herind, mit Barn! hvor har du hjemme?

Marie.

Jeg tjener hos en Præst en halv Miil fra Byen.

og blev i Dag sendt herind at kjøbe nogle Vare; men nu, just da jeg vilde gaae hjem, og kom her udenfor, gled min ene Fod, saa jeg faldt, og slog Krukker og Flasker i Stykker. Det er allerede mørkt, og inden jeg faaer kjøbt andre Vare, saa bliver det Nat, og jeg faaer trække hjem i Mørke.

Christiane.

Min Fader! det er Synd, at den stakkels Pige skal gaae hjem saa seent, lad hende blive her i Nat!

Plump.

Dine Ord i Æren, Christiane! gjerne for mig. Men bitter Røge! jo længer jeg seer paa jer to Tøser, jo mere forundret bliver jeg. Kort at fortælle, jeg veed ikke, hvem af jer jeg skal sige er den smukkeste.

Christiane.

O, jeg lader gjerne andre vederfares den Ret, som dem tilkommer, og maae selv tilstaae, at jeg aldrig har seet smukkere Bondepige.

Marie.

Da maae hun saa mari aldrig have seet i Speilet heller, for om saa var, troer jeg inte, at en saa fjøn Pige kunde lyve saa grumt.

Plump.

Ja Fanden staaer i det, om jeg saa gloede til i Morgen, saa blev jeg enddog lige flog. Men det veed jeg, og det lader jeg mig aldrig aftrætte, at min Christiane har Forstand som en Engel; ja det som

Som mere er, saa stor Forstand, at hun kunde præfe, naar det skulde gjelde. Resten maae J selv afgjøre imellem Jer. Men, kort at fortælle, hvad hedder du, min Tøs?

Marie.

Jeg hedder Marie, og min Fader er een af de Høilærdes Bønder, og det Slags Folk, veed J, har gjerne noget til Beste, for naar de kommer til deres Herskab, saa er altid Herskabets første Spørgsmaal, om Bonden har noget til Kjøkkenet; og naar man det har, saa kan man gjerne snyde det gode Herskab, saameget som man vil; saa J maae troe, jeg er nok i Stand til at betale Datteteiet og Skaden med, som jeg gjorde; og sandt at sige, saa er det saa nær, at jeg ikke fortryder det, for seer J, J sagde, at Jeres Datter havde god Forstand, og jeg behøver meget; dersom jeg nu bliver bekjendt med hende, og faaer tale noget med hende, saa kan jeg komme hjem med grumme meget mere Klogskab, end jeg havde, da jeg gik hjemme fra.

Christiane.

Nei, min gode Marie! min Forstand er ikke mere end ganske almindelig. Men jeg maatte være det utafnemmeligste Skarn imod disse gode Folk, der har taget mig til sig, om jeg ikke erkjendte og tilstod, at jeg har lært meget mere end Bønderpiger i Almindelighed har Leilighed til at lære.

Plump.

Plump.

For en Ulykke! jeg troer at mit Huus er bleven et Paradis. Nu har jeg været Gjestgiver i sex og tredive Aar; men aldrig har der været saameget smukt paa eengang i mit Huus. Kort at fortælle: Der fik jeg forleden et Par Knøse. Ja, du skulde bare see dem, min Løs! Jeg tør give mig Handen i Bold paa, at du maae lede over hele Sjælland, og skal dog ikke finde saadanne to Ansigter, som der sidder paa de Kroppe.

Marie.

Det maae jeg lide. Der er ingen Ting jeg heller gider seet, end et fjønt Ansigt. Men medens jeg staaer her og sladdrer, er vel min Kurv løbet fra mig.

Plump.

Brød dig om ingen Ting, mit Barn! jeg skal lade een af Karlens bæere den ind, (han gaaer til Døren, og raaber.) Anton! Carl, kom een af Jer, og bær mig den Kurv ind, som staaer derude, med de søndrede Boutellier i!

Femte Scene.

De Forrige. Anton (med Kurven.)

Anton.

(Udsides i det han sætter Kurven.)

Gud! hvad seer jeg! Naa Måge til sinuf Bondepige har jeg aldrig seet.

Ma

Marie.

Tak skal du have. Er du een af de smukke Karle, som tjener her?

Anton.

Jeg veed ikke, enten de ere smukke eller hæslige, som tjener her; men det veed jeg, at ingen kan for tjene Navn af smuk, i dette Huus, hvor to saa deilige Personer opholder sig.

Marie.

Den Karl er mig Raaren for Tungebaand. Hvem har lært dig at tale?

Anton.

Jeres Skjønhed. Den som aldrig før havde fundet tale to sammenhængende Ord, maatte blive veltalende, naar han fik Jer at see, om han ellers ikke var en Steen.

Marie.

Nei, vel tjener jeg hos en Præst; men du er mig dog for lærd. Dersom jeg skulde despetere med dig, saa kom jeg vist til kort. Er din Kammerat lige saa smuk som du, og har han ligesaa megen Forstand!

Anton.

At ingen af os er smuk, det har jeg eengang sagt; men hvad hans Forstand angaaer, da vilde jeg ønske, at jeg havde en tiende Deel af den. Tænk engang: han har færvne Væner, som kan curere alle Slags Sygdomme.

Chri

Christiane (affides.)

Himmel! jeg er røbet! (Høit.) Har du kjendt Carl, førend han kom til at tjene her?

Anton.

Det troer jeg. Vi ere Byes Børn, og den ene af os har ingen Hemmelighed, som han holder skjult for den anden. Kort sagt: vi ere Venner, saadan, som man bør være Venner, og som man saa sjelden er det.

Christiane (affides.)

Ha! det lettede en tung Steen fra mit Hjerte.

Plump.

Men hvor er I født? og hvem er Jeres Forældre? Det veed jeg ikke engang; for, kort at fortælle, jeg var saa indtaget af de Knuse, at jeg tog dem uden Skudsmaal.

Anton.

Vore Forældre ere døde. Carls Moder var en Skoleholder-Datter nede ved Vordingborg Kanten; og min Fader tjente i elleve Aar for Nylskarls hos Præster i samme Sogn; saa I kan sagtens tænke, der har hængt nogen Lærdom ved; og uden at rose min Fader eller hans Moder, saa var de, Mon Gæ! saa lærde, at de gjerne kunne have været Bisp og Bispefone; om det skulde have gjeldt, og derfor har vi ogsaa lært mere end almindeligt. Men, uden at
være

være nærværende, saa vilde jeg vide, hvor denne Lands-
bye-Skønhed skriver sig fra?

Marie.

Jeg er en Bondepige, det seer du, og ingen
Landsbye-Skønhed; det Ord forstaaer jeg ikke. Mit
Navn er Marie, og anden Titel vil jeg ikke vide af.
Det kan være nok til din Efterretning (sagte.) Den
Knægt kunde maaskee gaae videre med sine Spørgs-
maale, end jeg skjøttede om.

Plump.

Rom, min Tøs! og gaae ind til Moder, saa
skal jeg lade een af mine Folk gaae ud og kjøbe til dig,
hvad du skal have.

(De gaae tilfjæmmede Christiane.)

Sjette Scene.

Anton (allene.)

Naa, jeg troer og at Fanden selv har ført denne
Bondepige hid for at bestjæmme mig. Myelig gjorde
jeg Nar af min Ven for hans Roman-Kjerlighed,
og nu er Monsieur selv fangen. Nu, nu behøvede
jeg en Ven, som kunde give mig et godt Raad.
Men, aabenbare min egen Skam for min Ven, det tør
jeg ikke; han vilde lee mig ud; og har jeg ikke for-
tjent det? Nei, jeg maae søge at dølge det for ham.
Men der kommer han. Jeg maae undvige ham.

(Han vil gaae ud af den ene Side, da Carl kommer ind af
den anden.)

Ch-

Syvende Scene.

Anton. Carl.

Carl.

Hvorhen? hvorhen? gaaer du, fordi jeg kommer?

Anton.

Nei, jeg gjør ikke.

Carl.

O, min Ven! mit Haab —

Anton.

Hvad det?

Carl.

Er intet — næsten mindre end intet.

Anton.

Det er galt.

Carl.

Mit Anslag nyttede mig —

Anton.

Oh! jeg veed det.

Carl.

Hvor veed du det?

Anton.

Hvad for noget? Hvad er det du taler om?

Carl.

Hvad fattes dig? min Ven!

Anton (forlegen.)

Jeg har — jeg har — jeg veed ikke selv —

Sandpine.

Carl.

Carl.

Spotter du mig? eller — Himmel! har den
Troeløse — —

Anton.

Nu, saa maae jeg spørge, hvad fattes dig?

Carl.

Har du talt med hende?

Anton.

Sa vist; og hun sagde mig mange smukke Ting.

Carl.

Troeløse! nedrige Dige! saaledes at udbasune
en Hemmelighed, som burde være hellig! og du falske
Ven! —

Anton.

Taler du over dig? eller hvad er det for en Hemmelighed?
hvad Falskhed er det, jeg har viist?

Carl.

Dog, Forseelsen er min egen.

Anton.

Hvad for en Forseelse.

Carl.

Den Forseelse, som en Skoledreng endog burde
straffes for, naar han i Glæden over at have fundet
en Fuglerebe, viser sin Kammerat den, som siden
stjeler den fra ham.

Anton.

Men var det ikke saa koldt, saa skulde jeg troe,
at

at Hundedags-Heden havde angrebet dig. Forklar mig dog alt dette Galimathias.

Carl.

Hvad mere har Christiane sagt dig, end Udfaldet med Brevet? det maae endelig være mere, siden du selv fortalte, at hun sagde dig mange smukke Ting.

Anton.

Ha, ha, ha! du er allerede jaloux, og det over din egen Skygge; husker du ikke, at du nu nyelig selv fortalte mig hele Historien om Brevet.

Carl! (betænker sig.)

Seg — fortalte dig den? — O min Ven! kan du forglemme min Overilelse? og du, fornærmede Skjønne! om du vidste min Forbrydelse, kunde du vel tilgive mig den? Kjærligheden, min Ven! kom mig til at glemme Venkabet; kan Venkabet komme dig til at forglemme Forseelsen?

Anton (ligegyldig.)

Den er længe siden glemt.

Carl.

Jeg stoler paa, at du ikke aabenbarer min Skræbelighed for nogen.

Anton.

O nei.

Carl.

O nei — o nei! faa besynderlig fort i dine Svar, min Ven! kan du ikke tilgive mig min Forseelse.

Ant.

Anton.

Oh! ja vist, tael ikke mere derom!—

Carl.

Men hvorfor er du saa kold?

Anton.

Fordi det er Vinter.

Carl.

Oh! saa har du tilforlæbelig endnu ikke glemt—

Anton (lidet hestig.)

Jeg har aldrig tænkt derpaa; sølgelig behøver jeg ikke at glemme.

Carl.

Men hvor har du gjort af dit muntre Lune?

Anton.

Det har udraaset.

Carl.

Hum—men apropos, der falder mig noget ind: Det blev mig fortalt, at en meget smuk Bondepike skulde være kommet hid i Aften. Men jeg svor paa, at det var umueligt, at hun kunde være saa smuk som Christiane.

Anton.

Da skulde du dog ikke have svoret paa det.

Carl.

Hvad? hvordan? har du seet hende?

Seibergs Skuespil. 2den Deel. D

An

Anton (forvirret.)

Du — hvad saa? — ja — ja, jeg har talt med hende.

Carl. (Hvortil?)

Er hun da saa smuk?

Anton.

Nei — jeg kan ikke — det — oh! — det veed jeg ikke.

Carl.

Veed du det ikke? og har endog talt med hende, hvordan hænger det sammen? har du da ikke Dine at see med, saavelsom en anden?

Anton.

Gomend — og — siden du endelig vil vide det — saa er hun smuk — men troer du — derfor — at jeg —

Carl

(seer stivt paa ham.)

Du bliver rødt, stammer, ha! ha! nu har vi Rotten i Galden?

Anton (hidsig.)

Menner du kanskee jeg er forelsket? nei, der skal mere til, inden det kommer saavidt. (Sukker.)

Carl.

Du sukker? — min Ven! min Ven! hvor stet har du lært at forstille dig, og hvor lidet passer Forstillelse sig mod en Ven! tænk paa den Beskrivelse, du

nye

nyelig gjorde over mig, og vogt dig, at jeg ikke tager en liden Hævn over dig.

Anton.

Og, for at undgaae denne Hævn, vil jeg flye dig. Du er ikke min Ven. Farvel!

(Vil gaae)

Carl.

(Holdende paa ham.)

Min bedste Stjernschjold! tøv dog, biev lidt, miskjend ikke din Ven; troer du, at jeg hos dig er i Stand til at laste en Lidenſkab, som jeg holder for mit høieste Gode og største Belyst, en Lidenſkab, som er Naturens bedste Gave. Troe mig, det er ſaa langt fra, at jeg meget mere priser den Time, det Øieblik, lykkelig, da jeg lærte at kjende; at min Ven var et Menneske; allerhelst, da jeg er overbevist om; at dit Valg ikke kan falde paa noget nedrigt: Tilſtaa mig det reent ud, og vær vis paa, at jeg vil viſe dig, at jeg i denne Sag ligesaa meget er din Ven, ſom du har viiſt dig at være min. — Du tier — tael dog — tvivler du? —

Anton.

Nei, min Ven! jeg vil tilſtaa al. Men, ingen Bebreidelſer! du kjender mit heftige Gemyt; Bebreidelſer af en ſaa kjær Ven vilde være mig al for grufomme. Viid da, at jeg elsker, at jeg er ſaaret i Sjælen af en Skønhed, hvis Måge ingen

Dødelig endnu har seet, om ikke du havde seet din Christiane; fort sagt, af den deilige Bøndepige, som du talte om.

Carl.

Det er, paa min Ære! dog løierligt, at hele den store Verden i Kjøbenhavn ikke skulde have noget, der kunde fængsle os to, uden vi skulde behøve at streife om paa Landet, og jage efter Bønderpiger.

Anton.

Og lade os binde med Hæbaand paa Landet, isteden for med Guldlænker i Byen.

Carl.

Læg en Slave i Baand eller Lænker, det kommer ud paa eet.

Anton.

Nei, min Ven! der er stor Forskjel paa deres Styrke; i det mindste er jeg vis paa, at vores Forældre indseer det, om just ikke vi troer det, og at de vil rive Hæbaandene itu, naar de faaer det at vide, for at lægge Guldlænker paa os isteden.

Carl.

Imidlertid ligner dog dette lidet for meget en Comedie. — Men har du ladet dig mærke med noget for hende?

Anton.

Nei, jeg er gandske raadløs, nu gjelder det, om du, som min Ven, kan give mig et godt Raad.

Carl.

Carl.

Vi maae give Tid lidt, da skal jeg svare for at vi nok finder paa noget; thi at skrive et Brev til hende, duer ikke, siden hun er en Bondepige, og kan-
ske ikke kan læse Skrivt.

Anton.

Tyst, der falder mig noget ind. Denne Kuro, som du her seer, hører hende til, hun faldt uden for vores Dørt, og slog Boutellierne i Stykker. Jeg veed, at der var Viin i dem. Nu skal jeg gaae ud, uden at nogen seer mig, og skaffe hele Boutellier, og kjsbe Viin i dem, og sætte Kurven paa sit Sted, og paa Bunden af den skal jeg lægge dette Diamant-
Smykke. (Han tager et Smykke op afommen.) Og saa passe paa, hvorledes hun vil stille sig, naar hun seer det. ...Maaskee jeg da kunde faae Leilighed til at tale lidt med hende.

Carl.

Det Indfald med Vinen kan være godt nok; men det med Smykket duer ikke; det var kun at røbe os selv før Tiden; som en Bondepige forstod hun sig ikke paa Værdien, og ventelig vilde hun da vise Ber-
ten det; han vilde strax fatte Mistanke om os, og det maae vi for alle Ting søge at forebygge, i det mindste saa længe vi endnu ikke har høstet mere Nytte af vores Røbstog, end vi har.

Ant

Anton.

Du har Ret. Jeg vil derfor strax gaae, og sætte mit Projekt i Værk.

(Han tager Kurven paa Armen og gaaer.)

Sttende Scene.

Carl (allene.)

Stakkels Fyr! hvor var han ikke i Rube, inden jeg fik piint Sandheden ud af ham. Ha, ha, ha! et vakkert Skildt over et Jomfruehuus! men, er jeg ikke selv ligesaa gal, som han? Gid jeg allene kunde faae —

Niende Scene.

Carl. Christiane.

(Som kommer ind, men vil gaae tilbage saasnart han seer ham.)

Carl.

Deiligste Christiane! hvorfor flyer De mig? Indslyder mit Udsyn Dem da saadan Skræk? Værdiges dog et Djeblik at anhøre mig.

Christiane.

Kan De have andet at anføre, end det De har anført i Deres Brev?

Carl.

Tusende, tusende andre Ting.

Christiane.

Og fortelig, lad mig høre, hvori de bestaaer?

Carl.

Carl.

Jeg elsker Dem. Det er Indholden af dem alle.

Christiane.

Det er jo intet andet, end hvad De har villet indbilde mig for. Men uden at indlade mig i at undersøge Sandheden af Deres Foregivende —

Carl.

Begjer hvad Devilis De behager, og jeg svær ved alt det helligt er, at jeg skal fremstille det.

Christiane.

Lad mig tale ud først. Jeg siger, at jeg uden at undersøge Sandheden, vil allene forestille Dem, hvor umielig det er, at De nogen Tid kan faae see Deres Hensigter opfyldte. Sæt, at De er, som De foregiver, en Mand af høi Stand, bør De da fornedre Dem saa dybt, at ægte en fattig Tjenestepige? og troer De, at min Tænkemaade skalde være lige saa gemeen, som De eengang med Tiden vil ansee min Stand for at være? Troer De, at jeg vil ægte en Mand, der siden skal lade mig føle, hvor lykkelig han mener at have gjort mig, med at hæve mig over min Stand? og om Deres Foregivende skalde være falskt, da maae De selv indsee, hvor nedrigt det Kunstgreb er, hvormed De søger at fange et Hjerte, som mit. Desuden er Deres Hensigt kanskee stridende imod den, som De foregiver; og i saa Fald vil jeg lade Dem vide, at jeg, saa ringe
som

som man endog anseer mig, intet har tilfals for Nedrigheid.

Carl.

Er det mig tilladt at besvare Deres stræffelige Indvendinger?

Christiane.

Tael; men jeg beder Dem: vær fort!

Carl.

Hvor grusomt fornærmer De mig ikke ved Deres Tvivl! Jeg svær ved Himlen, at min Hensigt aldrig har været anden, end ved at tilbyde Dem mit Hjerte og min Haand, at sætte Dem i den Stand, som Deres Dyder længe siden har fortjent. Himlen veed, at dette Hjerte kjender ingen Falskhed. Det staaer til Dem selv at forlange Beviis for mit Foregivende. De behagede at sige, jeg fornedrede mig ved dette Skridt. Forlad mig, da talte De imod egen Overbeviisning. De kjender, De over, De elsker Dyden; De indseer dens Fortrin for alle Forsængeligheder, spørg nu Deres eget Hjerte, om det den Gang var overeensstemmende med Munden!

Christiane.

Fuldkommen, min Herre! Er Deres Hjerte lige saa godt, som jeg troer Deres Forstand at være, saa vil De ikke kunde nægte Rigtigheden af hvert Ord jeg har sagt.

Carl.

Carl.

Min Forstand, beste Pige! maae være, som den vil; men mit Hjerte! — O! De maae troe mig — der flyder ikke en falsk Blodsdraabe derigjennem. Værdiges dog, at give mig et lidet Glimt af Haab!

Christiane.

Jeg kan ikke. Mine Pligter forbyder mig det. Det eeneste, jeg kan love Dem, er en ubrødelig Tavs-
hed; og det eneste, jeg begjærer af Dem, er at De, for at spare os begge for Fortrædeligheder, vil for-
lade dette Sted; eller i det mindste gaae bort her-
fra, at ingen skal fatte nogen Mistanke. Men for
alting, bestrid en Tilbøielighed, som allene vil for-
volde Dem Ubehageligheder!

Carl.

Bestride min Tilbøielighed? — De befaler mig
en Umuelighed. Forresten maae De adlydes. Jeg
gaaer. Farvel, grusomme Skjønne!

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Christiane. (allene.)

Han gif. — Betymring og Sorg stod malet i
hans Ansyn. — Grumme Pige! om du kaldte ham
tilbage, og trøstede ham? — Nei, det var at røbe
din egen Svaghed, og give ham en alt for stærk
Magt

Magt over dig, som han maaskee kunde misbruge, om hans Hensigter ere uredelige. Det maa du først undersøge; og finder du dem overeenstemmende med Æren, da — da maaskee kan Kjerligheden frøne dine Døfter.

(Gaaer.)

T r e d i e A k t.

Første Scene.

Anton

(Gaaene med Kurven paa Armen)

Hvortil nytter dog nu denne usle Plan? Til Intet. — Aldeles intet. — O hvor er jeg dog ikke ulykkelig, at jeg just mangler et fornuftigt Anslag, nu da jeg meest behøver det! — Nu, saa staae da der! (han sætter Kurven paa Gulvet.) Vinder jeg ikke andet med dig, saa vinder jeg dog denne trøstende Tanke, at jeg maaskee har gjort min kjære Pige en Tjeneste dermed.

Un=

Anden Scene.

Anton. Christiane.

Anton.

Naå, det fornøier mig dog at see, at min Kammerats Kuur slaaer an. Det maae være en kraftig Bøn; og Tandpinen maae være en Kujon af en Djevel, der lader sig mane bort med Bønner.

Christiane.

Min Ven! — (affides.) Jeg veed ikke, hvad jeg skal kalde ham. — (Høit.) Jeg troer han er en sandfærdig — — Karl.

Anton.

Uden at rose mig selv, saa sandfærdig, som det kan passe sig i denne løgnagtige Verden. Hvad fordrer hun da af min Sandfærdighed?

Christiane.

Alt sige mig oprigtig, hvort han er født.

Anton.

Hvor Carl er født? — det kan jeg sige kanste oprigtig. Naar man kjører fra Præstøe til Landeveien, saa holder man af sig ned forbi en Mølle; der gaaer en Vej igjen — —

Christiane.

Fortællingen bliver alt for vildtøftig paa den Maade.

Ant.

Anton.

Det er sandt; og der kommer en Person, som ikke maa vide Hemmeligheden. Ved Leilighed skal jeg nok fortælle Resten. Farvel!

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Christiane. Grethe.

Christiane.

Kommer du maaskee for at sige mig Uartigheder igjen?

Grethe.

Nei sandelig gjør jeg ikke. Men jeg beder, vær ikke vred paa mig. Jeg tilstaaer, at jeg var noget uartig. — (Udsides.) Jeg var tilfreds, hun holdt af een af de to Fyre, for at jeg kunde gjøre hende jaloux og hævne mig paa hende. (Høit.) Hun er dog vel ikke vred længere?

Christiane.

Jeg bliver sjelden vred, men allermindst paa dem, som jeg ingen Agtelse har for.

Grethe.

Det er saa godt at have en Veninde at raadføre sig med, og om jeg nogen Tid har behovet det, saa er det vist nu.

Christiane.

Det maa da altsaa være en meget vigtig Sag?

Grethe.

Grethe.

Ja, sandt at sige, er den vigtig nok. Jeg skal fortælle hende: Jeg har mærket fra den første Dag disse to Karle kom hid, at de smülte saa forliebt til mig.

Christiane.

Kunde du leve af Indbildninger, saa var du lykkelig.

Grethe.

Indbildninger? Ja i Førstningen tvivlede jeg selv om at det var Indbildninger; men nu, da de med egen Mund har forsikret mig om deres Kjærlighed, saa maae jeg vel troe det. Hun veed, at man dog altid onsker at kunde faae Guden under sit eget Bord; og siden her nu viser sig en Leilighed, hvorfor skulde jeg da lade den gaae fra mig? Nu kommer det bare an paa, hvem af Tyrene jeg skal give Fortrinnet; og da jeg veed, at fire Dine seer meer end to, saa vil jeg bede hende sige mig sin Mening.

Christiane.

Du narres Pige! kanstee den ene af dem, han som er saa munter, har spøget med dig, og saa tager du det strax op for Alvor.

Grethe.

Ja min Troe! er det Alvor. Stakkels Djevel! Han havde fem vittige Indhold da han kom hid, og jeg gjorde ham strax Banquerot paa de fire, saa nu har

har han kun eet igjen; og det er net op saa meget, som der behøves til at gjøre Forskjel paa ham og vores graae Hest. Han ønsker at givte sig med mig, for at min Vittighed kan hjælpe lidt paa ham, og derfor sukker han hver Gang han seer mig. Den anden derimod, der altid seer saa suurt, troer jeg, imellem os sagt, dog mener mig det endnu oprigtigere, for han har svoeret paa, at han holder af mig.

Christiane.

Svoeret, siger du?

Grethe.

Ja, og det saa Haaret maa reise sig paa Hovedet, ved at tænke derpaa.

Christiane (affides.)

Den Troeløse!

Grethe.

Nu havde jeg rigtig nok lyst til dem Begge to; men Ulykken er, hun veed, at man kan kun faae een; og saa er det saa vanskeligt at vælge. Hjelp mig nu! og sig, hvem hun helst vilde raade mig til.

Christiane.

Jeg troer du i den Fald raader dig best selv; og derfor gjør du vel i ikke at incommodere mig. For Resten er jeg meget bange for, at du gjør dig en falsk Regning.

Grethe.

G r e t h e.

Ja hun skal faae see at min Regning er rigtig nok, og derfor beder jeg kun om hendes Raad.

C h r i s t i a n e.

Som jeg slet ikke giver dig. Jeg forlanger aldrig dit Raad; gjør du ligesaa ved mig, og lød mig være i Fred!

G r e t h e.

Meget gjerne. Hvor kunde jeg troe at hun skulde tage mig min Fortroelighed ilde op; for aldrig skulde jeg formode, at hun misunder mig mit Lykke. Om saa er, saa faaer hun dog nok lade mig vælge først, og siden kan hun tage den som jeg ikke sk ter om.

(G der.)

Fjerde Scene.

Christiane (alene)

Den nedrige Bedrager! Dog! — du gjør ham maaskee Uret. Du kjender Grethe, hendes nedrige Sjæl, der vel er i Stand til større Bedragerier. Det er um eligt, at han kan bedrage mig. Men — m n, Mistanken er eengang kommen ind i min Sjæl, den fordrives ikke letteligen — den saarer i Flugten. Jeg er ikke roelig eller forn iet, førend jeg er overbevist om den eenes Bedragerie.

Fem=

Femte Scene.

Christiane. Marie.

Marie.

See, gaar hun her saa allene, og det i saa dybe Tanker? Jeg vædder, at jeg gjetter hvad hun grunder paa.

Christiane.

Det vil jeg vist høiligen tvivle paa.

Marie.

Stig ikke dette. Min Moder var Smede-Datter, og altsaa er det ingen Under, om hun har lært mig lidt mere end Fader vor. Lad mig see Haanden, der læser jeg saa godt som om det var i Evangeliebogen.

Christiane.

Jeg troer det gjerne; men jeg er ikke meget for at lade mig spaae.

Marie.

Ei! Snik Snak, hid med Haanden, siger jeg, (tager hendes Haand.) Ha, ha, jeg seer alt — bie lidt! — See, der er Egteskabs-Linien, jeg seer der saa livagtig — O bliv kun ikke rød — jeg seer, siger jeg, en Officeer med rød Kjole og Kaarde paa — en grumme fornemme Mands Søn, og det er — lad mig see — det er — min Brod —

Christiane (forfrækket.)

Hendes Broder!

Ma:

Marie.

Naa da! hvilken dum Streg var ikke det! Velan, siden jeg da selv har været saa uforsigtig at røbe mig, saa maae jeg tilstaae, at jeg er en Datter af Borgemeesteren Etatsraad Reichborn.

Christiane.

Men naadige Frøken —

Marie.

Ingen naadige Frøken; Marie er mit Navn, og jeg ønsker aldrig at blive nævnet med andet Navn af Deres Mund, med mindre De vil kalde mig Søster.

Christiane.

Men Harsagen til denne Forklædning?

Marie.

Venskab for en Person, som jeg elsker saa høit som mig selv; for min Broder, der af Kierlighed til Dem i lang Tid har været næsten uden for sig selv. Jeg havde lovet ham at staae ham bi, og under denne Forklædning, uden at blive kjendt, undersøge Deres Tilbøielighed, og, om muligt, at bevæge Dem, da han aldrig endnu har fundet blive saa lykkelig, selv mundtlig at underrette Dem derom.

Christiane.

Forlad mig, at jeg kortelig maae give Dem min Mening tilkjende i denne Sag. Jeg troer, at Deres Hr. Broders Hensigter ere redelige; jeg veed at

det er en større Ære, end mig efter min Fødsel og Stand kunde tilhydes; jeg indser, at et saa ærefuldt Tilbud ventelig aldrig mere vil gøres mig; jeg vilde endogsaa ønske, at jeg var i Stand til at modtage det; jeg har ofte selv bebreidet mig det, men derhos mærket, at mit Hjerte, ved at tænke derpaa, endda savnede noget, jeg veed ikke hvad, og umueligt kan min Haand og mit Hjerte deles; den som jeg skjenker det ene, maae ogsaa uimodsigelig faae det andet, om jeg endog bestandig skulde beholde begge Delene ubundne. Det smerter mig, at jeg ved et saa aabenbare Afslag skal sætte mig i Fare for at fortørne to Personer, hvis ypperlige Egenskaber giver dem en ustridig Ret til min og alles Hægtelse.

Marie.

Det er saa langt fra, at De fortørner mig med en saa aabenhjertet Tilstaaelse, at jeg meget mere ærer Dem derfor, i hvor høilig end denne Tilstaaelse strider imod mine Ønsker; jeg vil derfor stedse ansee det for en Lykke at kalde mig Deres Veninde. Men, min aabenhjertede Dige, sig mig dog reent ud, hvad det er, som mishager Dem, hos min Broder? mueligt, det kan rettes.

Christiane.

De beskjemmer mig med et saadant Spørgsmaal. En Person, der besidder saa mange Fuldkommenheder, som Deres Broder, kan ikke mishage

nogen; men De maae ogsaa tilstaae, at det derfor ikke er sagt, at han maae behage mig. Det skulde ellers inderlig smerte mig, om jeg troede det mueligt, at De kunde fatte den Mistanke om mig, at jeg ikke havde største Hviagtelse for Deres Broder.

Marie.

Hviagtelse er en alt for kold Gave til en varm Elsker. Men De maae tillade mig denne Mistanke, at Deres Hjerter er bunden, og nogen anden lykkelig Person staaer min Broder i Veien. Hvor er det mueligt, at en saa smuk Pige paa Deres Alder kan have et frit Hjerter?

Christiane.

De tillader mig at vende dette Deres Vaaben imod Dem selv. Hvor er det mueligt, at et Fruentimmer af Deres Alder, Skjønhed, Forstand, Rang, Formue og flere fortreffelige Egenskaber, endnu kan være ugift? Og skulde vel De, som saa mesterlig veed at tale for andre i Kjerligheds-Sager, ikke have lært det af Erfarenhed?

Marie.

O nei, min Erfaring strækker sig ikke meget langt; og Kjerlighed kjender jeg kun af Navnet. Jeg skal sige Dem: jeg er af et muntert og glad Humeur, og leer ad al Verden. Jeg seer mange unge Mennesker, uden at de rører mig; Een er smuk; ja tænker jeg, det er godt for ham og Spiel-

mageren; en anden er riig; ja, saa kan han kjøbe sig hundrede Koner, og kan see ikke en eneste Elskerinde; en anden er fornem; ja saa lad dem bukke sig i Støvet for ham; der har Hjerte til at fryde; og alt dette leer jeg af. Men naar jeg fandt hos et Mandfolk alle de Egenskaber, som Adam havde før Syndefaldet, saa svær jeg ikke for mig selv. Smuk og velkabt maatte han være, for ellers vilde jeg aldrig see paa ham; vittig, for ellers gjorde jeg Nar af ham; mild, ellers maatte han aldrig komme mig nær; riig, ja det kunde endelig være det samme; adelig, det er, efter min Glosebog, dydig; han maatte tale vel for sig, synge, spille og dandse vel, og hans Haar, ja bare det ikke var rødt, saa maatte det være af hvad Couleur, Skjebnen vilde. See, nu trodser jeg hans Velbyrdighed Hr. Cupido, om jeg ikke er skudfri for hans Pile.

Christiane.

Tag Dem i Algt hvad De siger. Det er en Skjelm, han bruger ikke altid Pile, men meget ofte Fælder. For Resten forekommer De mig noget ubillig i at laste den Kræsenhed hos mig, som De dog, efter Deres egen Tilstaaelse, besidder selv i langt højere Grad.

Marie.

Nei! see mig bare, hvor hun ikke holder Vagt paa mig; men jeg forsikrer, at jeg skal holde Vagt paa

paa hende igjen, og saalange hun endnu er fri, og naar hun bare vil lære at kjende min Broder, og omgaaes lidt med ham, saa har jeg endnu det Haab, at vi kan blive Søstre. Men der kommer jo Galningen igjen. Vare reen Mund, og intet andet Navn end Marie.

Sjette Scene.

De Forrige. Anton.

(som kommer ind, men vil gaae igjen da han faaer dem at see.)

Marie.
Hvorhen saa hastig? Ingen af os spiser Menneske-Kød.

Anton.
Jeg frygtede for at forstyrre dem i en Samtale, hvortil de maaskee ingen Vidner ønskede sig.

Marie.

Nei saamænd, vi stod just og talede om dig.

Anton.

Da priser jeg mig lykkelig at have været Indholden af to saa deilige Personers Samtale. Lær jeg spørge: hvorledes jeg kunde komme til at nyde denne Lykke.

Marie.

Vi sagde, at du var en smuk Karl.

Anton.

Ventelig for at faae Gjengjeldelse. Men De

veed

veed alt for vel, at det er kun smigrende Usandheder, som ere behagelige, da derimod en smigrende Sandhed, som ofte igjentages, kjeder. Fortryd derfor ikke paa, at jeg forbeholder mig Gjengjældelsen til en bedre Leilighed.

Christiane.

Jeg synes i Sandhed, at han aldrig bedre kunde betale Dem den Besømmelse, De lagde paa ham.

Marie.

Det er sandt. Den, som vil verle Ord med ham, kommer ganske vist tilkort. Versom han var en forgjeldet Adelsmand, saa vilde hans Mund komme ham overmaade vel til Nytte. Men hvad? staaer du nu i Tanker? Du spekulerer vel paa Skjelskytters igjen? Hvorfor bliver du rød?

Anton.

Af bare Misundelse.

Marie.

Misundelse? Syn det var ikke smukt! Hvad er det, og hvem er det, du misunder?

Anton.

Jeg misunder de Store deres Rang, og de Rige deres Penge.

Marie.

Og hvorfor det?

Anton.

For at kunde vise den deiligste Bøndepige i Verden, hvor høit jeg elsker hende.

Ma:

Marie

(til Christiane.)

Naa! den Erklæring var efter alle Formaliteter.
(Til Anton.) Du gaaer for vidt i Texten, min Ven!
og jeg vilde ønske, at du anvendte din Vittighed no-
get bedre.

Anton.

Jeg mærker, at jeg har sagt for meget, og maa-
ske fortørnet Dem. Jeg vilde ønske, at det havde
været usagt, uagtet Hemmeligheden vist vilde quæle
mit Hjerte.

Marie.

Det er da ikke Fruentimmer allene, der ikke
kan bevare Hemmeligheder. For altsaa ikke at sætte
dig i din Fristelse at aabenbare flere, saa gjør du
best i at gaac.

Anton.

Det er endnu ikke Tid at aabenbare flere Hems-
meligheder; den vigtigste veed De nu; og siden De
befaler det, vil jeg gaae, af Frygt for, at min
Person og Nærværelse maaskee kunde være Dem alt
for ubehagelig.

(Gaaer.)

Sy=

S y v e n d e S c e n e.

Marie. Christiane

Marie.

Jeg maae tilstaae, at jo mere jeg taler med den Krabat, jo mere forundret bliver jeg. Jeg finder en Opførsel, en Talegave, som langt fra ikke er almindelig iblandt saadanne Folk, ja det kommer mig endogsaa for, som om han undertiden vil tvinge sig til at tale Bondesproget. Det var saa nær, at jeg havde glemt Bondepigen, og at Borgemeesterens Datter havde frøbet frem. Han havde i Sandhed Ret i det han sagde: at han misundede de Store deres Rang, og de Rige deres Penge; for der fattes ham vist ikke andet, og jeg troer, at om han havde de to Ting, skulde han være i Stand til at gjøre anseelige Erobringer.

Christian.

De kunde da kanſkee selv forglemme Adams Børns Ufuldkommenheder, i Betragtning af deres Fuldkommenheder. Ikke sandt?

Marie.

O det vilde jeg dog høilig tvivle paa. I det mindste maatte Mandfolkene da være af anden Metalt end de nu ere; og saa længe det ikke ſkeer, saa har jeg ſlet ingen Frygt for dem.

Chri:

Christiane.

Mandsfolkene ere da, i Sandhed, meget uheldige, siden de ikke behager Dem.

Marie.

Jo vist behager de mig, netop som Duffetoi behager et Barn. Jeg kan nok lide disse Adams Sønner, saalænge som de ikke venter andet af mig, end Høflighed og nogle Complimenter.

Christiane.

Maae de da slet ikke vente sig en lille Smule Kjerlighed.

Marie.

Nei Tak! den har alt for mange Ubehageligheder i Følge med sig. Efter Kjerlighed pleier gjerne følge Fortrydelse.

Christiane.

Det er vel, at De selv-giver mig Baaben i Hænderne imod Dem.

Marie.

Nei, troe aldrig det. Hvad der passer paa mig, passer slet ikke paa Dem. Der er stor Forskjel paa Deres Humeur og mit. Jeg anseer et Mandfolk for en stærkere Jordklump, end et Fruentimmer, og slet ikke for mere. Af den skulde jeg modtage Befalinger! den skulde jeg adlyde! Nei, det Nag kan aldrig min stolte Nakke bekvemme sig til at bøie sig under.

Chri

Christiane.

Naa, naa, De anseer og alting fra den uret-
te Side.

Marie.

O intet! Jeg har et godt Syn, jeg kan see en
Kirke ved Dags Lys. — Men hvad i al Verden!
staaer ikke min Kurv der med hele Boutellier i? —
eller er det ikke min? — Jo rigtig min, og Bou-
tellierne fulde. Har ikke Verten allerede skaffet mig
det i Stand? Det havde han ikke behøvet, for min
Husbond havde dog ikke blevet vred over, at de var
gaaet i Stykker. Jeg maae gaae ind, og høre hvor-
dan Sammenhængen er. (Gaaer.)

Attende Scene.

Christiane (allene.)

Jeg troer hun er næsten bildet i den Snare, hun
vilde lægge for mig. Han lod sig mærke med Hem-
meligheder, som det endnu ikke var Tid at aabenba-
re. — Ventelig, naar den ene er Greve, maae
hans Ven ikke være meget mindre. Dog — maa-
ske Bedragerer! — maaskee! — Grusomme Mis-
tanke! som uden Ophør piner min Sjæl. Men —
hvad seer jeg? kommer han ikke der? og Grethe med
ham? Jeg maae skule mig, at jeg kan høre deres
Samtale. Af Kjerlighed! hvortil forleder du mig? —

Nu

Nu Christiane! vær nu' Bidne til, enten din egen
 Ære, eller din Skjendsel.

(Hun gaar ud; men bliver staaende uden for Døren, dog
 uden at sees, undtagen nu og da af Tilskuerne.)

Niende Scene.

Carl. Grethe.

Carl.

Men hvad fattes dig, at du altid løber mig i
 Hælene? Lad mig dog være i Ro! jeg beder dig een-
 gang for alle derom.

Grethe.

Kjære Carl! jeg har kun et Par Ord at sige
 dig.

Carl.

Nu saa sig da, hvad det er; men det maae være
 snart.

Grethe.

Betroe mig din Bekymring! Jeg seer at der
 ligger dig noget paa Hjerter. Dit Ansigt er altid
 mørkt, og jeg kan tydelig see, at du er aldrig vel
 tilmode.

Carl.

Og om nu saa var, hvad skulle da bevæge mig
 til at bruge dig som Geheimeraad?

Grethe.

Carl! Carl! kjendte du ret den du saa haanlig
 til:

tiltaler; vidste du, hvor lidet jeg fortjener en saa foragtelig Medfart.

Carl.

Jeg kjætter ikke om at kjende dig. Naar jeg troede at kunde opdage nogle gode Egenskaber hos dig, saa kunde det maaskee lønne Umagen; men siden jeg nu ikke troer det, hvorfor skulde jeg da spille Tiden paa dig?

Gretche.

Hvad er det? Indbilder du dig maaskee, at du har Privilegium paa at sige Folk Grovheder? Nederdrægtige! — Tænker du — — Dog jeg gjør dig Uret; du spørger; og jeg burde indsee, at du ikke mener det saa ilde.

Carl.

Grovheder siger jeg nødig; men jeg veed meget vel, at Sandhed tit ansees for Grovhed; og hvad jeg har sagt, det mener jeg.

Gretche.

O, lille Skjelm! du vil allene prøve min Taalmodighed.

Carl.

Jeg troer, du har foresat dig, at prøve min.

Gretche.

Jeg tilstaaer, at jeg gjorde dig Uret; kan du forlade mig det?

Carl.

Carl.

Om du vilde forlade mig, saa gjorde du mig en større Tjeneste.

Grethe.

Du har aldrig forseet dig imod mig, hvorfor behøver du da Forladelse? Det er mig, som i Overseelse fornærmede dig med en uanstændig Mistanke.

Carl.

Lad mig dog være i Fred, jeg beder dig endnu engang, at du vil forlade mig.

Grethe.

Men, min Gud! hvad Forseelse har du begaaet, og hvad er det jeg skal tilgive dig?

Carl (föragtelig.)

Tilgive mig! (hidfig.) Nei, forlade mig, gaae bort, fare Fanden i Vold; forstaer du mig nu?

Grethe.

Jeg tilstaer at jeg vel paa nogen Maade kan have fortjent din Brede; men du straffer mig sandelig for haardt. Dog, jeg vil tie og lide. Naar først din Hidfighed haver sat sig noget, da er jeg vis paa, at du vil fortryde, at du har været saa haard imod den stakkels Grethe.

Carl.

Skal jeg troe det er et Menneſke, eller en Djevel i Menneſke-Skikkelse?

Grethe.

G r e t h e.

Jeg vil ikke nægte, at du kanske kan have Aarsag til at tvivle derpaa. Min Opsørsel imod dig var ubesindig. — Men om oprigtig Fortrydelse kan oprette min Forseelse —

Carl.

Nei! Satan selv kan ikke pine med saa megen Konst, som denne Edderkop. Farvel!

(Han vil gaae.)

G r e t h e (affides.)

Jeg maae holde Miner endnu. (Hvort det hun holder ham tilbage.) Gruesomme! kan mine Taarer astoe min Synd, hvor glad vilde jeg ikke lade dem flyde hele Aar igjennem, naar jeg kun kunde være forvisset om, igjen at vinde din Kjerlighed.

Carl.

Min Kjerlighed? Nei forbandet være mit Hjerte, dersom det var i Stand til at føle Kjerlighed for en saadan Plageaand.

G r e t h e.

Carl! Carl! jeg er fornæiet med dit Venskab: Jeg gjør ingen Fordring paa din Kjerlighed. Da maatte du først kjende mig næiere, og vide, at mit Hjerte er af den Besskaffenhed, at det fortjener din Kjerlighed; jeg skal tvinge dig til at være min Ven; og kanske alt for seent skal du fortryde, at du saa haanlig har begegnet den, som elsker dig saaa inderlig.

lig. — Gud, hvor meget kostede det ikke min Bluefærdighed at sige dette Ord!

Carl. Din Bluefærdighed!

Din Bluefærdighed! — og du elsker mig! ha, ha, ha, sag forbittret som jeg end er, saa maae jeg dog lee. Og jeg skulde fortryde, at jeg ikke elskede dig! — Du raser Pige! umuelig kan du sige det med sund Fornuft. Nei, aldrig skulde det ske; ikke engang om din Person lignede ligesaa meget en Engel, som din Sjæl ligner en Djevel. Og nu nok herom.

Gretchen. Jeg ligner en Djevel!

Jeg ligner en Djevel! — jeg raser? Nei, længe nok har jeg taalt dine Grovheder. Viid da, min gode Carl! at du fortjener hverken mit Venskab eller min Kjerlighed. Viid da, at jeg hader dig, ligesaa meget som jeg maaskee har elsket dig. Jeg har foretrukket dig for din Kammerat; været døv imod hans Taarer og Sukke. Men jeg skal høre dem; jeg skal elske ham, for at ærgre dig! Han elsker mig, og skal elske mig til trods for dig, og for den naadige Frøken; til Trods for alle de Snarer, hvori hun søger at fange et Hjerte, der hører mig til!

Carl.

Ha! Slange! nu kjender jeg først ret din sorte Sjæl! Din giftige Tunge vover at besmitte de to dydigste og bedste Mennesker Jorden eier. Dersom
jeg

jeg ikke foragtede dig, da skulde din urene Sjel —
 Dog, hvem hævner sig paa saa afmægtige Dyr? For-
 agt skal være min Hevn. (Gaaer.)

Inde fra det andet Stuevindue.

Inde fra det tredje Stuevindue.

Inde fra det fjerde Stuevindue.

Inde fra det femte Stuevindue.

T i e n d e n S c e n e.
 Grethe, (allene.)
 Den Gang fik jeg en forbåndet Brøst i min Reg-
 ning. Han havde slet ingen Lyst til at bide paa Kro-
 gen. Jeg saacr da holder mig til den anden; han
 lader til at være lettere at fange. Dette var ellers
 et Knæk for mit Mod, jeg, der i saa lang Tid var
 berømt i Kjøbenhavn for een; hvis Snarer man al-
 drig kunde undgaae. Jeg, som erobrede alle, hvem
 jeg vilde, med List eller Mægt; alt efter Omstæn-
 dighederne; jeg som derfor havde fåaet det stolte
 Navn Alexander Magnusen, jeg skulde nu ikke kun-
 de besejre en Bondekarl! Ha! fordømte Alderdom!
 Skal du da komme i min blomstrende Ungdom, i mit
 sex og tredivte Aar, og sætte mig Rykker i Panden
 før Tiden, og gjøre mig foragtet af det affæhlige
 Køn, der før krøb i Stovet for mig? — Men
 slog du mig Feil, min gode Carl! saa frygt for min
 Hevn!

Elleve Scene.

Marie. Christiane. Grethe.

Christiane.

Hvor staaer til? mig syntes at Carl gif herfra
og var ganske fortrydelig.

Grethe.

O ja, Sandheden er ilde hørt. Jeg tog mig
kanske den Frihed, at sige ham nogen Sandhed
under fire Dine.

Christiane.

Men er du forrykt? Det er jo imod din egen
Fordeel. Nu kan du vel skyde en hvid Pind efter
ham.

Grethe.

Nei, sandt at sige, saa tog jeg mig den Fri-
hed, at give ham en Kurv. Hvem fanden, tænker
De, vilde binde sig til saadan een, hvis sure Ansigt
man skulde daglig gaae og see paa, og ærgre sig
over?

Marie.

Men, min Gud! bare han ikke gaar hen og
gjør en Ulykke paa sig af Desperation!

Grethe.

Det er ogsaa sandt! Jeg vil gaae, for at hol-
de et Øie med ham; for det skulde sandelig dog gjøre
mig ondt, om saadant noget skeede for min Skyld.

(Gaar.)

Tolste Scene.

Marie. Christiane.

Christiane.

De kom i rette Tid, at De fik høre, hvilken nedrig Sjæl den Pige har. Nu kan De selv tænke, hvad jeg iblandt maae udstaae af hende.

Marie.

Imidlertid kan jeg dog ikke nægte, at jo nogle af hendes sidste Ord indjog mig en Frygt. Hørte De det hun sagde, om den naadige Frøken og Anton? Skulde hun vel kjende mig i denne Forklædning? Og skulde hun have hørt det Spøg, jeg før havde med Anton? Jeg mærkede vel, at det blev Alvor paa hans Side, og derfor afbrød jeg det; men jeg troede dog ikke, at nogen havde hørt det.

Christiane.

Frygt ikke for det. Hun har vist havt andre Hensigter med de Ord. Jeg tør indestaae Dem for, at hun ikke kjender Dem, for hun er ikke af dem, der kan tie, naar hun veed noget.

Marie.

Lige saa meget foruroliger den Affaire med Boustellierne mig. Deres Forældre veed ikke af det. Jeg kan altsaa ingen anden tiltroe det, end denne Krabat. Al den Frygt kan jeg takke min Forklædning og min Tjenstfærdighed mod min Broder for.

Det

Det bliver vel best, at jeg, for at undgaae videre Uleilighed, forføjer mig hjem.

Christiane.

Strax, vil jeg ikke raade. En pludselig Bortgang vilde forvolde adskillige Mistanker, og dem bør De søge at undgaae. Der er jo længe endnu til Aftenen, og i den Tid finder vi vel paa Udveie.

Marie.

De har Ret. Jeg vil følge Deres Raad. Jeg maae søge at optænke noget Paaskud, til at komme herfra igjen.

Christiane.

O det kan vi altid finde paa. Men sig mig: hvad synes Dem om det, som De hørte nu nyelig? var det ikke en fin Maade at frie paa, især af et Fruentimmer?

Marie.

Jo, det maae jeg tilstaae. Hun maae troe, at, siden han er en Bondeskarl, saa maatte hun frie til ham, ligesom Proprietairen frier til Bønder, der skal være Land-Soldater. Det er endelig ikke den første Gang, at et Fruentimmer har dattet et Mandfolk paa, at han vilde have hende. Imidlertid er det en Sandhed, at jeg ikke veed, hvad jeg skal sige om disse to Karle. Alt hvad jeg seer og hører af dem, stemmer ikke overeens med den Opdragelse og Tænkemaade, som i Almindelighed

findes hos Bønder. Og det er vist, at dersom alle Bønderkarle vare saa smukke og forstandige, som disse, saa vilde jeg forbande Skjæbnen, der har gjort mig til en Adelsmands Datter. Men kom og lad os gaae ind og overlægge, hvorledes jeg med Vren skal rede mig ud af denne Sag. (De gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Plump. Madame. Plump.

Plump.

Men, fort at fortælle, hvad den Ufærd tænker Løsen paa, og ikke vil antage et saadant Tilbud? Det skulde været dig i dine unge Dage, Moder! Hilledød! hvor vilde du ikke spidset Vren.

Mad. Plump.

Jeg troer vist, at det maae gaae hende, som det gif mig i den Tid. Jeg havde ogsaa, med Skam at tale om, anseelige Friere; men, . . . (sukker) Summa Summarum, jeg var bleven forlovet med dig, og saa maatte jeg holde Ord; og jeg kan dog ikke heller sige, Gaerlille! at jeg har fortrydt det.

Gaar

Saaledes troer jeg ogsaa, at nogen anden maae være kommen i Forveien her.

Plump.

Maa siden du troer det, saa kan jeg sige dig, at jeg har samme Troe; fort at fortælle, jeg skal vise dig noget. Jeg fandt paa Goderkisten Carls Tegnebog, som han havde glemte, og deri laae et Vers, som jeg ikke forstaaer, undtagen at der staaer Christiane deri. See, der er det, du som er lærde, kan bedst forstaae dig derpaa.

Mad. Plump.

Spot ikke, min kjære Mand! Jeg takker mine Forældre i deres Grav, at de har ladet mig lære noget; og, Summa Summarum, det veed jeg, at naar andre maae behjælpe sig med deres Moders Maal, saa godt som de kan, saa kan jeg læse baade til og fra Bords paa Tydsk.

Plump.

Dine Ord i Æren. Mener du da ikke, at vor Herre forstaaer dit Moders Maal? og husker du ikke, hvad din Broder Bedemanden siger, som ogsaa er lærde, for han gaaer med sort Kjole; fort at fortælle, han siger, at du gjorde bedre i at læse dine Bønner reent paa Dansk, end radbække dem paa Tydsk.

Mad. Plump.

Misundelse, pure Misundelse! Summa Sum-

ma-

marum, fordi den gode Mand har været i Tydskland, fra Høns fløi op og til de fløi ned igjen, saa indbilder han sig, at han har slugt al Viisdom. Men det er ikke værd at mundhugges om Saadant; lad mig see Verset! (han leverer hende det, og hun læser det sagte). Jeg maae tilstaae, at det er vel skreven.

Plump.

Saa meget desto værre —

Mad. Plump.

Saa meget desto bedre —

Plump.

Nei! dine Ord i Eren, saa meget desto værre. Kort at fortælle, jeg er bange for, at jeg faaer kjøre Knægten paa Døren, i hvor megen Gavn jeg end har af ham, for hun var dog, for en Ulykke! alt for feed en Steeg for en Bonde.

Mad. Plump.

Hvorfor skal du kjøre ham bort? Summa Summarum, det er jo uvist, om han selv har skrevet Verset.

Plump.

Bitter Knæ! dine Ord i Eren, Moer! jeg kjender jo, at det er den samme Haand, som har skrevet i Tegnebogen.

Mad. Plump.

Nu lad saa være, saa er der jo mange Christia-
ner til; og desuden, saa tvivler jeg paa, at han
har

har gjort Verset. Det er saamænd ikke et Vers som en Bonde kunde finde paa at gjøre; for, Summa Summarum, imellém os sagt, saa troer jeg knapt, at jeg skulde kunde gjøre et saadant Vers.

Plump.

Ja, for en Ulykke, naar saa er, saa er det en anden Sag. Jeg vilde og nødig miste de Knøse af Huset, for det er Guld, som jeg kan slaae Tid til. Men, kort at fortælle, vi maae dog vel have fat paa Løsen, og faae Sandheden lirket ud af hende, for jeg havde dog Lyst at vide, om Knægten har været paa at fladdre hende noget for.

Mad. Plump.

Det er ikke mit Naad. Bedre endnu nogen Tid at holde Die med dem, for med Tiden kommer vi nok efter det; og vi kjender hende saa meget, at vi ikke behøver at være bange for hendes Opsørsel; men at flyve hende lige i Klanterne nu, det er ikke raadeligt. Summa Summarum, du kjender hendes Gemyt, hvor nær hun kan tage sig en Ting, og om vi nu talte til hende derom, og det ikke forholdt sig saa, da vilde hun græmme sig derover alt for meget. Derfor, om du vil som jeg, saa skal vi give lidt Tid.

Plump.

Dine Ord i Æren — Om jeg vil som du? —
Kort at fortælle, jeg har altid sagt, at i saadanne
Ting

Ting har du ti Gange saa stor Forstand, som jeg;
og derfor vil jeg gjerne lade dig raade.

Mad. Plump.

Jeg maae tilstaae, at du er mig dog en fœielig
Mand.

Plump.

Dine Ord i Eren, det bør jeg være, naar jeg
har en god Kone. Ere mod Ere, sagde Ræven,
han vendte Rumpen mod Solen. Men see nu, har
vi ikke der Fremmede — Hvad Djevelen —

U n d e n S c e n e.

De Forrige. Borgemeesteren.

Borgemeesteren.

God Aften, god Aften, Monsieur Plump.

Plump.

Underdanige Tjener, Hr. Etatsraad! Deres
Ord i Eren.

Borgemeesteren.

Jeg er kommen hid for at tale to Ord med Dem
i Centrum. (Plump giver sin Kone et Tegn, at hun skal
gaae ud.) Er dette maaskee Deres Kone?

Plump.

Ja, det er Moder, Deres Ord i Eren, Herr
Etatsraad.

Borgemeesteren.

Ja, hun kan gjerne blive her. Det, jeg har at
tale med Dem om, maae Deres Kone gjerne høre.

Mit

Mit Erinde er, først at spørge, hvor mange Tjenestefolk De holder?

Plump.

Deres Ord i Eren, jeg holder to Karle, det er min Sag; Pigerne holder min Kone, og dem maae hun svare for. Kort at fortælle, hver har nok med at feie for sin egen Dør.

Borgemeesteren.

Hvor mange Piger holder De da Madame?

Mad. Plump.

Summa Summarum. Kun en Tjenestepige.

Borgemeesteren.

Er det da hende, der har Ord for, at være en saadan Skjønhed?

Plump.

Nei, Deres Ord i Eren, den, der siger at hun er en Skjønhed, lyver hende bitterdød skammelig paa; grim er hun nu just ikke heller; hun er, kort at fortælle, som Folk er fleest.

Mad. Plump.

Lie stille, og lad mig svare. Summa Summarum, Deres Velbaarenhed! det er en anden.

Borgemeesteren.

Saa har De jo paa den Maade mere end en Pige?

Mad. Plump.

Nei, vi har kun en Tjenestepige. Den anden,

den, som Deres Velbaarenhed behager at sige, er smuk, er ikke vores Tjenestepige, skøndt hun gjør os ligesaa megen Nytte, som to. Summa Summarum, vi holder hende, som vores eget Barn, og naar vi engang dør, saa har vi i Sinde at efterlade hende det Lidet vi eier.

Plump.

Ja, Deres Velbaarenhed, jeg er kun en Gjestgiver; men fort at fortælle, uden at skryde, saa har jeg dog i de sex og tredive Aar jeg har boet her, lagt mig noget til Beste, saa at de Reisende kan blive saa vel beværtede her i Huset, som paa noget andet Sted; Deres Ord i Vren.

Borgemeesteren.

Det kommer nu ikke Sagen ved. Men siig mig, om det er sandt, som man fortæller, at hun skal have saa mange fortræffelige Egenskaber?

Mad. Plump.

Vi har intet sparet paa hende, og Summa Summarum; uden at tale om hendes Lydighed, Føjelighed, Naapassenhed, Taknemmelighed og andre Dyder, som hun daglig glæder os med, saa har hun en Forstand uden Lige; hun skriver fortræffeligt; regner i Kap med, hvem det skal være; forstaaer baade Tydsk og Fransk, og har læst en Pockers Hoben; synger, som en Engel —

Plump.

Plump.

Og taler for sig værre end en Procurator. Kort at fortælle, Fanden veed hvem hun flægter paa; der er vist ingen af os; Deres Ord i Eren.

Borgemeesteren.

Det troer jeg vel, naar De ikke er hendes Forældre. Man siger her i Byen, at min Søn er forliebt i hende. Har De nogen Tid hørt eller mærket det?

Mad. Plump.

Ja, at han er forliebt, det har vi mærket; og min Mand og jeg har endog i Dag talt om, hvoreledes vi skulde bære os ad i denne Sag.

Borgemeesteren.

Kan jeg ikke faae hende at see? Jeg ønskede gjerne selv at erfare, om Rygtet er grundet eller ikke.

Plump.

Deres Ord i Eren; det skal skee (Gaaer til Døren og raaber.) Christiane! Christiane!

Tredie Scene.

De Forrige. Christiane.

Christiane.

Hvad befaler min Fader? —

(Hun vil gaae tilbage i det hun seer Borgemeesteren.)

Bor

Borgemeesteren.

Rom kunns nærmere, min Pige! vær ikke undseelig.

(Han betragter hende meget nøie.)

Christiane.

Min Herre! i hvem De saa er, saa gjør De ikke vel i, om De opholder sig over en stakkels fattig Pige, som det dog lader til, siden De beskuer mig saa nøie.

Borgemeesteren.

Nu, det maae jeg tilstaae, at min Søn har ret viist sin gode Smag, da han har ladet sit Valg falde paa saa mageløs en Skjønhed.

Christiane (affides.)

Himmel, hans Søn!

(Tager et Tørklæde op og tørre Eveden af sig.)

Mad. Plump.

Hvad fattes dig, mit Barn? er du ikke vel?

Christiane.

Å nei! Maatte det tillades mig at gaae bort?

Mad. Plump.

Det kan du gjerne. Summa Summarum, Desres Velbaarenhed tager det vel ikke ilde op, at hun gaaer bort; hun befinder sig ikke vel.

Plump.

Gaae ind og læg dig lidt paa Sengen, min Tøs! Fort at fortælle, saa gaaer det vel over.

Borg

Borgemeesteren.

Det gjør mig ondt, at hun ikke befinder sig vel.
Jeg vil ikke troe, at det skulde være af nogen Betyd-
tydighed.

(Hun gaar.)

Fjerde Scene.

Borgemeesteren. Plump. Mad. Plump.

Borgemeesteren.

Jeg maae sige, at Rygtet imod Sædvane har gjort mindre af hendes Skjønhed, end jeg virkelig befinder den. Overgaaer hendes øvrige Egenskaber Rygtet ligesaa meget, som hendes Skjønhed, saa maae hun være det fuldkomneste Fruentimmer jeg har seet. Jeg er nyelig kommen hertil, som De veed, men har i lang Tid hørt meget tale om hende, og har aldrig villet troe, at end ogsaa Halvparten deraf var Sandhed. Men hvem er da Forældrene til et saa ypperligt Fruentimmer?

Plump.

Ja, Deres Ord i Vren, mener Deres Velbaarenhed, at vi veed det? Nei; for en Ulykke, veed vi det ligesaa lidt, som hun veed det selv. Men, fort at fortælle, dersom Deres Velbaarenhed har Tålmodighed til at høre, saa skal jeg fortælle Dem noget, som bitterdød endnu intet Menneske har faaet loffet ud af mig.

Mad.

Mad. Plump.

Men Mand! hvor tør du det? Husker du ikke, at du har lovet

Plump.

Men, Moder! er det ikke Borgemeesteren? Kort at fortælle: husk paa, hvem du har den Ære at tale med.

Borgemeesteren.

De kan sikkert betro mig alt hvad De vil i denne Henseende; og være vis paa, at jeg ikke skal gjøre noget slet Brug deraf.

Mad. Plump.

Om Forladelse, Deres Velbaarenhed! det veed vi. Behag at sidde need. Summa Summarum, jeg forsikrer, at Historien er værd at høre paa.

Borgemeesteren (sætter sig.)

Jeg vil med Fornøielse høre paa den, især om den kan give nogen Oplysning om denne Skjønhed.

Plump.

Deres Ord i Æren, kort at fortælle, det traf i Aaret syttenhundrede — lad see —

Borgemeesteren.

Spring Aarstallet forbi!

Plump.

Det vil ikke falde mig ind. Kort at fortælle; jeg har ellers en god Hukommelse, som for Exempel forleden Dag —

Bor:

Borgemeesteren.

O min Ven! det hører jo ikke til Sagen.

Plump.

Deres Ord i Eren. Nu vel da — kort at fortælle, det hendte sig for lidt over sexten Aar siden — det veed jeg, at jeg havde været Gjestgiver den Gang omtrent i tyve Aar; var det ikke saa længe siden salig Maren døde?

Mad. Plump.

Summa Summarum, fortæl det uden Omstændigheder, for ellers skal jeg.

Plump,

Nei, ble nu! Kort at fortælle; det traf da, som jeg siger, ved Pintse Tider, nei lad see — det var St. Hans Tider; for, kort at fortælle, jeg husker endda, at det var meget varmt, saa Røjrene de —

Borgemeesteren.

Nei er det intet andet, De vil fortælle mig, saa forgaaer snart Taalmodigheden.

Plump.

Jo, jo, Deres Ord i Eren, nu kommer det. Det var, kort at fortælle, strax efter St. Hans Dags Tider; jeg vilde gaac i Marken at see til mine Folk, som høstede Høe, og om jeg ikke tager Feil, saa var det i Gluderstrups Mark. —

Bor.

Borgemeisteren (reiser sig op.)

Seg har ikke Tid at sidde her i et halvt Aar, kan De ikke fortælle det kortere, min Ven! saa lad Deres Kone tale.

Plump.

Deres Ord i Eren — fort at fortælle —

Mad. Plump.

Lie nu stille, Mand, og lad mig tale. Summa Summarum, der kom en fornemme Dame reise- sende, og laae syg her i Huset en fjorten Dages Tid; der blev hentet Doctor til hende, men vi saae at hun ikke brugte hans Medicamenter. Derpaa Summa Summarum; bliver en Dag min Mand og jeg kaldet ind til hende. Hun laae paa Sengen, og hvor forkrækkede bleve vi ikke, da hun flyede mig et nyfødt 'Pigebarn, det deiligste vi nogen Tid havde seet. Summa Summarum hun græd, og forsikkrede os, at det smertede hende inderlig, at hun var nødt til at skjule disse sine Omstændigheder, og bad os opføde dette Barn paa Landet i to Aar, og siden tage det til os, da hun ufeilbarligen til den Tid vilde lade det hente. Men om uovervindelige Hindringer skulde komme i Veien, da maatte vi opføde hende hos os, som en fattig Bondepige, vi havde taget til os, for at gjøre vel imod, siden vi ingen Børn selv har, uden at lade hende vide hendes Stand; men dog lade hende lære saa meget, som stod

stod i vores Magt. Summa Summarum, kort efter reiste hun; men inden hun reiste, tog hun et Stykke Perdement, og skrev nogle Ord paa, flippede det derpaa i to Stykker med smaae Spidser, saa at der stod et Bogstav paa hver Side, gav os det ene Stykke, og bad os bevare det som vores Djæsteen; siden vi ikke maatte levere Brevet til nogen, som ikke kunde fremvise Møgen dertil, og naar begge Stykkerne bleve sammensatte, skulde Bogstaverne give os den fornødne Oplysning om hende; hun gav os videre nogle Pæd af en Guldkjede, som ogsaa skulde være et Tegn, og saa gav hun mig Summa Summarum fire Hundredebalers-Sedler.

Plump.

Og Moder vidste i Angesten ikke, at det var Penge, før end hun havde stukket dem i Lommen. Kort at fortælle, jeg blev halv vred derover; men siden betænkte jeg mig dog.

Borgemeesteren.

Men hvad heed den Frue?

Mad. Plump.

Det veed vi ikke det ringeste af. Vi spurgte Tjenerne tidt nok derom, men de svarede, at det var dem forbuden at sige, endogsaa hvor hun kom fra. Summa Summarum, hun reiste; og et halv Aars Tid derefter fik vi et Brev uden Navn, med et par hundrede Rigsdaler i; men siden har vi slet

ikke hørt et Ord til Moderen, saa at hun vist maae være død.

Borgemeesteren.

Har De da endnu Pergamentet og Guldfjeden i Behold?

Mad. Plump.

O ja, det gjemmer vi som en Helligdom.

Borgemeesteren.

Vil De være saa god, at lade mig see begge Delene?

Plump.

Deres Ord i Eren, Deres Velbaarenhed! meget gjerne! — Moder! der har du Nøglen, du veed jo at det ligger i Sølvskabet i den forgyldte Sølvdaase, som staaer tæt ved Sølv Kaffekanden. Kort at fortælle; skynd dig noget, og kom igjen med det.

(Hun gaar.)

Femte Scene.

Borgemeesteren. Plump.

Borgemeesteren.

Det var en besynderlig Hændelse. Men hvad havde De nu tænkt, at foretage med hende?

Plump.

For en Ulykke, Deres Velbaarenhed! jeg holder saa meget af Tøsen, som om jeg selv havde været Fader til hende; og, kort at fortælle, saa havde jeg tænkt,

tænkt, at naar jeg fik en brav Mand til hende, saa vilde jeg sætte hende i Stand, og siden skulde hun faae efter mig, hvad jeg har; for, Gud ske Lov! Jeg har, som Deres Velbaarenhed selv hørte, endeel Sølv, og kan skee lidt Guld og rede Penge med; og, fort at fortælle, for en Mand af min Stand er det anseeligt nok, at have fortjent sig en tre til fire tusende Daler. See, saa tænkte jeg, og det kan vel skee endnu.

Sjette Scene.

De Forrige. Mad. Plump.

Mad. Plump.

Her skal Deres Velbaarenhed see. Summa Summarum, her er Verdementet, og der Guldkjeden.

Borgemeesteren.

Den Kjede er et fortreffeligt Arbeide, og har neppe hørt nogen fattig Mand til. Vil De betro mig den i nogen Tid; thi Pergamentet er af den Betydendhed, at De ikke bør, under hvad Paaskud end nævnes kan, lade det komme ud af Deres Hænder. Kan skee jeg, ved Hjælp af den, kan blive i Stand til at komme efter noget af Sagens Sammenhæng, og for Resten skal jeg være Dem ansvarlig for den.

Plump.

Oh! Deres Ord i Vren, det har gode Veie;

den er i sikre Hænder. Vær saa god og tag den med sig, Deres Velbaarenhed.

Borgemeesteren.

Men det forbeholder jeg mig, at saasnart som De faaer det mindste Nys om noget, De da strax lader mig det vide. Farvel! (Gaaer.)

Mad. Plump.

Tjenerinde! Herr, Etatsraad!

Plump.

Underdanige Tjener, Deres Velbaarenhed!

(Han følger Borgemeesteren ud.)

Mad. Plump.

Og jeg maae gaae ind, at see, hvordan det staaer til med Christiane. (Gaaer.)

Syvende Scene.

Anton. Carl

(komme ind ad samme Dør, som Borgemeesteren kom ud af.)

Carl.

Jeg er ganske uroelig i mit Sind over denne Besøgelse, den spaaer mig intet godt.

Anton.

Hvad ondt spaaer den dig da? jeg kan intet see.

Carl.

Jeg frygter for, at Sønnen har overtalt Faderen til at tale for sig, og er jeg vis paa, om saa er, at de Gamle vil overhænge og plage Christiane saaa længe

længe, til hun, som er saa overmaade søielig, maae give efter, og da er det forbi med mig. Det lille Haab jeg endnu har, i hvor lidet det end er, er dog det eneste, som hidindtil har opholdt mig; og uagtet jeg endnu ingen stor Kjerlighed har kundet opvække hos hende, saa er det mig dog en Trøst, at jeg ikke kjender nogen mere elsket Meibeiler.

Anton.

Hadde det været i Gaar eller i Formiddags du havde talt saaledes, saa vilde jeg have leet af din Frygt; men nu, da jeg er i samme Omstændigheder som du, da maae jeg tilstaae, at du har Ret; men imidlertid kan jeg dog ikke nægte, at jeg vilde prise mig lykkelig, om jeg ikkun vinede saa meget Haab, som du; thi efter alt hvad du har fortalt mig om din Samtale med hende, saa synes mig allene, at spore den Forsigtighed, som saa meget karakteriserer hende, og at hun allene vil prøve dig; og næsten tør jeg vædde, at du bliver lykkelig inden du selv veed af det, naar hun først faaer drevet Prøven saavidt, som hun finder fornødent. Med mig derimod seer det mere langvarigt ud. I Morgen forlader den deilige Marie Byen, og da faaer jeg hende kanskee aldrig mere at see. Min Ven! giv mig et Raad, hvorledes jeg skal høre mig ad; thi det er mig umueligt at overgive hende.

Carl.

Carl.

Jeg mærker, at man altid seer mindre Vanskeligheder i en Vens Sag, end i sin egen. Saa gaaer det os begge. Det forekommer mig, som du er allerede længere end Halvveien. Hendes Munterhed har givet dig en ønskelig Leilighed til at bryde is, og det lader, som hun finder stor Behag i dit muntre og vittige Lune, saa at du maae, jo før jo heller, tage Bladet fra Munden. Troe mig, min Ven! at Overeensstemmelsen i Charaktererne bidrager meget til at opvække Kjærlighed; og det beste jeg nu kan raade dig, er at du søger Leilighed endnu engang til at tale med hende, og at du da anvender al den Talegave, som Naturen saa rigelig har forsynet dig med.

Anton.

Men denne Leilighed bliver vanskelig at finde, thi jeg troer virkelig, at hun har mig mistænkt for Boutellierne; og siden den Tid skyer hun mig; og desuden er jeg bange for, at denne Kurv, som hun førte hid med sig, kan betyde noget ondt.

Carl. (leer.)

Ha, ha, ha! du er dog galere end jeg, at du lader Overtroe regiere hos dig. Vær aldrig saa daarlig at troe saadant noget, og hvad det angaaer, at finde Leilighed til at tale med hende, saa er du jo saa god Ven med Grethe, kan du ikke lade hende skaffe dig Leilighed?

Ant.

Anton.

Grethe? Nei, du maatte før, min Ven! sende mig i et Vrinde til Verdens Ende; befale mig, at skjære dig en Tandstikker i den inderste Skov i Amerika; rykke et Haar af store Mogols Skjæg; eller hente dig et Lod Thee fra Congo; førend du maatte bede mig tale tre Ord med den Djevel. Nu seer jeg først, at naar man er ret forliebt, saa moerer man sig ikke gjerne med saadanne Skabninger, som man foragter.

Carl.

Ja jeg fortalte dig før min Samtale med hende, og deraf kan du let slutte, at jeg ikke nyelighar været i værre Skjersild, end den Gang. Jeg svær dig til, at det gjorde mig ondt, at hun ikke var et Mandfolk, for at jeg kunde have haft den Fornøjelse at prygle hende.

Anton.

Gud forlade os vores flemme Synd! straffer hun os ikke der igjen med sin Ankomst? — Kom, og lad os gaae!

Carl.

Dette Besøg er nok dig tiltænkt; vil du ikke bledt for at moere dig?

Anton.

Spørg ikke, men kom og gaae!

(De vil gaae.)

Dt=

Sttende Scene.

De Forrige. Grethe.

Grethe.

Wie lidt, lille Anton! jeg har et Par Ord at tale med dig.

Anton.

Men jeg vil ikke tale med dig.

Grethe.

Bare to Ord.

(Hun holder ham tilbage.)

Carl.

Fårvel, Kammerat! og god Fornøjelse!

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Anton. Grethe.

Anton.

Lad mig gaae, siger jeg.

Grethe.

Strax. Kun et lille Spøg maae jeg fortælle dig.

Anton.

Jeg er ikke opsat til, enten at høre eller taale Spøg.

Grethe.

Du bliver jo næsten lige saa bister som din Kammerat?

Ant.

Anton.

Ja! meget værre, ifald du ikke lader mig gaae.

(Han vil rive sig løs.)

Grethe

(holdende paa ham.)

Og det imod din egen Grethe?

Anton.

Min Grethe! — Paa hvad Marked skulde jeg vel have kjøbt dig?

Grethe.

Paa Kjerligheds Marked; min Engel!

Anton.

Hør, min Djævel! Jeg faaer nok engang for alle læse dig din Text. Viid da: —

Grethe.

Naa, naa, lille Skjelmsmester! er du nu i ondt Lune? Det holder du ikke ud. Naar jeg bare seer lidt mildt til dig, saa skal jeg svare for, at du bliver saa blid, som — —

Anton.

Tænker du det?

Grethe.

Ja jeg tror. Og naar først vores Trolovelse er forbi, saa skal du aldrig see suurt mere.

Anton.

Vores Trolovelse? — Det er sandt, du satte mig Stevne for at møde dig i Mørkningen; kom

nu

nu ud til mig paa Loen, saa skal jeg saaledes troer
love dig med min Pleiel, at du aldrig skal ønske at
leve til Brylluppet seer.

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Grethe. Christiane og Marie

(som har hørt de sidste Ord.)

Marie.

Var det Alvor, eller var det hans behagelige
Skjerts? Jeg maae sige, at om det var Skjerts,
saa faldt det noget i det Grove.

Grethe.

O, det var saamænd kuns Spøg. Saaledes
spøgger vi saa tidt med hinanden; og hvorledes skulde
vel Tiden gaae, naar man ikke havde lidt Løier
iblandt? Ih, saa maatte man jo dø af Kjedsom-
melighed.

Christiane.

Da synes mig dog at dette var en Gort Løier,
som jeg meget vilde frabede mig.

Marie.

Hver har nu sin Smag. Det som fornøier os,
nøierer kanskee ikke Grethe. Og overalt er det saa-
mænd ikke hver Dag, at man kan komme til at spø-
ge med en saadan smuk Karl.

Grethe.

O, det er ikke heller hver Dag, eller hver Ti-
me

me paa Dagen at jeg taaler Spøg. Har De kanstee glemmt, hvorledes jeg før kureerte Carl for den Sygdom?

Christiane.

Ja, men det vover du vel neppe paa med den Anden?

Grethe.

Ikke det? det kommer, saae den Skam! an paa, hvorledes Hovedet sidder paa mig.

Marie.

Da skulde hun dog vogte sig! for nu veed jeg, at han holder en Deel af hende, men hvem veed', hvorlænge han beholder det Sind.

Grethe.

Jeg skulde ønske, at hun vilde tillade mig selv at sørge for denne Sag.

Marie.

Meget gjerne, det er kun et venligt Raad jeg vil give hende.

Christiane.

Mandsfolkene ere vægelsindede; hvor let kunde han ikke saae en anden Kjerlighed i Hovedet? Der behøves bare at han seer et andet Ansigt, som han synes bedre om.

Grethe.

O ja, jeg veed vel at der ere saadanne Fruentimmer, som trøer, fordi de har et Ansigt, der seer ud som det var bonet, at intet Mandfolk kan see
paa

paa dem, uden at blive forliebt i dem, og der findes ogsaa Mandfolk, som ere naragtige nok til at forgabe sig i saadanne Duffer, hvis eneste Fordeel er en glat Hud, og som slet ikke duer til andet, end at synge nogle Viser og læse i en fransk Bog.

Christiane.

Gud naade de Mandfolk, der ere saa daarlige!

Marie.

Nei, der maae noget mere solide til, ifald det skal gaae godt.

Grethe.

Ja, veed De hvorledes det gik vores Porthund forleden Dag? jeg kastede et stort og glindsende Been, og et godt Stykke Kjød ud for ham, og han foer saa glubsk imod Benet, som om han vilde have slugt det med eet; da derimod den anden Hund listede sig saa sagte til, og løb af med Kjødet. Saa laae den stakkels Lænehund i en halv Dag, og gnavede paa det usle Been.

Marie.

Stakkels Lænehund! Men jeg har hørt, at det ogsaa kan gaae Pigerne saaledes, naar de ere alt for frække, eller ikke passer paa.

Christiane.

Derfor skulde du heller ikke lade disse Fyre slippe dig af Hænderne.

Gret

G r e t h e (neier.)

Jeg takker for Deres Godhed. Men kanstke at Frøkenerne selv har Spekulation; og saa svær jeg Dem til, at jeg ikke skal være Dem i Veien. Jeg faaer nok alligevel den, som jeg skal have. Her er een til Dem hver, og mere forlanger De vel ikke. Profit die Mahlzeit! ha, ha, ha!

(Hun gaar leende.)

Ellevte Scene.

Christiane. Marie.

Marie.

Ha, ha, ha, stakkels Pige! Det er dog tungt, naar Haabet saaledes slaar os feil! Men jeg er saa glad, at jeg slap med Skrækken; jeg nægter ikke, at jeg jo blev halv bange, da jeg hørte, at min Fader var her.

Christiane.

Og jeg forsikrer, at jeg blev ikke mindre forskrækket; men allermindst troede jeg, at det var Deres Fader. Jeg mærkede det maatte være en fornem Mand; men jeg gjorde mig langt andre Tanker om ham.

Marie.

Nu, min Veninde! nu mærker De, at det staaer til Dem allene, at berettig mig til at kalde Dem min Søster; De hørte, at min Fader selv ber

roin:

rømmede min Broder for sit gode Valg; Deres Forældre ønsker det; jeg anholder derom, min Broder er i Dødsens Angest af Frygt for en Kurv; og De, som ellers har Ord for at være saa søielig, vil dog i denne Sag allene have Deres Billie.

Christiane.

Gaae i Dem selv, min naadige Frøken —

Marie.

Ingen naadige Frøken, har jeg sagt. Vil De ikke unde mig den Lykke at være Deres Søster, saa kald mig Deres Veninde; det er jeg, det vil jeg være, og det til Trods for Deres Stridighed.

Christiane.

Jeg tilstaaer, at De med nogen Grund kan beskylde mig for Stridighed; men gaae i Dem selv, og betænk, om ikke denne Sag maaskee var den eneste, hvori De selv vilde være fri, og ingen Tvang vide af; og døm siden mig efter Dem selv, da er jeg vis paa, at Dommen ikke kan andet end blive mig gunstig.

Marie:

Sikkerligen maae Deres Hjerte være indtaget af nogen anden. Tilstaae mig det reent ud, og vær vis paa, at jeg ligesuldt er Deres oprigtige Veninde; men om De følger det for mig, da skal jeg saalænge bestorme Dem, til De tilsidst skal nødes til at rykke ud med Hemmeligheden. Men imidlertid maae jeg
dog

dog tænke paa at gaae hjem, thi her er nu intet mere for mig at udrette.

Tolvte Scene.

De Forrige. Mad. Plump.

Mad. Plump.

Vi faaer Fremmede, min Pige! to Herrer i en prægtig Kareth kjørte ind i Gaarden, og stiger nu af. Summa Summarum, kom og lad os gaae ind og see, om alting er i Orden i Væstkamrene.

Christiane (affides.)

Ha, det gjorde godt. (hoit.) Jeg maae forlade Dem et Øjeblik.

(Christiane og Mad. Plump gaaer.)

Trettende Scene.

Marie (allene.)

Jeg maae beklage min Broder; men er hun ikke uskyldig? Vilde du ikke selv bære dig saaledes ad? Jeg har da altsaa intet her at gjøre. Min Forflædning nytter mig nu ikke mere; dog, jeg veed ikke hvor det kommer, at jeg synes saa vel om den. Jeg troer jeg kunde have Lyst til at være Bondepige. Det er dog en evig Sandhed, at man ikke just behøver at være fornemme eller adelig, for at være smuk og indtagende. — Men der kommer de Fremmede.

Fjor

Fjortende Scene.

Marie. Grev Rheinfeld. Grev Stjernschjold.
Greverne.

God Aften!

Rheinfeld.

Hører du Huset til, mit Barn?

Marie.

Nei, hverken hører jeg Huset til, eller Huset mig til; jeg er fremmed. Men har De noget at befale, da skal jeg udrette det; jeg er dog sagtens saa meget kjendt.

Stjernschjold.

Runde du skaffe os fat paa Verten, mit Barn; men det maae være strax.

Marie.

Ja, det skal skee.

(Gaaer.)

Femtende Scene.

Rheinfeld. Stjernschjold.

Rheinfeld.

Har du seet smukkere Bondepige før? Monfrere!

Stjernschjold.

Hun var vist smuk; men mit Sind er ikke af den Beskaffenhed, at jeg kan give mig Tid til at anstille saadanne Betragtninger.

Rhein-

Rheinfeld.

Jeg tilstaaer det. Det er næsten lige saadan med mig; men jeg har det Haab, at vi, naar vi kommer til Kjøbenhavn igjen, skal finde vores Sønner hjemme; thi den Expresser jeg sendte, var en sikker Karl, og naar de læser vores Brev, saa tænker jeg vel, at de skal bevæges til at vende hjem igjen, og lade deres Galskab fare.

Stjernschjold.

Ja, hvordan det er eller ikke, saa tænker jeg dog mere paa den Expresser, som nødte mig at reise hid. Jeg kan ikke begribe, hvad en Mand, som jeg aldrig har seet, kan have for vidtløftige Hemmeligheder at aabenbare mig.

Rheinfeld.

O det er ikke værd at gruble paa; en Bysfoged kan gjerne have vidtløftige Hemmeligheder i sin Samvittighed. Men der kommer uden Tvivl Berten.

Sextende Scene.

De Forrige. Plump.

Stjernschjold.

Er De Berten, min Ven!

Plump.

Deres Ord i Æren, til Tjeneste, Deres Excellence.

Rheinfeld.

Man kan vel faae et godt Logie hos Dem, og blive beværtet noget skikkelig til i Morgen?

Plump.

Deres Ord i Eren. Jeg har altid haft mine Ting i saa god Orden; at mit Huus hidindtil har været berømt for et af de bedste Vertshuse i hele Sjælland, saa det skulde fortryde mig, kort at fortælle, om De skalde blive bedre beværtet noget andet Sted.

Stjernschjold.

Det er godt. Men kan De sige mig, om Byerfogden lever endnu?

Plump.

Deres Ord i Eren, jo endnu troer jeg, at han lever; men der er intet Haab om ham, og man venter hvert Øjeblik, at han skal give Aanden op.

Rheinfeld.

Men hvordan er denne Mand?

Plump.

O, kort at fortælle, en Mand, saa riig som et Afkæstentshuus, men for Resten —

(Trækker paa Skuldrene.)

Stjernschjold.

Vil De lade een strax vise os derhen, jeg maae nødvendig tale med ham, inden han dør.

Plump.

Plump.

Deres Ord i Æren. Vil Deres Excellencer behage at følge med, saa skal jeg have den Ære at vise dem Veien.

Stjernschjold.

Sa vel. Vi kan lægge vores Rejsesjoler her saalænge.

(De tage Rejsesjolerne af sig.)

Plump

(tager sin Hat.)

Kort at fortælle! Vil Deres Excellencer gaae ud ad denne Dør; det er den nærmeste Vej; Deres Ord i Æren.

(De gaae.)

F e m t e A c t.

F ø r s t e S c e n e.

Carl (allene.)

Min Fader, og min Vens Fader her, og det efter Eigende i et vigtigt Erinde! Hvad skal jeg troe? Skulde de vel have faaet Underretning om vores Opholdssted? Jeg søger min Ven, for at raadsføre mig med ham; men finder ham ingen Steds, og mueligt veed han slet intet deraf. Frygt og Angest omspender mig, og Christiane — Men hvor beleiligt kommer hun ikke der!

A n d e n S c e n e.

Carl. Christiane.

Carl.

Deiligste Christiane! værdiges at høre to Ord.

Christiane.

Jeg har ikke Tid. Jeg skal lave alting i Orden for de Fremmede.

Carl.

Og den ene af dem er min Fader.

Christiane.

Himmel! hans Fader?

Carl.

Carl.

Ja, behag at erkjendige Dem hos een af Tjenerne, om ikke hans Navn er Grev Rheinfeld, om han ikke har en Søn ved Navn Carl, som for kort siden er uden hans Vidende bortreist; De vil da erfare Sandheden af mit Foregivende, og indsee, hvor reen og hæftig den Kjerlighed er, som har tvunget mig til, maaskee at underkaste mig en elsket Faders Brede; og lad siden Deres Hjerter affige Dommen, og gjøre mig enten til det lykkeligste eller ullykkeligste Menneske paa Jorden.

Christiane.

Mine Tanker ere Dem allerede forud bekjendte; jeg har altid været en Slave af mine Grundsætninger, naar jeg har været overbevist om deres Rigtighed. Jeg agter Dem høit, jeg ærer Dem for Deres Redelighed, som jeg næsten er forsikkret om. Jeg seer det store Mellemrum, der er imellem Dem og mig, og som gjør det umueligt for mig at opfylde Deres Hensigter. Vær forvisset paa, at uagtet jeg er en fattig Pige, saa slaar der dog et Hjerter i denne Varm, der tænker alt for høit og ædelt til at begaae noget uanstændigt. Jeg er ung; men jeg veed at tæmme en Tilbøielighed, som strider imod mine Pligter. Lad det være Dem nok, at jeg bærer den største Hviagtelse for Deres Stand og Fortjenester,

ster, og at jeg kanske skulde elste Dem som Bonde,
som Greve kan jeg ikke. Farvel!

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Carl (alene.)

Fordærlige Kæng! Himmel! hvorfor led du
mig ikke fødes i en Hytte! Jeg kunde da have blevet
lykkelig ved Christianes Besiddelse; nydt den Lykke,
som min, af alt for fattige, Rigdom nu ikke er i
Stand til at forskaffe mig. Dog! Stand og Rig-
dom er det ringeste Offer jeg kan gjøre hende. Jeg
måaae altsaa ikke aabenbare mig for min Fader. Men
der kommer han. Jeg maae gaae. Ha! Carl Carl!
hvad er det du gjør? Du maae flye for en saa fjær
Fader.

(Han gaaer.)

Fjerde Scene.

Rheinfeld. Stjernschjold. Plump.

Stjernschjold.

Saa var denne Reise altsaa forgjeves, og han
tog da en Hemmelighed med sig i Graven, hvorpaa
kanske min Noelighed i Fremtiden vil beroe.

Plump.

Deres Ord i Wren. Det var en underlig og
skridig Tyr, medens han levede, saa var han og i
sin

sin Død. Jeg vil sværge paa, at han er død med
Fornøielse, siden han fik narret Deres Excellencer April.

Stjernschjold.

Jeg har da intet mere her at bestille, og maae
reise hjem med ligesaa tungt et Sind, som jeg kom
hid. Vil De, som jeg, saa lad os reise strax.

Plump.

Strax, Deres Excellence? Deres Ord i Vren!
Det var en evig Skam for Jacob Plump, at det
skulde siges, at hans Gjester var reist bort, uden
at spise et Maaltid; det har bitterdød ikke handet
mig endnu i al min Levetid, fort at fortælle. Be-
fal hvad Deres Excellencer lyster, og De skal see,
at Jacob Plump er i Stand til at skaffe det tilveie.
Lyster Dem stegte Duer, Ugerhøns, Kyllinger,
Lammefjerdinger, Kalvebryst, Boeuf a la Mode,
Ragout, Frikase, Plukkefisk, Karper, Karusser,
Makrel, Brasen, Gjedder, Slynder, Aborer, Kr-
ter, Brød —

Stjernschjold.

O det er alt for meget paa eengang.

Plump.

Ol og Brød, Belling, Viinsuppe —

Heinfeld.

Vi har nok, vi har nok.

Plump.

Havresuppe, Orefjødsuppe med Brødbolle eller
Kløser —

Heins

Rheinfeld.

Vi troer vel, at De er i Stand til at forskaffe os det.

Plump.

Posteier af Kapuner, Harer, Polarer —

Rheinfeld.

Tyst, tie dog stille, ellers forgaaer Appetiten os.

Plump.

Skinker, Tunger, Medister-Pølser, Carbonade, Grillade, lang Kaal, kort Kaal, Suurkaal, Hvidkaal, Blomkaal, Rødkaal, Krumfager, Gøderaad, Væfler, Vandefager, Butterdeis Tærte, Vblefage, Sukkerbrød, Makroner, Mandeltærte, Skarlene og Agurker, og tusindetals andre Retter, som, for en Ulykke, skal være lige saa velsmagende, som om de vare lavede i Kongens eget Kjøkken. Deres Ord i Eren.

(Imedens gaar Stjernschjold og Rheinfeld frem og tilbage, og holder Singrene i Ørene.)

Stjernschjold.

Vi behøver ikke tusinde Delen af alt det, De har opregnet for os.

Plump.

Og Senge skal Deres Excellencer faae, som, bitterdød! skal sige Sparto til hvad for en Seng der skal være her i Byen. Kort at fortælle, Borgemeesteren har dem ikke bedre. Det bliver desuden

Nat,

Nat, og jeg veed, at Deres Excellencer ikke vil reise som Postrøvere; Deres Ord i Eren.

Rheinfeld.

Ja! vi faaer slaae os til Noelighed her i Nat, og i Morgen, saa tidlig som det bliver Dag, kan vi reise. Hr. Bert! Lad et Kammer gøres i Stand til os, og lad os faae Caffe derop; Vi har ikke givet os Tid til at faae noget paa Reisen.

Plump.

Deres Ord i Eren. Det skal strax skee. Underdanige Tjener!

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Rheinfeld. Stjernschjold.

Rheinfeld.

Det er en Fandens Kjest der sidder paa den Karl. Jeg troer vist, at Naturen har bestemt ham til Barber; men Skjebnen maae have taget Feil, og gjort ham til Gjestgiver.

Stjernschjold.

O min Ven! det Slags Folk ere gjerne lige saa veltalende som Barbererne. Men der kommer en Tjener, hvad godt mon han vil.

Sjette

Sjette Scene.

De Forrige. En Tjener.

Tjeneren.

Jeg skulde have den Ære at tale med Hans Excellence Hr. Grev Stjernschjold.

Stjernschjold.

Det er mig. Hvad godt?

Tjeneren.

Den afdøde Byfoged havde før sin Død ønsket at tale med Deres Excellence; men da han frygtede for, at det kanske ikke vilde ske, saa har han skrevet et Brev, og befalet, at det, tilligemed denne forseglede Bæske, skulde leveres i Deres Excellences egne Hænder.

(Han leverer ham Brevet og Bæsen og vil gaae.)

Stjernschjold.

Skal han ikke have noget Svar tilbage?

Tjeneren.

Nei jeg skal ikke. Min Herre er død, og jeg har nu efterkommet hans Befaling. (Gaaer.)

Syvende Scene.

Rheinfeld. Stjernschjold.

Stjernschjold

(aabner Brevet og læser.)

"Jeg nærmer mig til det Øjeblik, da jeg skal
"gøre Regnskab for alle mine Handlinger, og min
"Sam-

"Samvittighed befaler mig at opdage en Hemmelig-
"hed, en Misgjerning, hvorfor jeg, i en saa vig-
"tig Tidspunct, saa høilig behøver og sikkert venter
"Deres Excellences Forladelse. Sagen er denne:
"Jeg tjente, for femten Aar siden, som Forvalter
"hos Grevinde Cronhjelm i Jylland, som, da hun
"laae paa sin Dødseng, lod mig kalde til sig, og
"berettede, at hun i et hemmeligt Ægteskab havde
"avlet en Datter med Deres Excellence, som hun hav-
"de opkaldt efter sit eget Navn, og ladet opfores hos
"den her boende Gjestgiver. Hun leverede mig der-
"paa de i hofølgende Æske indlagde Tegn, hvortil
"Nagen af Gjestgiveren skulde fremvises, samt halv-
"tredsindstyve tusende Rigsdaler i Medgift for hende,
"og to tusende Rigsdaler til hendes Foster-Forældre,
"med Ordre, at indsatte hende i de Rettigheder, som
"hendes Fødsel tillagde hende. Men denne Summa
"fristede mig saaledes, at jeg blev skyldig i det sorte-
"ste Bedragerie, som nu forskyldig angrer mig. Jeg
"sender altsaa herved en Obligation paa Kapital og
"Renter, samt Tegnene." — Al dydige Christiane!
Himlen veed jeg er uskyldig; den veed, hvad Taa-
rer jeg har faldet over din Død.

Heinfeld.

Hvorledes er Sammenhængen? Forklar mig den!

Stjernschjold.

Du kjendte jo den unge Grevinde, og veed, hvor
døde:

dødelige Fiender hendes Fader og jeg vare. Efter at jeg var bleven Enkemand, fandt vi ikke desmindre Leilighed til at forlove os hemmeligt. Vores Omgang blev i en Hast alt for fortroelig, og et hemmeligt Ægteskab forbandt os dog tilsidst, til Trods for Faderens Fiendskab; men strax derefter fik jeg i en Hast en Kongelig Befaling, at gaae i et vigtigt Errende til Berlin, hvor jeg, istedet for, som jeg haabede, at komme igjen om en Maaned, blev ved en haard Sygdom opholdt over et Aar. Jeg skrev Brev paa Brev til hende, men fik intet Svar, og da jeg endelig kom til Kjøbenhavn igjen, berettede man mig, at hun var reist til Jylland, og strax efter død.

Heinfeld.

Og denne Datter har du da ikke vidst af at sige?

Stjernschjold.

Jeg vidste at Grevinden var frugtsommelig; men da jeg efter hendes Død ikke hørte noget videre derom, og ikke erfarede, at noget Menneske vidste, at hun havde været gift, langt mindre at hun havde ventet en Arving, saa troede jeg, at det var aldeles unødvendigt, at aabenbare vores hemmelige Givtermaal. Men jeg maa se Tegnene. (Han aabner Bøgen.) Ha! denne Række kjender jeg, (kysker den.) jeg har selv foræret hende den. Men min Utaalmodighed er saa stor, at jeg ikke kan bide, jeg maa løbe
for

for at omfavne min Datter. Kom med min Ven!
og vær Vidne til min Glæde.

(De vil gaae, men møde i det samme Verten i Døren.)

S t t e n d e S c e n e.

De Forrige. Plump.

Stjernschjold.

Velkommen, min Ven! see her, kjender De
dette? (han viser ham Kjæden og Pergamentet.) Siig mig
det snart!

Plump.

Deres Ord i Æren, ja bitterdød gjør jeg det,
det ligner noget som jeg har.

Stjernschjold.

Jeg har da altsaa en Skat, en Datter at af-
hente hos Dem, imod at betale to tusende Rigsda-
ler. Skynd Dem, og siig mig om hun er her i Huset.

Plump.

To tusende Rigsdaler! Deres Ord i Æren. Ja
vist er hun her i Huset, og Pergamentet med; men,
fort at fortælle, Kjæden har jeg ikke i Huset; dog
skal jeg nok skaffe den.

Stjernschjold.

Det siger intet. Snart, snart, min Ven!
Skynd Dem at stille min Længsel. Lad hende kom-
me ind.

Plump.

Plump.

Strax, Deres Excellence. (Han gaaer til Døren og traaler.) Heida! Christiane! Moder! kom ind strax.

N i e n d e S c e n e.

De Forrige. Mad. Plump. Chri-
stiane. Grethe.

Mad. Plump.

Hvad er paa Færde?

Christiane.

Hvad fattes?

Plump.

Kort at fortælle, der er hun.

Rheinfeld.

Er det hende, som De fik Kjeden og Pergamentet med?

Plump.

Deres Ord i Wren, det er netop denne Tys.

Stjernschjold.

Min Datter, omfavn din Fader!

Christiane.

Min Fader? hvorledes? Er De — —

Stjernschjold.

Ja, jeg er din Fader! din Fader, der indtil dette lykkelige Øjeblik lige saalidet har vidst af dig at sige, som du af ham.

Gre

Grethe (affides.)

Saa bliver Dyret da Frøken!

Plump (til Grethe.)

Spring hen paa Øjeblikket til Borgemeesteren,
og beed ham, at han strax umager sig hid i en me-
get vigtig Sag. Spring! siger jeg.

(Grethe gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige, undtagen Grethe.

Rheinfeld.

Men vi skulle dog see nogen af Deviserne derfor.

Plump.

Deres Ord i Æren! strax, Deres Excellence!
Hør, du Moder! fort at fortælle, gaae strax og
hent os det Stykke Perdement, du veed nok.

(Hun gaaer.)

Ellevte Scene.

Rheinfeld. Stjernschjold. Plump. Christiane.

Christiane.

Men jeg indseer ikke Muligheden deraf, og jeg
maae troe, at man allene vil drive Gjæk med mig.

Plump.

For en Ulykke, naadige Frøken. Deres Ord
i Æren!

Chri:

Christiane.

Naadige Frosen — af! det Ord gjorde min Ulykke fuldkommen; hvad Forseelse har jeg da begaaet, siden De ikke længere vil erkjende mig for Deres Datter, og oven i Kjøbet spotter mig? hvor er min Moder? mon hun ikke heller vil kjendes ved mig?

Stjernschjold.

Nei, min Datter! han spotter dig ikke, han glæder sig meget mere over din Lykke. Og min Glæde er alt for stor til, at jeg nu kan oplyse dig om Sagens Sammenhæng. Lad det være dig nok, at jeg er din Fader, som glæder sig over, at have fundet en Skat i en saadan Datter. Næsten skal jeg oplyse dig siden.

Christiane.

Forlad mig, at min Glæde er saa stor, at jeg ikke kan ret yttre den. Jeg har altid beklaget mig over Skjæbnens Haardhed, der havde nægtet mig at kjende mine Forældre; men dog tillige takket den, som har erstattet mig dette Tab ved et Par Foster-Forældre, som jeg, for Deres Omhyggelighed og Godhed for mig, bestandig skal og bør ære, som mine Forældre; og deres Velgjerninger har eengang vænnet mig til at give dem dette Navn, saa at det nu vilde være tungt at vænne mig derfra.

Stjernschjold.

Vær forvisset om, min Datter! at den Omsorg,
disse

disse gode Folk har baaret for dig, skal blive dem efter Fortjeneste belønnet, saavidt som Penge kan belønne saadanne Tjenester. Imidlertid gjør saa ædle Tanker dig endnu kjerere for mig. Jeg veed altsaa, at du vil ansee det for een af dine behageligste Pligter, at vise den samme Omsorg for dem paa deres gamle Alder, som De har viist for dig i din Barndom.

Christiane.

Gud veed, der skal ingen Ting være mig kjerere.

Plump (græder.)

Min Datter!

Christiane (kysser ham.)

Ha! nu fik jeg Liv igjen. Bær mig altid med dette Navn, og vær vis paa, at jeg, i hvor fornem jeg endogsaa bliver, dog vil ansee det for min største Ærestitel.

Plump.

For en evig Ulykke! min Tøs! Dine Ord i Æren! Du er dog endnu den samme, som du altid har været. Men der har vi Borgemeesteren.

Tolste Scene.

De Forrige. Borgemeesteren.

Borgemeesteren

(hilser. — Til Plump.)

Deres Pige traf mig her tæt ved, og sagde, at De vilde tale med mig strax i en vigtig Sag; derfor skyndte jeg mig.

Seibergs Skuespil 2den Deel. 3 Plump.

Plump.

Deres Ord i Eren, Deres Velbaarenhed! see paa den Tøs: hvem skulde sige, at hun var Grevinde, og det er hun dog, ja ret en stor Grevinde, og, fort at fortælle, der staaer hendes Fader; har De Kjæden hos sig?

Borgemeesteren.

O ja, fattes der ikke andet, saa er den her. Hvem har Magen dertil?

Trettende Scene.

De Forrige. Mad. Plump.

Mad. Plump.

Og, Summa Summarum, her er Verdementet.

Stjernschjold.

Her er Magerne. Lad os nu see. (De satte Pergamentstykkerne tilsammen og lase følgende Ord. "Christiane, fød Grevinde af Stjernschjold." Ja, min Datter! snart skal jeg stræbe at erstatte dig den Uret, du imod min Billie og Vidende har lidt. Og De, brave Folk, hendes Moder har tiltænkt Dem to tusende Rigsdaler, jeg lægger to tusende til, og forbeholder mig at vise Dem, saa ofte der gives Leilighed, hvor meget jeg skylder Dem.

Mad. Plump.

Summa Summarum, fire tusende Rigsdaler! nej, det er for meget.

Plump.

Plump.

Deres Ord i Vren. Fire tusende Rigsdaler!
 Jeg kan sværge paa, at jeg troer, jeg vilde ikke bryde
 mig om de Penge, om jeg bare havde beholdt Tø-
 sen. Kort at fortælle, jeg troer, for en Ulykke,
 ikke, jeg kan miste hende.

Rheinfeld (til Christiane.)

Jeg har den Lykke at være en oprigtig Ven af
 Deres Fader, jeg behøver da altsaa ikke at sige Dem,
 hvor stor Deel jeg tager i denne Hændelse.

Borgemeesteren.

Uagtet Deres Stand ikke kan formere den Høi-
 agtelse, som De, som Bondepige, havde erhvervet
 sig hos mig og alle, som havde den Lykke at kjende
 Dem, saa kan jeg dog ikke andet, end ønske Dem
 til Lykke med en Mængde, som Deres Dyder og ype-
 perlige Egenskaber fortjener. Vel seer jeg, at alt
 Haab —

Fjortende Scene.

De Forrige. Grethe

(kommer hastig ind.)

Grethe.

Himmel og Jord! her var Mord paa Færde.

Borgemeesteren.

Hvor? hvor? hvad siger du?

G r e t h e.

Paa Gaden, paa Gaden! (Rheinfeld og Stjernschjold gaaer hen i den bageste Kuliise og aabner et Windue for at see ud af.) Den Bondepige, som nyelig var her, blev angreben af en Flok Mattesvarmere; Vægterne kom, men de bleve drevne tilbage med et Par blanke Kaarder; hvorover jeg troer, at der var nogle Rytttere eller Underofficerer iblandt. I det samme kom den Fandens Tærsker flyvendes som en Piil, sprang ind paa den ene, og rev Kaarden fra ham, og Pokkeren veed, hvordan han bar sig ad, men i et Øjeblik slog han Kaarden udaf Haanden paa den anden, og da Vægterne saa det, fik de Mod, og kom ham til Hjelp, saa Hovedmændene bleve arresterede. Den stakkels Pige var halvdød af Skræk, og alle Mennesker forsikrede, at Anton var allene den, der havde reddet hende, og at han havde vist et Mod, som er usædvanligt hos en Bondefarl. Men det, som jeg nær havde glemt, var, at da Pigen blev anfaldet, raabte hun, at hun var forklædt, og Borgemeesterens Datter.

B o r g e m e s t e r e n.

Himmel! min Datter?

(Borgemeesteren vil løbe; men i det samme kommer Anton ind med Kaarden i den ene, og Marie ved den anden Haand, saaledes, at han, naar han taler til Borgemeesteren, vender Ryggen til Rheinfeld og Stjernschjold, som staaer ved Windowet bag paa Theatret.)

F e m

Femte Scene.

De Forrige. Anton. Marie.

Marie.

Tak, min Befrier! — Gud! min Fader! —

Anton

(til Borgemeesteren.)

Der er Deres Datter. Hvor er jeg ikke lykkelig, at jeg kom saa betids til at redde en saa dyrebær Person!

Borgemeesteren.

Pige! Pige! atter en Forflædning! Der kan du see hvad Ubehageligheder, der kan følge af saadant Spøg! Du skulde dog betænke, hvad Fare du saaledes stiller dig blot for?

Marie.

Venskab for min Broder, og Lyst til at befordre en Kjærlighed, som jeg har hørt, at De selv biligede, drev mig til denne Forflædning. Straf mig, om min Hensigt fortjener det; men elsker De mig, da glem ikke at belønne den, som jeg skylder mit Liv.

Anton.

Tal ikke om Belønning, naadige Kræften! Glæden over denne Lykke er mig Belønning nok. Men maaffee jeg snart tør lade mig see i en saadan Situation,

tion, hvor De skal faae Leilighed at vise mig Deres
Erkjendtlighed.

(Imedens Anton siger dette, nærmer Rheinfeld og Stjernes-
schjold sig, de kjende ham, og han dem.)

		Stjernes- schjold.
		Min Søn!
Paa	{	Anton.
eengang		Min Fader!
		Rheinfeld.
		Stjernes- schjold!

De Andre.

Hans Fader!

Marie.

Gud! hvilken uventet Forvandling.

Stjernes-
schjold.

Men hvad er Hensigten med denne Forvandling?

Anton.

Venskab for et Menneske, som jeg —

Rheinfeld.

Hvor er min Søn?

Anton.

Hvor hans Ven er. Venskab for ham drev mig
til en saa underlig Handling.

Stjernes-
schjold.

Og hvad bevægede ham dertil?

Anton.

Det nytter nu ikke at dølge Sagen. (til Rheinfeld.)

Ja

Ja viid da, at Kjerlighed drev ham dertil. Kjer-
lighed til et af de deiligste og dydigste Mennesker,
Jorden eier, Kjerlighed til denne smukke Pige.

Rheinfeld. og Stjernschjold

(paa eengang.)

Til (Deres)
(din) Søster?

Anton.

Min Søster? Jeg forstaaer ikke disse Ord. For-
klar mig hvorledes —

Stjernschjold.

Ja, kjend i hende en Søster, som Himlen i
Dag uventet har skjenket dig; og du, min Datter!
kjend i ham en Broder, som altid har viist sig vær-
dig til at have en saadan Søster, og en saadan Ven,
som den unge Grev. Rheinfeld.

Anton.

Ha! glædelige Tidende!

(De omfavne hinanden.)

Rheinfeld.

Hvor er min Søn? (til Verten.) Skynd Dem,
min Ven, og skaf mig ham! lad ikke mig være den
eneste bedrøvede iblandt Jer.

Plump.

Deres Ord i Vren, Deres Excellence! jeg kjen-
der ham ikke.

Anton.

De hørte jo, at han var min Ven, hvem fun-

de

de det da være andre end Carl? Skynd Dem, og før os ham hid.

Plump.

Deres Ord i Eren, strax. Kom med, Grethe! og lad os søge ham op.

(Plump og Grethe gaaer.)

Sextende Scene.

De Forrige, undtagen Plump og Grethe.

Rheinfeld.

Men er det mueligt, at Kjerlighed har fundet bringe ham til en saadan Beslutning? hvis saa er, da priser jeg ham lykkelig for sin Daarlighed.

Anton.

Ja, Kjerlighed allene har drevet ham til at give sig i Tjeneste her som Foerkarl, for at vinde en Bondepiges Hjerter, og denne Bondepige, haaber jeg, ikke vil nægte en Broder hans første Begjering: den nemlig, at gjøre en værdig Ven lykkelig.

Christiane.

Jeg staaer under en Faders Myndighed; og saa gjerne, som jeg end søiede en Broder, saa høilig skulde det dog fortryde mig, om jeg, for at søie ham, handlede imod mine Pligter mod en Fader.

Stjernschjold (til Rheinfeld.)

Hvad siger du? min Ven!

Rhein-

Rheinfeld.

Intet, uden at jeg vil agte det for en stor Lykke, saa vel for min Søn, at blive Ejere af en saa deilig Person, som for mig, da dette Vaand vil saa meget nærmere forene mig med en Ven, som jeg saa høilig elsker og ærer.

Stjernschjold.

Naa, min Datter, tael nu! Nu staaer det til dig at sige os din Mening.

Anton.

Min Søster! afgjør nu min Vens Skjebne, og viis, at du vil føie din Broder i en Ting, som du seer ikke strider imod dine Pligter mod en Fader.

Christiane.

Jeg maatte kanske gjøre mig skyldig i en liden Usandhed, om jeg sagde, at jeg heri vilde føie dig. Jeg ønsker, at du vilde give mig Leilighed til at vise dig min Føielighed i andre Ting. Om jeg heri efterkommer din Begjæring, da maae jeg reent ud tilstaae, at det mere skeer af egen Fordeel, end af Føielighed. Ja, jeg bekjender, at jeg elsker ham, og at Himlen i Dag saaledes overvælder mig med sine Velsignelser, at jeg neppe er i Stand til at troe, at det er andet end en Drøm.

Marie (til Christiane.)

Ha, ha, min aabenhjertede Pige! blæser Vinden fra det Hjørne? Nu har vi Rotten i Fælden.

An-

Anton.

Jeg vil da tie med den Versømmelse, jeg havde tiltænkt dig; du gjør min Ven-lykkelig, og lægger derved en anseelig Deel til min Lykke. Du kan og være vis paa, at jeg snart skal faae Leilighed til at sætte Prøve paa min søielige Søster (han kysser hende.)

Syttende Scene.

De Forrige. Plump. Carl.

Plump

(Støder Carl ind.)

Ei, fort at fortælle, herind uden Omstændigheder!

Carl

(affides, i det han ser Anton kysse Christiane.)

Nedrige! Troeløse!

Rheinfeld.

Tie stille! Jeg har Lyst at straffe ham lidt. Kom hid min Søn! Velkommen tilbage fra Sverrig!

Carl.

Forlad mig, min Fader; den Forseelse, jeg har begaaet imod Dem! Jeg tilstaaer, at jeg har for-
tørnet Dem; men jeg haaber dog, at min Fader ikke troer, at mine Hensigter have været nedrige.

Rheinfeld.

Det er jeg overbevist om. Men for at du ikke oftere skal forfalde til en saadan Daarlighed, saa
har

har jeg besluttet at give dig andet at tænke paa, og vil derfor give dig med min Vens Grev Stiernschiolds Datter.

Carl.

Min Fader! straf mig ikke saa haardt —

Anton.

Hvad? Skal min Søster være Syndestraf? Hvad mener min lille Christiane om det?

(Han kysser hende.)

Carl.

Falste Ven! nu kjender jeg din sorte Sjæl. Viid da, min Fader! at jeg har elsket, at jeg har været dødelig forelsket i en Bøndepige, i denne Pige, som jeg troede var værdig en kongelig Krone; at jeg er bleven bedraget i min Kjerlighed; at en anden, en Ven, har røvet den største Skat fra mig, som jeg ønskede at eie; og at et Menneske af min Tænkemaade kan ifkun een Gang i sin hele Levetid elske.

Anton (deklamerer)

Har du nu freget ud din Brede's Raserie?

Carl.

Nedrige! triumpher længe nok! ønsk dig selv til Lykke med dit Bedragerie; men viid jeg skal hæve ne mig!

Heinfeld (leer.)

Ha, ha, ha, jeg kan ikke høre mig længere. Hvem mener du det er?

..... (Peger paa Christiane.)

Carl.

Carl.

En uskylbig Pige, som ikke har kjendt min oprigtige Kjerlighed; men har ladet sig skammelig narre af en Bedrager.

Mathias.

Styr dig, min Søn! og kjend i hende din Vens Søster; din, og ikke hans, Elskerinde; og lær deraf, ikke saa hastig en anden Gang at dømme en Ven uredelig, fordi din Mistænkelighed siger det.

Carl.

Hans Søster? (til Stiernskiold.) Deres Datter?

Stiernskiold.

Ja, hun er min Datter. Jeg er underrettet om, at De elsker hende, og at, hun elsker Dem. Min Søn, Deres falske Ven har talt Deres Sag, saavel hos hende som hos mig, som om det havde været hans egen. Er han nu en Troeløs? en Nedrig?

Carl.

Jeg tilstaaer, at jeg har fortjent en saadan Ydmygelse. Men kan De —

Anton.

Al Undskyldning er overflødig. Tænk ikke paa andet, end at forsikre dig selv om min Søsters Kjerlighed.

Carl.

Deiligste Christiane! Deres Fader sagde, at De elskede mig, værdiges at forsikre mig om Sandheden
der

deraf. Behag nu for første Gang at nævne disse
kjære Ord. De seer nu, at den eneste Forhindring,
Forskjellen i vores Stand, er hævet. Bestem der-
for min Skjæbne, og affig en Dom over mig; men
betænk ogsaa, at denne Dom gjør mig for bestand-
ig enten lykkelig eller ul lykkelig.

M a r i e (deklamerer.)

En Zephyr blæser nu, og Stormen er forbi.

P l u m p.

Fanden fare i den Bondefarl, saa han kan tale
for sig.

Mad. P l u m p.

Tyst, tyst, er du gal? Mand!

C h r i s t i a n e.

Ja, jeg elsker Dem.

C a r l.

Al! min Lykke er fuldkommen.

C h r i s t i a n e.

Naar De troer, at jeg er i Stand til at gjøre
Dem lykkelig; naar min Fader og Deres Ven, min
Broder, de to dyrebareste Personer, jeg eier i Ver-
den, ønsker det; saa maae jeg give efter, allerhelst
da jeg troer at have erfaret, at Deres Hjerte ingen
Falskhed eller Forstillelse kjender.

A n e

Anton.

Nu, min søielige Søster, kunde du indlægge et godt Ord for mig! du veed —

Christiane.

Die stille! (til Marie.) Lær Greven, min Veninde! vente sig den Gunst hos Frøkenen, som Læreren ønskede sig hos Bøndepigen?

Marie.

(Trækker Christiane til Siden.)

Hør, spørg Deres Broder, om han kan synge, dandse og spille.

Carl.

(Som har hørt hendes Ord.)

O, er der ingen anden Hinder, saa svarer jeg for ham.

Stjernschjold.

Hvad er det?

Borgemeesteren.

Hvad taler du om? min Datter!

Anton.

Disse Forflædninger har i Dag havt samme Virkning paa mig, som paa min Ven; jeg har seet den deilige Frøken; min Fader begriber lettelig min Mening, og indseer, hvor stor Godhed han viser mig, om han er i Stand til at overtale hendes Fader til at gjøre mig lykkelig.

Stjern:

Stjernschjold.

Min Hr. Statsraad! De hører min Sønns Tan-
ker, jeg behøver ikke at sige, at jeg elsker ham, og
ville være særdeles fornøiet over at komme i nærmere
Forening med en Mand af Deres Karakter.

Borgemeesteren.

Hans udviste Tjeneste giver ham den billigste For-
dring derpaa. Jeg havde gjort mig det Haab, at
see min Søn lykkelig ved Besiddelsen af Deres dei-
lige Datter, som han elskede som en Bondepige.
Min Datter havde brugt denne Forflødning for at
hjælpe ham; men jeg mærker, at hun er selv bleven
fanget. Jeg vil holde det for en stor Ære, at hun
har et Hjerte, som, om jeg selv skal sige det, er
hendes Befrier værdigt.

Anton.

Nu, min dellige Frøken! min Lykke er ube-
skrivelig —

Marie.

Sagte, sagte, forhast Dem ikke. Der er me-
get tilbage endnu. Hvad Overbevisning har jeg om,
at De mener mig det oprigtigt?

Anton.

Jeg svær ved alt det, helligt er —

Marie.

Lyf. Jeg hører hellere en Hund gnave paa et
Been,

Been, end jeg hører, at et Mandfolk sværger paa at han elsker mig. Eder og Forbandelser ere altid yd mange Tjenere af Folk, som vil bedrage. Mener De det oprigtig, saa behøves ingen Eder; og mener De det anderledes, saa kan De sværge og forbande Dem, saa at en Steen maae gysse derved, og bedrage mig ligesuldt. For altsaa ikke at sætte Dem i Fare for at forsværge sig, saa vil jeg troe det beste om Dem. Der er min Haand. Er De nu fornøiet?

Anton.

Min Glæde er ubeskrivelig.

Christiane.

Seer De nu, at Hans Velbyrdighed Hr. Cupido traf Dem dog med sine Pile.

Marie.

Troer De, at jeg tager ham for andet end for at betale min Gjæld, saa tager De feil? — Han laante mig sin Haand før; og naar jeg nu giver ham min, er den ikke da betalt med Rente og Rentens Rente? Og siden vi vare fire forflædte, og alle fire forvandlede, saa var det en ubodelig Skade, om vi ikke alle fire skulde have eens Ekjæbne.

Plump.

Ja, Deres Ord i Vren. Jeg maae sige det var underligt nok; fort at fortælle, det er just, Moder! som det jeg læser for dig om Vinter Aftener af
den

den gamle Krønike. — Derksom Ovidius Mette Morfuses levede endnu, saa kunde hun her faae Materie til at skrive en lige saa stor Krønike.

Mad. Plump.

Summa Summarum. Jeg er dog vis paa, at du fornøier dig lige saa meget derover, som jeg.

Plump.

Dine Ord i Æren, det gjør jeg, bitterdød! rigtig; men fort at fortælle, jeg vilde dog nødig have mistet Tøsen. — Forlad mig! jeg glemmer hvem jeg taler om.

Christiane.

Jeg haaber, at den Forandring der er skeet i min Lykke, ikke berøver mig Deres Kjerlighed, og at De ikke nægter mig den Fornøielse, at falde Dem med samme Navn som før.

Plump.

Dine Ord i Æren, min Pige! det kan jeg for en Ulykke lide; at du ikke bliver storagtig. Det pleier ellers saa gjerne at ville skee.

(Mad. Plump græder.)

Borgemeesteren.

Jeg har uventet kommet til at tage saa stor en Deel i denne Dags Glæde, at jeg haaber, de alle sammen ikke nægter mig den Fornøielse, at følge

Hjem med mig. Vær saa god, Hr. Bert, tillige med Deres Kone, at spise til Aften hos os!

Marie.

Ja, lad os gaae. Det vil ret blive en fornøjelig Aften; for jeg synes, at vi fire Forflødte har spillet vores Roller saa godt, som om det havde været en virkelig Comedie.

Mad. Plump.

Summa Summarum, det synes jeg ogsaa.

Duel.

D u e l l e n .

Comedie i to Acter.

Personerne:

Oberkrigs-Commissair Schwarzenberg.

Frue Schwarzenberg.

Henriette, hendes Datter af første Ægteskab.

Hallmann Lieutenant.

Ringsted Student.

} Henriettes Elskere.

Fabius, en Gjestgiver.

Skuepladsen forestiller en Sahl i Gjestgivergaarden hos Fabius.

Første Act.

Første Scene.

Hallmann. Fabius.

Fabius.

Som jeg siger, Herr Lieutenant! De maae tage Mod til Dem.

Hallmann.

Godt nok! men det er just det der mangler mig.

Fabius.

Sy skamme Dem! en Krigsmand! og mangle Mod.

Hallmann.

Naar det gjelder at bruge Munden, er jeg en Poltron. Kom det derimod an paa at bruge Hænderne.

Fabius.

Nu hvem forbyder Dem da at bruge Hænderne? Har ikke Naturen lært enhver Skabning, hvorledes den skal angribe og forsvare sig? Sneglen kryber ind i sit Hus, naar nogen vil røre ved den. Har ikke Tyren sine Horn, Hesten sine Bagbeen, Fuglen sine Vinger og Mennesket sine Hænder? siger Salomon.

Hallmann.

Jeg troer nok, at det er Anacreon der siger det; men han siger at Mennesket har sin Forstand.

Fabius.

Kan nok være. Men jeg skulde dog troe at Mennesket ogsaa har Hænder.

Hallmann.

Og hvad siger han strax efter om Fruentimmerne? at de har Skjønheder, der er stærkere end alle Baaben.

Fabius.

Med al Respekt for Herr Anakreon, om han endog havde været Bogtrykker paa Baisenhuset, hvor de trykker Bibelen, saa kan han feile som et andet Menneske; og jeg har endnu ikke seet nogen Skjønhed, der var uovervindelig. Jeg siger nok engang: De maae tage Mod til Dem.

Hallmann.

Det er egentlig ikke Feighed, der binder min Tunge, men Verbødighed.

Fabius.

Verbødighed! væk med den! De kjender ikke Verden nok. Hvor langt kommer man vel i den med Verbødighed? Hos store Herrer kan den være god nok til sine Tider; men Skam faae mig! om det lykkes nogen ret paa de Steder, isald man ikke forstaaer at spæde sin Verbødighed op med en god Portion Uforstammenhed. Og hos smaae Piger! der skulde De bare see mig; der er jeg altid uforstammet.

Hallmann.

Og altid lykkelig?

Fa:

Fabius.

Nu; man praler ikke af sine Seirvindinger.

Hallmann.

Og endnu mindre af tabte Batailler. De er dog vel undertiden bleven slaaet af Marken?

Fabius.

Slaet? Ja jeg skal ikke nægte, at jeg jo har faaet mangt et godt Drefigen for min Uforfammenhed; men hvem tager ikke gjerne et Drefigen af en smuk Pige? Naar man forstaaer sin Kunst ret, saa holder man sig en anden Gang skadesløs derfor. Dog! lad os ikke tale herom, men tænke paa at gjøre Ende paa Sagen med Frøken Henriette.

Hallmann.

Henriette! O at jeg dog ikke var saa frygt-
som! Men hør engang: Jeg har just ikke sagt hen-
de, men dog ladet hende mærke, at jeg elsker hende.

Fabius.

Mærke; hvad vil det sige? Hun vil høre det
først, og siden vil hun mærke det. Desuden maae
jeg sige Dem reent ud, at De maae skynde Dem,
ifald De ikke vil, at hun skal blive snappet bort lige
for Næsen af Dem. De veed dog at De har en
Medbeiler?

Hallmann.

O ja desværre! og hendes Stiffader er hans Patron.

Fa:

Fabius.

Saa hvad siger det? Det er kun en Patron, og De har tre.

Hallmann.

Tre? det er mere end jeg veed. Og hvem er da disse tre?

Fabius.

Deres Person, Deres Uniform, og mig.

Hallmann.

Saa det er tre dygtige Patroner, det maae jeg tilstaae.

Fabius.

Hvad de to første angaaer, saa veed De nok selv hvor betydelige de ere; og hvad mig betræffer, saa har jeg fortalt Frøken Henriette om Dem saa meget godt lige fra Deres Barndom af, da jeg tjente hos Deres Fader, og indtil denne Dag. Dette har hun altid hørt paa med saa stor Fornøielse, at jeg skulde tage meget Feil om hun ikke var Deres fjerde Patron.

Hallmann.

Kjære Fabius! De gjør mig uendelig lykkelig. Moderen veed jeg

Fabius.

Frygt ikke for hende. Udentvivl forestiller hun den bevæbnede Neutralitet. Jeg troer nok at hun vil at Frøkenen skal have sin frie Villie, saa at hun, ligesom Kommendanten i Ancona, kan overgive sin

Fæst.

Fæstning til den af de beleirende Generaler, som hun synes best om.

Hallmann.

Jeg staaer mig godt hos Moderen, det veed jeg. Det kostede mig ikke halv saa meget Mod at tale til hende. Hun har vel ikke billiget min Kjerlighed, men dog tillige sagt, at hun ikke misbilligede den, og at jeg, naar jeg bare kunde faae den Ejeneste, som De veed nok, skulde være lige saa nær til hendes Datters Haand som en anden.

Fabius.

Seer De, man kommer Dem imøde paa Halvveien, og dog har De ingen Courage. Frisk Mod, Herr Lieutenant! Der kommer Frøkenen. Lad mig nu see, at De benytter Dem af Leiligheden. (Singer.) Skal Besøg hos Piger lykkes

Hallmann.

Gud! hvor jeg skjælder!

Fabius.

Ev for en Ulykke! at skjælde! Og gid det var mig isteden for Dem.

Anden Scene.

De Forrige Henriette.

Fabius

(støder Hallmann frem.)

Du frisk!

Hall

Hallmann (forvirret.)

Tillad mig, smukke Frøken! . . . tillad mig
. . . at ønske Dem en god Morgen.

Fabius (affides.)

Det var en god Begyndelse.

Henriette.

God Morgen, Herr Lieutenant! God Morgen,
Herr Fabius! hvordan er Veiret i Dag?

Fabius.

Solen skinner altid, hvor De er, min smukke
Frøken!

Henriette.

De er galant, Herr Fabius! Deres Complimen-
ter ere altid charmante.

Fabius.

Det er Solen, der giver enhver Blomst sin Far-
ve. Det er Deres Indighed, der gjør enhver
Compliment charmant, fordi en Compliment, naar
den adresseres til Dem, er altid Sandhed.

Henriette.

Hvem skulde vel vente saa fin en Smiger af
Dem?

Fabius.

Jeg vilde heller ikke være nær saa galant, naar
jeg talte til en Skjønhed af en ringere Rang.

Henriette.

Lad os afbryde denne Diskurs, om De saa be-
hager.

Fa

Fabius.

Som De befaler. Jeg viger Pladsen for Herr Lieutenanten, der har meget vigtige Ting at sige Dem; og vær vis paa, at alt, hvad han vil sige Dem er Sandhed, fordi han vil tale om Dem. (Udgaar til Hallmann, i det han gaaer.) Gjør Alvor af Sagen.

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Henriette. Hallmann.

Henriette

(efter nogen Taushed.)

Jeg lider ikke meget disse Berter's Complimenter. Jeg troer at de har Priis-Courant paa deres Høfligheder, og at de sætter enhver Compliment paa Regning.

Hallmann.

Vel mueligt, min smukke Frøken! Jeg maae imidlertid tilstaae, at jeg har megen Godhed for denne Mand. Jeg har kjendt ham da jeg var et Barn; for han har tjent hos min Fader som Forvalter.

Henriette.

Jeg veed det; han taler ogsaa om Dem med den største Varme; og har fortalt mig meget til Deres Berømmelse.

Hallmann.

Hvor vilde jeg ikke ønske at De havde Deres Efterretninger om mig fra mere tilforladelige Kilder.

Hen

Henriette.

Det mangler ikke, Herr Lieutenant! Jeg er vis paa at der er Kilder nok til at øse af; thi ellers vilde min Moder ikke tale om Dem med saa megen Agtelse.

Hallmann.

Deres Moder! o hvor jeg er lykkelig! Jeg tør da ogsaa smigre mig med at være noget yndet af Dem? min deilige Frøken!

Henriette.

Herr Lieutenant! dette Spørgsmaal er noget delikat. Tillad mig derfor at undvige det, og at erindre Dem om, at Herr Fabius sagde, at De havde Ting af Vigtighed at fortælle mig.

Hallmann.

Kan nogen Ting være vigtigere for mig end den at erfare hvorledes jeg er anseet i Deres Dine? Besvar dette Spørgsmaal! jeg beder Dem.

Henriette.

Nu vel da! jeg bærer for Dem al den Agtelse, som De fortjener.

Hallmann.

Henriette! . . . Tillad mig at jeg kalder Dem ved Deres Navn . . . Jeg er stolt af Deres Moders Agtelse . . . Jeg er stolt af Deres . . . Men tillad mig at sige, at Deres Agtelse er ikke nok til min Lykke.

Hen

Henriette (forvirret.)

Jeg . . . Jeg forstaaer Dem . . . De ønsker . . . De ønsker . . . (Hastig.) De ønsker mit Venstreb. Nu, det har De, ifald det er Dem derom at gjøre.

Hallmann.

Tak, ædle Pige! for denne Gave; den er uskatteerlig. Men . . . o jeg er som den Gjerrige, jo mere Guld han opdynger, jo mere tørster han derefter. Jeg er umættelig. Jeg begjærer endnu mere. Kjereste Henriette! (griber hendes Haand.) Deres Kjerlighed!

Henriette.

Hallmann! De overrasker mig. Det er ikke smukt.

Hallmann.

O! jeg er lykkelig. De misbilliger ikke min Kjerlighed.

Henriette

(trækker sin Haand tilbage.)

Har jeg svaret Ja? Herr Lieutenant!

Hallmann.

Gud! hvad hører jeg? (vender sig om.) O jeg ulykkelige!

Henriette

(klapper ham paa Skulderen.)

Har jeg sagt Nei? Kjære Hallmann!

Hall

Hallmann

(seer hende stivt i Øjnene.)

Henriette! hvorledes forstaaer jeg Dem?

Henriette.

Er jeg min egen Herre? Fordrer Deres Forslag ingen Eftertanke? Er Haabet ingen Ting i Deres Øjne?

Hallmann.

De tillader mig at haabe?

Henriette.

Kan jeg tillade Dem mere?

Hallmann

(griber hendes Haand og kysser den.)

Elskværdigste Pige! o hvor fortryllende er ikke dette Haab, som De giver mig?

Fjerde Scene.

De Forrige. Frue Schwarzenberg.

Frue Schwartzenberg

(som har seet og hørt det sidste.)

Saa sagte, Herr Lieutenant! De gaaer temmelig hastig til Værks.

Hallmann.

Naadige Frue!

Henriette.

Kjæreste Moder!

Frue Schwartzenberg.

Jeg finder Dem ret artig, Herr Lieutenant,
midt

midt i den ordentligste Kjerligheds Erklæring til min Datter, og jeg har dog endnu ikke tilladt Dem at tale til hende derom.

Hallmann.

Naadigste Frue! tilgiv!

Frue Schwartzenberg,

Tilgive! Nu det skal ikke holde saa haardt. Sandt at sige finder jeg denne Scene hverken uventet eller urimelig.

Hallmann.

Henriette! hvilken Moder De har!

Frue Schwartzenberg.

Men kan De ogsaa tilgive mig, at jeg afbrød Deres interessante Samtale førend De endnu havde faaet Svar? Det er det eneste jeg vil udbede mig hos min Datter, at hun ikke vil haste for meget med at decidere.

Hallmann.

Naadige Frue! Deres Villie er en Lov.

Frue Schwartzenberg.

Stille, kjære Hallmann! om jeg maae bede. Sagen er ikke dermed afgjort. Hør hvad jeg har at sige, og hvad jeg sagde Dem i Aftes: Jeg har aldeles intet imod Dem eller Deres Hensigter. Har Skjebnen bestemt Dem for min Datter, skal jeg med Glæde antage Dem til min Svigersøn. Det var netop — jeg nægter det ikke — een af mine Hensigter,

da

da jeg reiste herover fra Jylland, at lade Henriette see flere unge Mennesker end min Mands Søstersøn, der, saa at sige, er den eeneste, som hun hidtil har lært at kjende. De veed, at han er Deres Rival, og et ret elskværdigt ungt Menneske. Min Mand interesserer sig meget for ham.

Henriette (affides)

Desværre!

Frue Schwartzenberg.

Uagtet han kun er Henriettes Stiffader, saa fortjener han dog at tages paa Raad med. Jeg, som Moder, har kun eet Vilkaar, og den, der opfylder det, har mit Samtykke!

Härlmann.

Jeg skal opfylde det.

Frue Schwartzenberg.

Henriettes Fædreneer ar er ikke saa stor, at De kan leve deraf. Deres egen Formue er ubetydelig. Jeg og min Mand kan leve længe endnu, og vi har flere Børn. De er desuden ung, og maae, som andre unge Mennesker, arbeide Dem frem i Verden. De behøver altsaa et Levebrød. Jeg har sagt Dem, at min Fader var Lærer i Mathematiken ved Kadet-Akademiet; min første Mand fik Tjenesten efter ham. Havde jeg en voksen Søn, saa vilde jeg see at faae ham emploieret i det samme Embed, som just nu er ledigt. Hvad der nu ikke kan skee med min Søn,

kan

kan ske med min Svigersøn. . . Min Mand's Søster-
søn søger Tjenesten og har gode Forhaabninger . . .

Henriette (affides.) . . .

Gud lade dem blive til intet! . . .

Frue Schwartzenberg.

De søger ogsaa Tjenesten, og hvem af dem, der
faaer den, faaer tillige mit Samtykke til at ægte
min Datter.

Hallmann.

O jeg er usigelig lykkelig! Jeg kan forsikre, at
jeg har de paalideligste Løfter.

Henriette (forlegen.) . . .

Lær De ogsaa stole paa saadanne Løfter?

Frue Schwartzenberg.

Jeg vil just ikke dermed have sagt, at min Dat-
ter skal være et Appendix til et Levebrød; men De
veed nu min Mening. De veed, hvem der er Deres
Rival i begge Henseender. Jeg har Agtelse for dem
begge; og Opfyldelsen af mit Vilkaar er det eeneste,
der kan bevæge mig til at give den eene Fortrinnet
for den anden.

Femte Scene.

De Forrige. Schwartzenberg.

Schwartzenberg.

Min Beste! jeg kommer for at sige dig, at Bog-
nen holder og venter paa dig i Døren.

Seibergs Stuepil. 2den Deel. L Frue

Frue Schwartzenberg.

Kom da, Henriette! men først to Ord, lille Mand! Jeg præsenterer dig her Herr Lieutenant Hallmann som din Søstersøns Rival.

Schwartzenberg.

Det gjør mig ondt.

Hallmann.

Og hvorfor? om jeg maae spørge.

Henriette (affides.)

O jeg veed det alt for vel.

Schwartzenberg.

Jeg er ikke saa lykkelig at være hendes Fader; ellers veed jeg vel, hvad jeg gjorde. Og hvad er din Mening?

Frue Schwartzenberg.

Jeg har sagt Lieutenanten mit Vilkaar. Den, der faaer Tjenesten ved Kadet-Akademiet, faaer ogsaa min Datter.

Schwartzenberg.

Det trøstede mig noget, for der er ingen Tvivl om at min Søstersøn faaer den; og Henriette er jeg vis paa. Ikke sandt?

Henriette.

De er vis paa min uindskrænkede Erbødighed.

Frue Schwartzenberg.

Farvel min Ven!

Henriette.

Farvel kjære Fader!

Hall.

Hallmann.

Lad mig at geleide Dem til Vognen.

Schwarzenberg.

Nei bie lidt, Herr Lieutenant! jeg ønskede at tale med Dem. Farvel Børn! kom snart igjen.

(Frøen og Henriette gaaer.)

Sjette Scene.

Schwarzenberg. Hallmann.

Hallmann.

Hvad har De at befale? Herr Ober-Krigs-Commissaire?

Schwarzenberg.

De er mig her ret i Veien, Herr Lieutenant!

Hallmann.

Det gjør mig ondt, men jeg kan ikke gjøre derfor; og jeg ønskede intet mere, end at De vilde billige min Kjerlighed.

Schwarzenberg.

I Evighed aldrig. Pigen er bestemt for min Søstersøn.

Hallmann.

Af Dem, det mærker jeg, — men ikke af Deres Frue.

Schwarzenberg.

Hvad tager De mig an for? Anseer De mig for en Mand, der regjeres af sin Kones Løffel?

Hallmann.

Langt fra. Men De er, som De sagde nyelig, ikke Henriettes Fader, og Deres Frue er hendes Moder.

Schwartzenberg.

Det er sandt. Men hør engang: Kjere Herr Lieutenant! fraskald Deres Kjerlighed til Pigen!

Hallmann.

Det er mig umueligt.

Schwartzenberg.

Hun elsker Dem ikke, det veed jeg. Og De faaer ikke Tjenesten, altsaa faaer De ikke Moderens Samtykke.

Hallmann.

Den Sag er ikke afgjort.

Schwartzenberg.

Jeg beder Dem, vær mig ikke i Veien!

Hallmann.

Jeg vilde gjerne, men jeg kan ikke undgaae det.

Schwartzenberg.

Jeg veed ret vel, at det ikke er for Pigen's Skyld.

Hallmann.

De fornærmer mig.

Schwartzenberg.

Det er Sandhed. Gaae i Dem selv og tænk Dem om, saa vil De see, at det ikke er hendes Verson, men hendes Penge, der stikker Dem i Dinene.

Hall.

Hallmann.

Herr Ober-Krigs-Commissaire! glem ikke, hvem
De taler med!

Schwartzenberg.

Hvem jeg taler med. . . . En fattig Lieutenant.

Hallmann.

Der er i Stand til at lære en riig Mand, som
De, Levemaade.

Schwartzenberg.

Der vil forøbe Pogens Midler, og saa lade hende
ligge Forældrene til Byrde.

Hallmann.

Død og al Ulykke! veed De, hvad De siger?

Schwartzenberg.

Troer De, at jeg er fuld eller gal? Jeg gienta-
ger hvert Ord.

Hallmann.

Og forsvarer det, haaber jeg.

Schwartzenberg.

Det forstaaer sig.

Hallmann.

Altsaa veed De, hvad herved er at gjøre?

Schwartzenberg.

Nei jeg veed ikke.

Hallmann.

Jeg fordrer Satisfaction.

Schwartz

Schwartzenberg.

Ja saa! og hvori skal den bestaae?

Hallmann.

Det veed De, ifald De er en Mand af Ære.

Schwartzenberg.

Jeg haaber, at jeg er' det. Alle Mennesker erkjender mig derfor.

Hallmann.

Nu saa forstaae De mig. Saa vær saa god og følg med.

Schwartzenberg.

Nu begynder jeg at forstaae Dem. Vi skal slaaes? Er det ikke saa?

Hallmann.

Hvad andet?

Schwartzenberg.

Det er al den Satisfaction, som De fordrer?

Hallmann.

Gandske rigtig.

Schwartzenberg.

Men om jeg nu tager Livet af Dem, har jeg saa Ret?

Hallmann.

Lad Deres Anmærkninger blive borte!

Schwartzenberg.

Eller om De dræber mig, har jeg saa Uret?

Hall.

Hallmann.

Det er ikke med Ord, men med Handlinger, vi skal afgjøre Sagen.

Schwartzenberg. (affides.)

Jeg troer virkelig, at jeg har fornærmet ham. (Høit.) Herr Lieutenant! har jeg fornærmet Dem?

Hallmann.

Jeg mener, at det Spørgsmaal er overflødigt.

Schwartzenberg.

Sæt nu engang, at jeg har fornærmet Dem, forbrer da denne Fornærmelse Blod?

Hallmann.

Behøver jeg at besvare Dem?

Schwartzenberg.

Jeg mener Ja. Er der ingen anden Maade at afgjøre Sagen paa?

Hallmann.

Nei.

Schwartzenberg.

Kan De intet Middel dertil udfinde, uden netop en Duel?

Hallmann.

Deres Spørgsmaal trætter mig. Er De bange.

Schwartzenberg.

Det kan jeg egentlig ikke sige, men jeg vilde gerne give Dem Anledning til at udfinde . . .

Hallmann.

Hallmann.

Hallmann.

De er en Poltron, siger jeg.

Schwartzenberg.

Saa sagte, saa sagte! nu fornærmer De mig.

Hallmann.

Og De er uværdig til at bære den Raarde, De har ved Siden.

Schwartzenberg.

Der skal mere end Deres blotte Paastand til at bevise, hvad De der siger.

Hallmann.

Vil De give mig Satisfaction?

Schwartzenberg.

Ja vist vil jeg.

Hallmann.

Saa kom da!

Schwartzenberg.

Men jeg har just ikke Lyst til at slaes med Dem.

Hallmann (inderst opbragt.)

Nederdrægtige feige Karl!

Schwartzenberg.

Det er vel haardt, min Herre! og jeg synes at vores Fornærmelser nu vel kunde gaae op, den ene imod den anden.

Hallmann (vil gaae.)

Jeg gaaer; men troe ikke, at jeg lader Sagen blive derved. Jeg skal vel vide at finde Dem.

Schwartz

Schwarzenberg.

Bliv, Herr Lieutenant! Jeg spørger Dem endnu eengang, om det er aldeles nødvendigt, at vi skal staaes?

Hallmann.

Og jeg svarer Dem eengang for alle: Ja.

Schwarzenberg.

Saa at De ikke vil høre noget Forslag til at afgjøre Sagen i Mindelighed?

Hallmann.

Nei, siger jeg, Nei!

Schwarzenberg.

Nu saa seer jeg da, at jeg faaer staaes, og jeg skal da vise Dem, at jeg hverken er feig eller nederdrægtig.

Hallmann.

Det glæder mig; og jeg skal være villig til at tage mine Ord tilbage.

Schwarzenberg.

Det er det, jeg har villet gjøre for længe siden, men De er jo ikke fornøiet dermed?

Hallmann.

Det er for sildig.

Schwarzenberg.

Saa er jeg da til Deres Tjeneste.

Hallmann.

Saa behager De at følge med mig.

Schwarzenberg.

Schwartzenberg.

Hvorfor det? Vi er jo ret vel her?

Hallmann.

Hvordan? . . . her? . . . i et Vertshuus?

Schwartzenberg.

Ja hvorfor ikke? Er det ene Sted helligere end det andet? og spørger vel den, der vil begaae en Daarlighed, om Stedet? Vi lukker Dørren.

(Slaaer Slaen for Dørren til Trappen.)

Hallmann.

Men Sekundanter?

Schwartzenberg.

Hvortil behøves de? Jeg holder for, at naar man vil gjøre Gottiser, saa skal man gjøre dem i Cenrum, og vogte sig for at have Vidner derpaa.

Hallmann.

Som De behager. Saa træk da! (trækker sin Kaarde.)

Schwartzenberg.

Forlad mig, Herr Lieutenant! jeg er udfordret. Jeg er tvunget til at slaaes. Jeg vælger Baabenene. Og jeg slaaes ikke med, Kaarde.

Hallmann.

Nu vel da! Pistoler i dens Sted. Jeg er tilfreds dermed. (Stikker Kaarden ind.)

Schwartzenberg.

Det er mig fjert. En Pistol er netop mit Baaben; og den er strax ved Haanden, Et Øjeblik, Herr

Herr Lieutenant! og jeg har den Ære at være hos Dem. (Gaaer ind i sit eget Værelse.)

Syvende Scene.

Hallmann (allene.)

Mon han er bange, eller ikke! . . . Jeg for-
 staaer mig ikke paa ham . . . Han kommer dog vel
 igjen, vil jeg haabe . . . Men, hvad har jeg gjort?
 . . . Henriettes Fader! . . . O jeg ulykkelige
 Menneske! . . . Og han vilde have taget sine For-
 nærmelser tilbage . . . men jeg var døv . . . O
 at dog denne Daarlighed var ugjort! . . . Men
 jeg er gaaet saa vidt at jeg ikke kan trække mig tilba-
 ge uden Skjendsel.

Åttende Scene.

Hallmann. Schwarzenberg.

Schwarzenberg

(med en Pistol i Haanden, som han lægger paa Bordet.)

Seer De, Herr Lieutenant! De skal faae De-
 res Billie. De kan troe mig, at jeg er hverken Pol-
 tron eller Nederdrægtig. De skal see, at jeg ikke
 mangler Mod; og det vil snart vise sig, hvem af
 os der har meest.

Hallmann.

Men jeg seer kun en Pistol. Hvor er den
 anden?

Schwart

Schwarzenberg.

Der behøves ikke flere. Jeg troer ikke, at Forbrydelsen er saa stor, at der behøves to Menneskers Blod; men at den ret vel kan affones med Blodet af den eene.

Hallmann.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Schwarzenberg.

Jeg skal forklare mig. Seer De: det store Spørgsmaal om, hvem af os der har fornærmet den anden, skal afgjøres ved en Duel. Hvor usikker denne Decision er, det indseer De letteligen. Hvor let kan det ikke hænde sig, at den, der har den sletteste Sag . . . thi, forlad mig! . . . sjelden duer Sagen noget paa nogen af Siderne, naar man vil duellere . . . at han, siger jeg, er yngre end hans Modstander, at han har en stivere Arm, et skarpere Diesyn, større Færdighed, mere Dvølse, mindre Frygt . . . for De maae dog tilstaae mig, at man ikke saa gandske uden Frygt gaaer til det store Arbejde at dræbe en anden eller at lade sig dræbe.

Hallmann.

Og hvad lærer vi deraf?

Schwarzenberg.

Lærdommen er gandske simpel: at den der virkelig er fornærmet, saa let kan blive fornærmet anden Gang, og det paa en reent forbandet Maade,
naar

naar han oven i Rjæbet bliver dræbt . . . forudsat, at det ikke i Forveien er aftalt imellem dem, hvor meget Blod der maae flyde; og denne Aftale er der jo dog ikke imellem os!

Hallmann.

Videre! videre! om jeg maatte bede.

Schwartzenberg.

Jeg skal snart være færdig. Naar nu den, der virkelig havde fornærmet sin Kontrapart, vilde tilstaae Fornærmelsen, og den anden vilde tage imod Raison, saa var Sagen let afgjort, for enten forligede de sig, og blev Venner igjen, eller ogsaa overlod Fornærmeren det til den Fornærmede at fæste paa med Hug, Stik, eller Skud, alt efter Omstændighederne; og saa var man vis paa at ingen blev dræbt eller fik Skavank, uden den Skyldige; og Fornærmeren viiste da, at han havde virkelig Mod; for det vil De da vel ikke nægte, at der skal en god Portion Mod til, at lade en anden arbeide paa sig med en Kaarde eller en Pistol, uden at sætte sig til Modværg.

Hallmann.

Jeg begriber ikke, hvor De vil hen med alt, hvad De der siger.

Schwartzenberg.

De skal strax begribe det. Siden det nu ikke er at formode, at den ene vil tilstaae sin Feil, og at den

den anden vil modtage Tilstaaelsen; og siden det saa let kan hændes sig, at den Uskyldige kan blive sendt i Madskabet isteden for den Skyldige, og siden . . .

Hallmann.

Og siden . . . og siden . . . det faaer aldrig Ende.

Schwartzenberg.

Et Djebligs Taalmodighed! Vi kommer tidt nok til det Arbejde. Og siden det endelig skal koste Blod, saa synes mig at det er den mindst ufornuftige Maade, at lade Sagen komme an paa den blinde Lykke.

Hallmann.

Og hvorledes det?

Schwartzenberg

(tager et Bæger og et par Terninger op afommen.)

Ved at kaste Terninger om, hvem der skal skyde. Den der faaer højeste Dine har Ret, og han tager Pistolen; og den anden har intet andet at more sig med, end at staa stille, og tage imod, hvad Skjebnen vil sende ham.

Hallmann.

Det er ikke min Maade at duellere paa.

Schwartzenberg.

Men det er min. Behag at tage Terningerne.

(Rækker ham dem.)

Hallmann.

Jeg tager dem ikke.

Schwartz

Schwartzenberg.

Jeg skal vel nøde Dem dertil. De er hange:
De har ikke Mod.

Hallmann.

Jeg troer at have vlist Prøver paa det modsatte:

Schwartzenberg.

Det er nu min Tid at tale høit. De er en
Poltron.

Hallmann.

Det skal blive afgjort paa en anden Tid og
Sted. Jeg gaaer. (Wil gaae.)

Schwartzenberg
(stiller sig for Døren.)

De bliver! De har ikke Mod til at see Døden
under Dinene. De kalkulerer paa min Svaghed.
De beregner at jeg er en Hoben ældre end De; at
min Arm er mindre sikker, mit Øie mindre skarpt,
at De har mere Dvelse end jeg. Sy skamme Dem!
er det at behandle en gammel Militær, der var Ka-
pitain og havde tjent med Ære førend De blev født?

Hallmann.

De veed ikke hvad De siger, Her Ober- Krigs-
Kommissaire!

Schwartzenberg.

Jeg sværger Dem til ved alt hvad helligt er, at,
saa længe som mine Dine er aabne, skal ingen er-
kjende

fjendt Poltron faae Lov-til at gjøre Kuur til Henriette.

Hallmann.

Henriette! . . . O Gud! . . . Velan, min Herre! jeg faster.

Schwartzenberg.

Der har De min Haand og min Agtelse igjen. Behag nu først at examinere Terningerne og Vægeret.
(Leverer ham dem.)

Hallmann.

Behøves det? De er en Mand af Ære.

Schwartzenberg.

Og De med. I Sandhed! der er saa lidt Ære i Verden, at jeg synes det er Synd at sende nogen Deel deraf ud af Verden; og det er dog det, vi belaver os paa. De er altsaa færdig?

Hallmann.

Ja vist. Hvem faster først?

Schwartzenberg.

Terningerne ere i en god Haand. Men vil De ikke examinere Pistolen først? Der er to gode Rugler for.

Hallmann.

Jeg tvivler ikke derpaa.

Schwartzenberg.

Altsaa, Lykke til Arbeidet!

Hall-

Hallmann.

Jeg faster altsaa.

(Raster ti Dine.)

Schwartzenberg.

Ti Dine! De har et forbandet godt Spil. Jeg parerer sandelig ikke imod Dem. Men hvad mon Folk vilde sige om os, ifald de saae, at vi stod saaledes og spillede om Livet, som om vi havde gjort falske Bankosedler? Jeg har ikke nogen Lyst til at faste.

Hallmann.

Jeg frafalder min Net, paa Vilkaar, at vi afgjør Sagen paa sædvanlig Maade.

Schwartzenberg.

Det er hæderligt af Dem. Og denne sædvanlige Maade er . . .

Hallmann.

To Raarder eller to Pistoler.

Schwartzenberg.

Nei Tak! Jeg holder meget af den Mand, der aldrig reed med mere end een Spore, fordi han engang ved en Hændelse var kommen under Veir med, at naar man bare kunde faae den ene Side af Hesten til at gaae, saa fulgte den anden efter af sig selv; og jeg husker ret godt endnu fra min Barnedom, at min Megnemeister altid sagde til mig: Hvad du kan gjøre med eet Tal, skal du aldrig bruge to til. Altsaa faster jeg (faster.) Gæxer alle.

Heibergs Skuespil. 2den Deel.

M

Hall

Hallmann

(forundret.)

Serer alle!

Schwartzenberg.

Ja maae De ikke sige det? Gud veed, hvor jeg fik det Haandelag fra? Det er den første Gang jeg har kunnet faste Serer Alle, naar jeg har behøvet dem. Altsaa Herr Lieutenant Pistolen hører mig til.

Hallmann.

Ja.

Schwartzenberg

(tager Pistolen.)

Men maae De ikke tilstaae, at det er en Festsynke? De havde vel heller seet at jeg havde fastet Fire Alle?

Hallmann.

Spot mig ikke; men benyt Dem af den Fordeel over mig, som Lykken har givet Dem.

Schwartzenberg.

De angreer altsaa ikke, at De har antaget mit Forslag?

Hallmann.

Nei, nei, nei!

Schwartzenberg.

Og det gjør Dem ikke ondt at forlade Verden i Deres blomstrende Ungdom?

Hall:

Hallmann.

Tyran! hold op med at pine mig, og gjør Ende paa Sagen!

Schwartzenberg.

Saa De har virkelig Lyst til at døde?

Hallmann

(river Westen op, stiller sig for ham, og viser sit Bryst.)

Ja, ja ja! og dermed Basta.

Schwartzenberg.

Men jeg har ingen Lyst til at dræbe Dem.

(Lægger Pistolen fra sig.)

Hallmann.

Vil De spotte mig! Troer De jeg frygter for Døden.

Schwartzenberg.

Nej. Jeg er overbevist om det modsatte.

Hallmann.

Mit Liv hører Dem til.

Schwartzenberg.

Det veed jeg.

Hallmann.

Nu saa tag det da! tag det!

Schwartzenberg.

Nei, De kan beholde det, indtil jeg behøver det.

Hallmann.

Jeg vil ingen Gaver imodtage af Dem.

Schwartzenberg.

Det behøver De ikke heller; for De er død.
De er, paa min Sjæl! død.

Hallmann.

De spørger, og Sagen er alvorlig.

Schwartzenberg.

Jeg spørger ikke. Kjære Hallmann! De er en
brav Karl; og naar De er død i mine Dine, kan
det da ikke være Dem fjert, at De alligevel behol-
der Livet?

Hallmann.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Schwartzenberg.

Hør nu, min Ven! i Henseende til mig er De
død, stok-steen-død; men i Henseende til alle an-
dre Menneſker er De lys levende, saa levende som
en Rotte. Gaae nu; og vor Herre lade Dem leve
i mange hundrede Aar endnu, ifald De kan, og
De har Lyst til det.

Hallmann.

Jeg kan ingen Belgjerning modtage af Dem.

Schwartzenberg.

Det ſkal De ikke heller. Deres Liv hører mig
til. Jeg giver Dem det ikke igjen, men jeg laa-
ner Dem det.

Hallmann.

Men et Laan er en Belgjerning.

Schwart-

Schwartzenberg.

Ikke naar man laaner imod Rente. Og jeg forsikrer, at jeg skal lade mig betale, som en Nagerkarl.

Hallmann.

Og Renterne? . . .

Schwartzenberg.

Er alt det meget gode, som De, med Deres Ungdom, Deres Kundskaber og Deres ædle Hjerter endnu kan udrette i Verden.

Hallmann.

Edelmodige Mand!

Schwartzenberg.

De laaner altsaa denne Kapital af mig, og jeg kræver den igjen, naar jeg vil, og naar jeg behøver den. De kan være roelig for Opsigelsen. De modtager altsaa mit Tilbud. Ikke saa?

Hallmann.

Jeg modtager det med Taknemmelighed.

Schwartzenberg.

Altsaa top! der er min Haand. Vi ere Venner. (De tager hinanden i Haanden.) Og gaae nu for at adsprede Tankerne! men lad Sagen blive en Hemmelighed imellem os.

Hallmann.

Jeg gaaer, og skal aldrig glemme Deres Edelmodig-

modighed. Mit Liv tilhører Dem. Kræv det, hvor
og naar De behøver det. Farvel.

(Gaaer. I det han aabner Døren, støder han Fabius overs-
ende, som har luret.)

N i e n d e S c e n e.

Schwarzenberg. Fabius.

Schwarzenberg.

Velbekomme Dem, Herr Bert! det er Løn som
forstyldt, naar man lurer.

Fabius.

Saa sandt som jeg er en ærlig Mand, har jeg
ikke luret. (Affides.) Jo, min Troe! har jeg baade
hørt og seet alting.

Schwarzenberg.

Det pleier saa at være en Maneer hos Bærterne,
at de lurer sig paa hvad Gjesterne foretage sig, men
det vil jeg have mig frabedet.

Fabius.

Det er i det mindste, ikke min Maneer, det for-
sikrer jeg. (Affides) Det er en løierlig Krop, den.

Schwarzenberg.

Hvad havde De da ved Døren at bestille?

Fabius.

Oh min Gud! det var gandske naturligt. Jeg
kom for at sige Dem at Maden staaer paa Bordet.

Schwartz

Schwartzenberg.

Men min Kone og Datter er jo ikke kommet hjem endnu?

Fabius.

Jo vist er de. De er nede i Stuen. (Affides)
Den forbandede Pistol!

Schwartzenberg.

Ja det er en anden Sag. Saa skal jeg komme strax. Men er min Søstersøn her ikke?

Fabius.

Jeg har ikke seet ham. (affides.) Gid jeg kunde faae fat paa de Tærninger!

Schwartzenberg.

Jeg ventede ham dog her til Middag.

Fabius.

Jeg troer, han kommer der paa Gaden. Der kan De see igjennem Vinduet. Nei nu er han inde i Porten.

Schwartzenberg.

Nu, saa gaae da! jeg kommer strax efter.

Fabius (affides.)

Jeg faaer vel gaae; men maaskee kan jeg endnu faae noget at høre her udenfor. Man forgger dog altid sine Kundskaaber ved at lure. (Gaaer.)

Tien

T i e n d e S c e n e.

Schwarzenberg (alene.)

Det er vel best at gjemme denne Pistol, for at ingen skal komme til Ulykke med den. (Lægger den og Lærningerne i et Chatol og tager Nøglen til sig.) See saa! Nu bliver vores Heltedaaed en Hemmelighed for den hele Verden.

E l l e v t e S c e n e.

Schwarzenberg. Ringsted.

Ringsted.

Kjære Onkel! jeg har her faaet en meget bedrøvelig Tidende.

Schwartzzenberg.

Saa! og hvori bestaaer den?

Ringsted.

Jeg faaer nu nylig et Brev fra den gode Ven, som havde lovet at tale med Ministeren. See her, hvad han skriver. (Tager et Brev op af Lommen.)

Schwartzzenberg.

Læs det selv for mig."

Ringsted (læser.)

"Jeg har talt med Ministeren, og han svarede mig bogstaveligen saaledes: Student Ringsted er bekendt, som en meget duelig Mathematiker, og for tjener at komme i Betragtning ved Besættelsen af
det

"det vakante Embede. Men da han har til Medkom-
"petent Lieutenant Hallmann, der i Kundskaber er hans
"Eigemand, og hvis Moralitet er lige saa god, saa
"følger det af sig selv, siden alle andre Omstændig-
"heder ere lige, at denne sidste, der er Officeer, bør
"have Fortrinet ved et militær Institut. Naar Hall-
"mann ikke søgte, er der ingen Tvivl om at jo Ring-
"sted maatte blive Manden."

Schwarzenberg.

Nu . . . og dette Brev

Ringsted.

Gjør, som De seer, mit Haab til intet.

Schwarzenberg.

Jeg er af en ganske anden Mening.

Ringsted.

Men naar Hallmann faaer Tjenesten, kan jeg
jo ikke faae den?

Schwarzenberg.

Hallmann faaer den ikke. Han er død.

Ringsted.

Død?

Schwarzenberg.

Ja vist; død. Wie lidt, saa skal jeg skrive ham
et Brev til.

Ringsted.

De vil skrive ham til, og han er død?

Schwarz.

Schwartzenberg.

Ja, det forstaaer sig. Det er min Invention.
Du skal see, at det gaaer an, uagtet der staaer skrevet: Fra Paradis til os er nu fast ingen Fart.

(Sætter sig ned og skriver.)

Ringsted.

Jeg forstaaer Dem ikke kjere Onkel!

Schwartzenberg.

Det kan ogsaa være lige godt, naar kuns han forstaaer mig.

Ringsted.

Det er en mørk Tale.

Schwartzenberg

(leverer ham Papiret.)

Læs nu, og see om det gaaer an!

Ringsted (læser.)

"De er død, Herr Lieutenant! og min Søsters
"søn lever. De søger begge om den vacante Lærers-
"tjeneste ved Akademiet! men De begriber letteligen
"at en levende Mand bør have Fortrin for en død;
"og altsaa venter jeg, at De tager Deres Ansøgning
"tilbage."

Schwartzenberg.

Naa! hvad siger Du om det?

(Tager Brevet, lægger det sammen, og forsegler det.)

Ringsted.

Naar Onkel ikke vilde blive vreed, saa synes jeg,
at det er gal Mandes Snak.

Schwartz-

Schwarzenberg.

Deri tager Du Feil. Dette Brev bringer Du
ham. (Skriver Udskriften.)

Ringsted.

Jeg kan ikke gaae med et Brev af den Beskaf-
fenhed.

Schwarzenberg.

Nu vel! saa sender jeg en Tjener dermed.

Ringsted.

Men, kjereste Onkel! betænk dog . . .

Schwarzenberg.

Maar har Du seet, at jeg gjorde noget uden at
vide, hvad jeg gjorde? Og jeg svarer dig for at dette
Brev skal gjøre sin Virkning.

Ringsted.

Jeg vil troe Dem, endskjøndt jeg ikke begriber
Deres Fremgangsmaade. Saa flye mig da Brevet!

(Tager det.)

Schwarzenberg.

Men kom først ned at spise; og — hører du
— ikke et Ord derom til noget Menneske.

(Gaaer.)

Ringsted

(i det han følger efter)

Jeg veed ikke, hvad jeg skal tænke om min Onkel;
enten han er klog eller gal. (Gaaer.)

Al.

Anden Act.

Første Scene.

Frue Schwartzenberg. Henriette.

Frue Schwartzenberg.

Du veed, min Datter! at jeg paa ingen Maade vil tvinge din Tilbøielighed.

Henriette.

Jeg veed det! kjereste Moder! og er Dem usselig taknemmelig for denne Godhed.

Frue Schwartzenberg.

Forældres Myndighed kan i den Post i det høieste gaae til at forbyde, men aldrig til at befale. En Fader eller Moder kan vel sætte sig imod, at deres Datter ikke gjør et slet Parti; men de bør aldrig kunne tvinge hende til at gjøre et Parti imod sin Villie, i hvor fordeelagtigt det endog maatte være.

Henriette.

Jeg skal aldrig glemme Deres Kjerlighed for mig. O at jeg dog kunde bidrage noget til at gjøre Dem lykkelig! saa vist som De fortjener det af mig!

Frue Schwartzenberg.

Det kan Du, min Datter! Meget, saare meget. Du har nu to Friere; begge ret elskværdige unge Mennesker; begge vil gjøre sin Lykke; begge for

fortjener din Kjerlighed; begge har mit Bifald i lige høi Grad. Jeg formoder, at du har samme Tanke om dem.

Henriette.

Jeg anseer dem begge, hver paa sin Maade, for ret elskværdige Personer.

Frue Schwartzenberg.

Det er mig meget kjert, at vi ere saa enige i den Post. De har nu begge erklæret sig for Dig; men du har dog vel endnu ikke bestemt dig for nogen?

Henriette.

Kjæreste Moder! uden Deres Samtykke? Naar vilste jeg Dem Mangel paa Fortrolighed?

Frue Schwartzenberg.

Tak, min Pige! det glæder mig. Uagtet den ene er min Mands Søstersøn, saa gjør jeg ingen Forskjel imellem dem; og jeg antager ligesaa gjerne den ene til Svigersøn som den anden. Kunns veed du mit Vilkaar; og siden du endnu ikke har bestemt dig, saa er jeg vis paa, at du opfylder det med Glæde.

Henriette.

Men, kjæreste Moder! der hører ofte Lykke til at faae et Embede; og hvorfor skal min Skjebne beroe paa den blinde Hændelses Capriser?

Frue Schwartzenberg.

Derpaa skal den ikke beroe; du er jo overbevist om

om, at du ikke bliver ulykkelig med hvem af de to unge Mennesker, der er saa høbdig at trække det store Lod med Embedet?

Henriette.

Jeg tilstaaer det. Men — gode Moder! — mindre lykkelig, er det ikke ofte det samme som ulykkelig?

Frue Schwartzenberg.

Jeg begynder at forstaae dig. Du veed, at jeg er neutral; men du veed ogsaa, at min Mand gjør sig megen Umage for sin Søstersøn?

Henriette.

Jeg veed det.

(Sukker.)

Frue Schwartzenberg.

Du sukker! er dit Ønske ikke for ham? Giver du maaskee Lieutenant Hallmann Fortrinet?

Henriette

(falder Frue Schwartzenberg om Halsen.)

Beste Moder!

Frue Schwartzenberg.

Nu vel an da! Saa lad os ønske, at Lieutenanten maae triumfere. Men, min Pige! her kjender jeg ikke din Oprigtighed igjen. Du sagde jo nyelig, at du endnu ikke havde bestemt dig?

Henriette.

Med Munden, gode Moder! men Hjertet . . .

Frue

Frue Schwartzenberg.

Er borte. Naa, Gud velsigne dig, i hvordan det gaaer! jeg skal vide at finde mig i at jeg ikke faaer min Grille frem, i hvor fjer den end var mig.

Henriette.

O gid jeg dog altid maatte fortjene at have en saadan Moder!

Frue Schwartzenberg.

Men hør nu Henriette! har du erklæret dig for din Cousin?

Henriette.

Nei.

Frue Schwartzenberg.

Det gjør mig ondt for det unge Menneske. Du maae ikke opsatte det. Man maae ikke nære et falskt Haab hos nogen, hvem det ogsaa er. Dog! — endnu bedre: Hør ham først endnu engang! Maa- ske du forandrer din Mening, naar du erfarer at han har reusset i Henseende til Embedet?

Henriette.

Forandrer min Mening? Aldrig; fjere Moder! aldrig i den Post.

Frue Schwartzenberg.

Jeg troer det gjerne. Imidlertid er det saa let Tilfældet med unge Piger, at de troer at kjende sig selv og bedrage sig. Det skader derfor ikke at gaae lidt langsomt til Værks. See der kommer han.

Ans

Anden Scene.

De Forrige. Ringsted.

Ringsted.

Gode Tante! Kjære Henriette! jeg bringer en vigtig Nyhed.

Frue Schwartzenberg.
Nu lad os høre!

Ringsted.
Lieutenant Hallmann har frasagt sig Tjenesten.
Henriette.

Gud! er det mueligt?

Frue Schwartzenberg.
Frasagt sig den?

Ringsted.
Ja.

Frue Schwartzenberg.
Og Aarsagen?

Ringsted.
Den er en Hemmelighed for mig. Men De
kender jo hans Haand? Her er sort paa hvidt der-
for.

(Leverer Fruen et Papiir.)

Frue Schwartzenberg (læser.)
"Jeg erklærer herved, at jeg ikke mere attraaer
"det ledige Lærer-Embedet ved Kadet-Akademiet, og
"at jeg ufortøvet skal tage min Ansøgning tilbage."

Hallmann.

Henr.

Henriette (affides.)

O jeg ulykkelige! hvad hører jeg?

Frue Schwartzenberg.

Jeg begriber aldeles ikke, hvorledes det hænger sammen.

Ringsted.

Der er altsaa ingen Tvivl om at jeg faaer Tjenesten.

Frue Schwartzenberg.

Men dermed er endnu ikke alt afgjort. I den anden og Hovedpunkten har min Datter den afgjørende Stemme. Jeg forlader Dem. Bring mig hendes Samtykke; og De har med det samme mit.

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Henriette. Ringsted.

Henriette.

Beste Cousin! forklar mig dog Sammenhængen i denne Sag!

Ringsted.

Det er en Gaade, saa vel for mig som for Dem.

Henriette.

Han kjender min Moders Bestemmelse og frastiger sig Embedet! Skulde han have forandret sine Tanker? O den grusomme Uvished!

Ringsted.

Jeg kjender hans Motiver ligesaalidt som De.
 Leibergs Skuespil. 2den Deel. R Jeg

Jeg veed, han er min Rival; men jeg vilde foragte mig selv, om jeg kunde befordre min egen Interesse ved at sværte ham. Vær vis paa, beste Henriette! i hvordan end hans Bevæggrunde maatte synes at være, saa ere de saadanne som en retskaffen Mand kan vedkjende sig.

Henriette.

Det er ædelt af Dem at forsvare Deres Medbeiler med saa nregen Varme.

Kingsted.

Kan jeg handle anderledes? Er det ikke Sandhed? Og vilde han ikke, under lige Omstændigheder, bedømme mig med lige Redelighed?

Henriette.

Jeg troer det. Men, kjære Ven! Er det ikke mueligt at opløse Gaaden? Kan De ikke give mig lidt Lys i dette Mørke?

Kingsted.

Alt, hvad jeg kan sige Dem — og jeg siger Dem maaskee mere end det er mig tilladt at sige — er at han har gjort denne Opoffrelse efter Anmodning af Deres Stiffader.

Henriette.

Af min Stiffader?

Kingsted.

Ja. Og han maae have sine gode Grunde for denne Føielighed.

Hen-

Hen-

Henriette (affides.)

O det trøstede mig. (høit.) Altsaa, beste Cousin!

Ringsted.

Cousin! . . . Henriette! tør jeg nu ikke gjøre mig Haab om snart at kaldes af Dem med et fjerere Navn?

Henriette (forlegen.)

Det er . . . det er . . . for tidlig. Glem ikke det Vilkaar som min Moder har foreskrevet!

Ringsted.

De seer nu at der er ingen Tvivl om at jeg bliver den der skal opfylde det.

Henriette.

De maae tillade mig at jeg endnu ytrer nogen Tvivl.

Ringsted.

Hvorledes? . . . Kan De mistænke mig.

Henriette.

Jeg mistænker Dem aldeles ikke, men . . .

Ringsted.

Er ikke dette Papiir tydeligt nok?

Henriette.

Upaatvivleligen. (affides) O Gud! det er alse for tydeligt. (høit.) Men, tillad mig! dette Papiir beviser blot at Hallmann ikke faaer Tjenesten. Beviser det ogsaa at De faaer den?

Ringsted.

Han er den eeneste af mine Medsøgende der kunde komme i Betragtning.

Henriette.

Kan vel være. Men der gives tusende muelige Tilfælde, der anses for umuelige. Og om nu eet af dem indtraf her, saa seer De jo at jeg staaer paa samme Fod, som jeg stod førend min Moder fastsatte det Vilkaar, der skulde bestemme min Skjebne.

Ringsted.

Jeg vil for et Øjeblik antage Mueligheden af Deres Sætning, at hverken jeg eller Hallmann, men en tredie Mand fik Tjenesten. I dette Tilfælde, kjereste Cousine! hvad Haab kunde jeg da gjøre mig?

Henriette.

De er alt for paatrængende. Lad os først see Udfaldet paa Sagen!

Ringsted.

O at De dog vilde give mig et lidet Glimt af Haab!

Henriette.

Vor jeg bedrage Dem?

Ringsted.

Bedrage mig! O Gud! hvad hører jeg? De har allerede lovet min Medbeiler

Hen-

Henriette.

Intet.

Ringsted.

Hvorledes det endog hænger sammen, kjereste Henriette! saa lad mig vide min Dom; og hold mig ikke længer i denne grusomme Uvished!

Henriette.

Naar Gaarden er opløst skal jeg forklare mig.
(Affides i det hun gaar.) Ulykkelige Henriette! O at du dog vidste hvorledes denne Sag hænger sammen!

(Gaar.)

Fjerde Scene.

Ringsted (allene.)

Henriette! . . . hun er borte! . . . O min Dom er allerede affagt . . . Jeg læste den i hendes Bine . . . hun elsker Hallmann . . . Det er tydeligt . . . Jeg har Faderen paa min Side. Jeg faaer Embedet, og altsaa Moderens Samtykke. Men Henriette . . . Om hun, for at søie sin Moder . . . hun er i Stand til en saadan Opoffrelse . . . Nei aldrig skal jeg benytte mig af de Fordele, som Skiebuen har givet mig over en Rival. Han er en fortræffelig ung Mand. Elsker hun ham da maae hun blive lykkeligere ved ham end ved mig; og Henriettes Lykke var jo stedse Maalet for alle mine Ønsker.

Fem-

Femte Scene.

Ringsted. Schwarzenberg.

Schwarzenberg.

Nu hvad Svar bringer du mig?

Ringsted.

De er mig en ubegribelig Mand! Det gik som
De sagde. Læs engang selv! (Rækker ham Papiret.)

Schwarzenberg

(efter at have læst.)

Sagde jeg det ikke nok? Altsaa kan jeg gratu-
lere dig.

Ringsted.

Gratuleer mig ikke, kiere Onkel!

Schwarzenberg.

Og hvorfor ikke?

Ringsted.

Det vigtigste er endnu tilbage.

Schwarzenberg.

Du mener Pigen? Det er sandt nok. Det bli-
ver da din egen Sag at faae bragt i Stand. Men
betænk da ogsaa hvilket Fandens Forspring du har
for din Medbeiler, siden du kommer med et godt
Embede i Haanden.

Ringsted.

Jeg frygter for at det hos hende siger intet.

Schwarzenberg.

Hun er vel ikke anderledes end andre Piger. En
Mand

Mand med gode Indkomster er dem altid kjerere end
en Mand med smaae.

Ringsted.

Men om hun nu elsker Hallmann?

Schwartzenberg.

Har hun ladet sig mærke med det?

Ringsted.

Ikke saa aldeles tydelig, men jeg synes at spore
det af adskillige Omstændigheder.

Schwartzenberg.

Og om nu saa var, saa er Ulykken ikke saa stor.

Ringsted.

Hvorledes det?

Schwartzenberg.

Hallmann faaer hende ikke.

Ringsted.

Og hvorfor ikke?

Schwartzenberg.

Han er jo død? Kan hun være tjent med en død
Mand?

Ringsted.

Nu spørger De.

Schwartzenberg.

Jeg spøgede ogsaa før med Embedet; og det har
han dog frasagt sig.

Ringsted.

Det seer jeg; og det er mig aldeles ubegribeligt.

Schwartz:

Schwartzenberg.

Han skal ogsaa frasiqe sig Pigen.

Ringsted.

Det gjør han i Evighed aldrig.

Schwartzenberg.

Det vil vi faae at see. Det skal vi sætte et Forsøg paa. Jeg skriver ham et Brev til igjen.

(Sætter sig ned og skriver.)

Ringsted.

Som jeg tilforladelig ikke bringer ham, fjere Onkel!

Schwartzenberg.

Du kan lade være.

Ringsted.

Jeg beder Dem indstændig ikke at udføre Deres Forsæt. Det hjælper dog ikke.

Schwartzenberg.

Enik Snak! et Forsøg skader ikke, om det endog skulde mislykkes.

Ringsted.

Der er ingen Tvivl om, at det jo vil mislykkes.

Schwartzenberg.

Jeg er vis paa min Sag. Og naar det nu lykkes, hvad saa?

Ringsted.

Troer De mig i Stand til at benytte mig til min
For.

Fördeel af den Indflydelse, som De har faaet, Gud
veed hvorledes, hos min Rival.

Schwarzenberg.

Du er gal. See her! læs nu.

Ringsted.

Forslad mig: jeg læser ikke. Jeg beder Dem
indstændig at lade det Projekt fare. Og for at være
aldeles uden for Sagen saa tillade De mig at gaae.

Schwarzenberg.

Du har din Libertatem.

Ringsted (affides.)

Jeg maae tale med Henriette igjen for at høre
min Dom. (Gaaer ud af samme Dør som Henriette.)

Sjette Scene.

Schwarzenberg (allene.)

Gaae du kun! Jeg gjør hvad jeg vil. Lad nu
see! (læser.) "Herr Lieutenant! Jeg maatte erindre
"Dem om, at De er død. De begriber letteligen, at
"min Stifdatter ikke kan være tjent med en død Mand;
"og derfor venter jeg at De frasi ger Dem al Ret til
"hendes Haand; men vær tillige forvisset om, at
"denne er den sidste Gang jeg skal benytte mig af
"den Omstændighed med Deres Dødsfald." — See
det er tydeligt og bevægeligt nok. (forsegler det og stris
ser Udskriften.) Nu maae man faae det affendt. (ringer.
En Tjener kommer ind.) Bring dette Brev til Lieute-
nant

nant Hallmann. (Tjeneren gaar med Brevet.) Vi faaer nu see hvorledes han stikker sig deri. Det gjør mig dog ondt for den Stakkels Fyr. Dog! hvad? han har det vel ikke saa hæftig, haaber jeg.

Syvende Scene.

Schwarzenberg. Fabius.

Fabius (affides.)

Nu Dreene stive. Det var vel at jeg ogsaa fik det at vide. Havde jeg ikke lurt havde jeg aldrig kommet efter det. (Hoit.) Herr Ober-Krigs-Commis-
saire!

Schwartzenberg.

Hvad godt? Herr Fabius!

Fabius.

Ikke just synderlig godt. Jeg har erfaret no-
get . . .

Schwartzenberg.

Det gjør mig ondt.

Fabius.

En Handling af Dem

Schwartzenberg.

Af mig?

Fabius.

Som er imod Lovene.

Schwartzenberg.

Ja saa.

Fa

Fabius.

Og, hvad der er værre, som kan bringe mit
Huus i Banrygte.

Schwartzenberg.

Det var meget. Og hvori bestaaer den?

Fabius.

De har duelleret.

Schwartzenberg.

Og hvem har sagt Dem det?

Fabius.

Ligegodt hvem der har sagt det! nok at jeg veed det.

Schwartzenberg.

Men det er ikke sandt. Jeg har ikke duelleret.

Fabius.

Kan saa være. Men De har dog udfordret
Lieutenant Hallmann.

Schwartzenberg.

Det troer jeg ikke. Men om nu saa var?

Fabius.

Saa veed De vel, hvad der staaer i Lovens sjette
Bogs ottende Kapitel? Hvo som udfordrer nogen i
Duel, enten til Hest eller Fods

Schwartzenberg.

Til Hest har jeg, min Troe! ikke været.

Fabius.

Og den som møder, naar han i saa Maade en-
ten mundtlig eller skriftlig bliver udfordret

Schwartz-

Schwartzenberg.

Hvad gaaer alt det mig an, som De der staaer og ramser op?

Fabius.

Gaaer det ikke Dem an, hvad der staaer i Loven?

Schwartzenberg.

Jo vist; men ikke i den Post. Vi Militære retter os efter Krigs-Artiklerne. Har De læst dem?

Fabius.

Nei jeg har ikke.

Schwartzenberg.

Ja saa gaae hen og læs dem, saa skal De see at jeg har Lov til at duellere.

Fabius.

Det er forbandet. Det vidste jeg ikke. Gjælder disse Krigs-Artikler for alle Militære?

Schwartzenberg.

Det forstaar sig.

Fabius.

Altsaa gjælder de ogsaa for mig. Jeg maae kjøbe dem.

Schwartzenberg.

Er De militær? De er nok en aandelig Stridsmand.

Fabius.

Jeg har drevet det til Korsgevæhret. Jeg er Corporal ved Borgereskabet.

Schwartz

Schwartzenberg.

Jeg gratulerer Dem.

Fabius.

En anden Gang; en anden Gang. Jeg vil da sige Dem, at De har behandlet Lieutenant Hallmann ilde.

Schwartzenberg.

Det er ikke sandt. Men overalt, hvad angaaer det Dem?

Fabius.

Jeg er hans Ven, hans Patron og Belynder.

Schwartzenberg.

Han er lykkelig, det maae jeg tilstaae.

Fabius.

Og i disse Qualiteter kommer jeg og fordrer at alt, hvad der er imellem Dem og Lieutenant Hallmann, skal være som om det var ugjort.

Schwartzenberg.

Gjør Dem ingen Umage, for det nytter Dem ikke.

Fabius.

Det maae nytte, eller og De har med mig at bestille.

Schwartzenberg.

Jeg beder Dem, tag ikke Tonen saa høit, ellers kaster jeg Dem paa Dørren.

Fabius.

Paa Dørren? og det i mit eget Huus?

Schwartz

Schwartzenberg.

Huset er Deres, men det er min Stue, saa længe som jeg betaler Leie af den.

Fabius.

Jeg tager Lieutenantens Partie, og fordrer Satisfaction.

Schwartzenberg (leer.)

Løierligt nok! og hvori skal den bestaae?

Fabius.

Er De militær, og spørger derom?

Schwartzenberg.

Jeg skal dog vel aldrig staaes med Dem?

Fabius.

Jeg mener, at der kan ikke være anden Mening i, hvad jeg siger.

Schwartzenberg.

Ha ha ha! nu maae jeg lee. Hvem skalde drømme derom? Men husk paa, hvad der staaer i den fjerde Artikel i det sammt Kapitel i Loven, som De har citeret: Ingen som omkommer i nogen Duel, maae enten i Kirken eller i Kirkegaard begravnes.

Fabius.

Det angaaer ikke mig. Det staaer ikke i Krigs-
Artiklerne.

Schwartzenberg.

Men De husker dog vel paa at De er Gjestgiver?

Fa

Fabius.

Lige godt hvad jeg er. Jeg haaber at De har
Mod. Det skal ikke mangle hos mig.

Schwartzenberg.

Jeg duellerer ikke med en Episevært.

Fabius.

Og hvorfor ikke?

Schwartzenberg.

Med en Marketenter.

Fabius.

Død og Fordærvelse! Skjelder De mig ud?

Schwartzenberg.

Jeg skjelder Dem ikke. Det var aldrig min
Maneer.

Fabius.

Mener De maaskee at min Byrd, min Familie,
min Herkomst ikke er lige saa god som Deres?

Schwartzenberg.

Kan gjerne være.

Fabius.

Naar jeg faaer beviist Dem det, vil De saa staaes?

Schwartzenberg.

Og hvorledes beviser De det?

Fabius.

Med mange gode Argumenter.

Schwartzenberg.

Lad os høre nogen af dem.

Fa

Fabius.

Pro primo er jeg et Hittébarn.

Schwartzenberg.

Det er et herligt Argument; det maae jeg tilstaae.

Fabius.

Jeg haaber at det beviser at jeg er af en fornem Extraction; for naar saae De, at Smaaefolk satte Deres Børn ud?

Schwartzenberg.

Det er ikke saa galt, det Argument.

Fabius.

..... Pro secundo kan jeg aldrig see en lille Pige uden at faae Lyst til at gjøre Skjelmstykker, eller Morder, som vores unge Herrer kalder det.

Schwartzenberg.

Og det er ogsaa et Beviis paa . . .

Fabius.

At mine Forældre ikke hørte til, hvad man kalder Pøbel. Det kjæreste Bærelse og hvor jeg helst opholdt mig medens jeg var Forvalter hos Lieutenants Fader, det var Malkepigerens Kammer.

Schwartzenberg.

Deres Beviser ere soeleklare.

Fabius.

Pro tertio gider jeg gjerne spille . . .

Schwartz

Schwartzenberg.

O jeg har nok. Jeg seer at der intet andet for end at jeg maae slaes. Men det maae De dog til-
lade mig at sige, at det er komisk nok, at vi to skal
slaes. Hvor er da Deres Kaarde? (affides.) Jeg
saaer dog see, hvorvidt den Nar vil gaae.

Fabius.

Min Kaarde hænger nede, men jeg troer ikke,
at den har været brugt siden den Svenske Krig. Den
Tid hørte den Alexander Magnus til, som man kan
see paa Klingen, for der staaer A. M. 1718 paa den.

Schwartzenberg.

Nu saa hent den da.

Fabius.

Jeg troer ikke, den duer til det Brug. Den er
god nok til at trække paa Bagt med et Par Gange
om Aaret. Forresten slaes jeg ikke gjerne med
Kaarde.

Schwartzenberg.

Kankee vi skal bruge Flitsbue eller Pelikan?
Er De i Skydeselskabet?

Fabius.

Ja jeg er, men jeg har i lang Tid ikke øvet mig.

Schwartzenberg.

Maa, hvad siger De da om en Nøglesøse, et
Marvebeen, en Nissel, eller en Kanon?

Seibergs Skuespil. 2den Deel. O

Fa

Fabius.

En Pistol, om De saa behåger. Jeg veed at De har een ladet, og den er nok.

Schwartzenberg.

Skal vi da ikke have hver sin?

Fabius.

Jeg ønskede, at vi maae slaaes affurat paa samme Maade, som De sloges med Lieutenanten.

Schwartzenberg.

Veed De, hvorledes det gik til?

Fabius.

Gandske fuldkommen. Med een eneste Pistol, og at Lykken maae afgjøre Sagen.

Schwartzenberg.

Jeg kan mærke at De er Elsker af Spil, som De sagde før. Nu velan da! De skal faae det, som De vil have det. Et Djeblik, saa skal jeg være hos Dem. (Affides) Han har Skjelmstykker bag Øret. Jeg maae komme efter hvori de stikker.

(Gaaer ind i et Sideværelse.)

Attende Scene.

Fabius (allene).

Jeg skal, paa min Sjel! pudse ham; det lover jeg for. (Tager et Par Tærninger op af kommen.) Her var jeg et Par Tærninger, som aldrig kaster andet end Serer Alle. Lad see! (Kaster adskillige Gange.) Det er

er rigtig. Probatum est. Det er dog godt at kunde lidt Tassenspillerkonster. Det er ingen Sag at forverle Tærningerne. Livet vil jeg just ikke skille ham ved. Jeg vil bare bytte hans Liv om for Lieutenantens, og saa gjøre dem levende begge to. Men — om han nu skulde vinde . . . O det er umueligt . . . Imidlertid skader det dog ikke at være beløbet paa alle Ting . . . Lad see . . . Det gaar an . . . (Sætter sig ned og skriver.) Forsigtighed kan aldrig være skadelig . . . See saa. (Putter Papiret iommen.) Nu maae han komme, naar han vil.

N i e n d e S c e n e.

Fabius. Schwarzenberg.

Schwarzenberg

(med et Spil Kort og en Gnaupose.)

See her har De et Spil Kort og en Gnaupose.

Nu kan De vælge.

(Lægger dem paa Bordet.)

Fabius.

Hvad skal vi med dem?

Schwarzenberg.

Siden vi endelig skal spille om Livet, saa synes mig at det er mere bevægeligt at lade Udfaldet komme an paa enten Kløver-Knægt eller Matto.

Fabius.

Jeg har sagt Dem, Herr Ober-Krigs-Commiss-

faire! at jeg ønskede, at Sagen maatte afgjøres afkurat paa samme Maade som med Lieutenanten.

Schwartzenberg.

Ja, det er netop det jeg vil, at vi skal spille sammen. Tag nu Kortene, ifald De saa behager, og træk af! det vil jeg gjerne overlade til dem. Den der faaer Kløver-Knægt, faaer ogsaa Pistolen; og vil De holde noget aparte uden om, paa sort eller rødt, eller De vil lægge en lille Hundebanke op, saa er jeg til Deres Tjeneste, og punkterer imod Dem.

Fabius.

Jeg er ingen Elsker af at spille Kort.

Schwartzenberg.

Nu vel da. Saa tager vi Gnauposen. Vil De at vi skal holde paa Matto allene, saa at den der faaer Matto Kyder? eller at vi skal spille en ordentlig Pullje med tre Streger og Apeller? og hvad sætter vi saa ind aparte? Lad mig see! De har dog vel ingen Hugaf i Støvlerne?

Fabius.

Jeg spiller heller ikke Gnau.

Schwartzenberg.

Men veed De vel at jeg, som er udfordret, er den der har Ret til at bestemme Spillet?

Fabius.

Kan gjerne være; men jeg spiller ingen af disse Spil.

Schwartz

Schwartzenberg.

Og hvad for et Spil er det da, som De spiller?

Fabius.

Intet uden høieste Dine med Tærninger.

Schwartzenberg.

Ja saa. Jeg forstaaer Dem. Man siger at der skal et godt Haandelag dertil. Har De ogsaa det?

Fabius.

Haandelag til at kaste Tærninger?

Schwartzenberg.

Ja vist. Og Deres Gjester faaer vel ogsaa undertiden at føle at De har det? Spiller De ikke undertiden med Dem?

Fabius.

Kun sjelden; ikke uden i Terminerne, naar mine gamle Venner Forvalterne og Forpagterne kommer herind for at kræve Rentepenge.

Schwartzenberg.

Og De vinder vel altid?

Fabius.

Det gaaer saa om hinanden. Snart vinder, snart taber jeg.

Schwartzenberg.

Apropos! Hvor kjober De Deres Tærninger? lever Jesper Beendreier endnu?

Fabius.

Min Herre! De driver Tiden hen med Snaf
og

og unyttige Spørgsmaale. For at De kan see, hvor ærlig jeg vil gaae til Værks med Dem, saa er De saa god at tage Deres egne Tærninger.

Schwartzenberg.

Hvor De er ærlig, Herr Fabius! (affides.) Den Spidsbub! (hoit.) Jeg faaer da vel hente dem. De husker dog vel, at det er Deres egne Tærninger, som jeg har laant af Dem? og at De altsaa kjender dem.

Fabius.

Ja vist. (affides.) Ellers kunde jeg have blevet narret, naar de ikke lignede dem, jeg har iommen. (hoit.) Men glem ikke Pistolen; for alting ikke.

Schwartzenberg.

Troe ikke det. (Gaaer til Skatollet for at tage Pistolen og Tærningerne.) Jeg har begge Delene her. (affides.) Jeg tør døe paa at han har falske Tærninger.

Fabius.

Det er besynderligt. Jeg gad dog nok vide, hvem det er, der først har fundet paa at duellere.

Schwartzenberg.

Det skal jeg sige Dem. Det var en Marketenter.

Fabius.

Det er en nem Maade at afgjøre Dispyter paa.

Schwartzenberg

(som bringer Pistolen og Tærningerne med Bageret.)

Ja; og ifald alle bare sig ad som vi, saa var den saamænd moersom nok. (lægger Pistolen og det øvrige paa Bordet.)

Fa

Fabius

(tager et Papiir op af Lommen.)

Endnu een Ting; Førend vi faster, fordrer jeg, at De antager det Vilkaar, som jeg har skrevet her paa dette Papiir.

Schwartzenberg.

De har mange Cauteler. Nu da. Lad mig see det.

Fabius.

Ikke førend vi har fastet.

Schwartzenberg.

Velan! det faaer saa være. Men saa vil jeg ogsaa gjøre en Bestemmelse. (Sætter sig ned og skriver.)

Sig end.

Fabius.

Og det er?

Schwartzenberg.

Naar vi læser den eene skal vi læse den anden med. See her! (han folder sit Papiir sammen og lægger under den eene Ende af Pistolen; tager Papiret fra Fabius, og lægger under den anden Ende af Pistolen.) Nu ingen flere Omstændigheder. Vær nu saa god.

(Nækker ham Vægeret og Tærningerne.)

Fabius.

Gud bevare mig derfra! De behager at faste først.

Schwartzenberg.

Uden Omstændigheder, Herr Fabius!

Fa.

Fabius.

Være den som Være bør.

Schwartzenberg.

De kan jo være Søn af en Keiser, efter Deres egen Beregning.

Fabius.

Ja det er dog noget uvist. Deres Rang er vis.

Schwartzenberg.

De kaster først, siger jeg endnu engang, eller der bliver intet af.

Fabius.

Nu saa faaer jeg da sige Dem. Men hør nu: Tillader De mig ikke først at prøve Tærningerne nogle Gange?

Schwartzenberg.

Efter Behag. Det er vel meest for at øve Deres Haandelag?

Fabius

(Kaster adskillige Gange.)

Og endnu een Ting: Er vi sikker paa at ingen skal overraske os i vores gudelige Foretagende? hvad om De sloeg Glæden for Døren ud til Trappen?

Schwartzenberg.

Ogsaa det skal ske. (Gaaer hen og lukker Døren. Imidlertid forbytter Fabius Tærningerne.) Nu, hvorledes finder De Tærningerne?

Fa

Fabius.

Meget rigtige. Alting er i sin Orden.

Schwartzenberg.

Altsaa til Sagen. Gjør Ende derpaa og fast!
Hvem der nu havde Musik!

Fabius.

Nu saa staae mig bi, Frue Fortuna! (løfter.)
Serer alle.

Schwartzenberg.

Serer alle!

(Slaaer Hænderne for Panden og gjør en Bevægelse, isom
om han blev meget forstrækket. Imidlertid forbytter
Fabius anden Gang Tærringerne.)

Fabius.

Herr! Ober-Krigs-Commissaire! De seer at jeg
har vundet. Vi kan nu afgjøre Sagen i Mindeligh-
hed uden at De behøver at faste og uden at slaaes.

Schwartzenberg.

Hvordan! troer De om mig at jeg ikke har Mod?

Fabius.

Jeg er overbevist om det Modsatte. Men hør
nu, hvad jeg har at sige.

Schwartzenberg.

Gjem Deres Forslag. De veed dog vel at det
er mueligt at jeg ogsaa kan faste Serer alle? og saa
begynder vi paa nye igjen.

Fabius.

Det er rigtigt nok. Men der skal nogen Lykke til.

Schwartz-

Schwartzenberg.

Nu, den vil jeg lade det komme an paa. Altsaa har De her mit Rast. (Raster.) Hvad seer jeg? Kun fem Dine!

Fabius.

Errieduus! Nu! hvorfor loed De det da ogsaa komme an paa en Errieduus? Det er da afgjort at jeg har vundet, og at Pistolen hører mig til.

(Griber med Hestighed efter den.)

Schwartzenberg

(Slaaer ham over Fingrene.)

Ikke saa rast, om jeg maae bede. Vi skal dog vel læse de to Papiirer først?

Fabius.

Det havde jeg nær glemt.

Schwartzenberg

(tager det eene Papiir.)

Dette er Deres Bestemmelse. Lad os see hvad den indeholder. (Læser.) "Den Tabende har otte Dages Tid til at bringe sine Sager i Orden, og Forpligtelsen gjælder allene i Kjøbenhavn." Seer man, hvor De er forsigtig. De havde vel altsaa i Sinde at løbe Deres Vel, ifald De havde tabt?

Fabius.

Ja, jeg nægter ikke at Livet er kjert. Og jeg vil reent ud tilstaae at jeg har en Gaard i Gjentofte, hvor jeg havde i Sinde at flytte ud indtil De var reist

reist til Jylland igjen. Og seer De: denne Forsigtighed har jo nu De Gavn af.

Schwartzenberg.

Det tilstaaer jeg. Der er ingen Ting der Undgaaer Deres Forsigtighed.

Fabius.

Saa jeg er en gammel skimlet Karl, der veed at vende sig allevegne.

Schwartzenberg.

Det er da altsaa overflødigt at læse mit Papiir?

Fabius.

Hvorfor det? Ingen"maae kunde sige, at jeg har havt nogen Fordeel som De ikke her har havt. (Tager Papiret.) Gud veed hvor han kan være saa koldfindig! (læser.) "Den der kaster lavest Dine faaer "Pistolen og skyder." . . . Nu saa gid Djevelen annamme den, der lærte Dem det Kneb!

Schwartzenberg.

(tager Pistolen.)

Altsaa, Herr Bært!

Fabius.

Gevalt! Gevalt!

Schwartzenberg.

(holder ham Pistolen for Brøstet.)

Stille! eller De er dødsens. (Tager fat paa ham.)

Fabius.

Jeg tier. Jeg tier. Jeg vil heller hvikke.

Kjers

Kjære Herr Ober-Krigs-Commissaire! husk dog paa at jeg har otte Dages Tid for at berede mig til Døden.

Schwartzenberg.

Ja vist; og det i Gjentoste.

Fabius.

Naa saa slip mig da. Slip mig!

Schwartzenberg.

Først frem med de falske Tærninger!

Fabius.

Falske Tærninger? Hvad vil De sige med det?

Schwartzenberg.

Herud med dem, siger jeg, eller . . .

Fabius.

Ja ja ja! Der har De dem da!

(Tager Tærningerne af Lommen og leverer dem.)

Schwartzenberg.

Det er et smukt Haandværk De driver. (Prever Tærningerne.) Jo saa min Troe! er de gjorte for at kunde være sikker. Sy skamme Dem, at ville stjele Livet af Folk!

Fabius.

Jeg svar Dem til, det har jeg aldrig havt i Sinde.

Schwartzenberg.

Og hvad var da Deres Hensigt?

Fabius.

Intet andet end at løse den Staffels Lieutenant Hallmann ud af Deres Gjeld.

Schwarz

Schwartzberg.

Troer De at han vilde være fornøiet med, at det skede paa en saadan lumpen Maade?

Fabius.

Kjere Herr Ober-Krigs-Commissaire!

Schwartzberg.

De fortjener at straffes. Hør nu engang! Skyp de Dem ihjel det vil jeg ikke; men jeg vil bare give Dem et lidet Strejfskud i Lyndstegen eller det tykke af Laaret.

Fabius.

Maade! Maade!

Schwartzberg.

Eller vil De heller have det i den Deel som De sidder paa? Fort! vælg hvad De helst ønsker, og stil Dem saa hen ved Bæggen!

Fabius (paa Knæe.)

Barmhertighed, kjere Herr Ober-Krigs-Commissaire! Lad det gaae om igjen, siden der var falske Tærninger i Spillet.

Schwartzberg.

Det er sandt; naar skød man Spurrer med Rendeugler? Jeg vil tage Ruglerne ud og lægge et Skud Spurrehagel for. De kan ingen Skade gjøre Dem.

Fabius.

Men for Himmels Skyld! . . .

Schwartz

Schwartzenberg.

Lidt Svide maae De nødvendig have. Jeg vil lade med Salt.

Fabius.

Min Gud! De glemmer vores Betingelse. Jeg har jo otte Dages Frist?

Schwartzenberg.

Maa saa gaae da! men tag Dem i Agt for at jeg ikke træffer Dem, naar de otte Dage er forbi.

Fabius.

Jeg skal vel vogte mig derfor. (Staaer op.)

Schwartzenberg.

Og nu kan jeg lade Dem vide at jeg har sat mig for ikke mere at reise til Jylland, men at blive bestandig i Kjøbenhavn, og at logere her i Huset.

Fabius.

O Gud naade mig arme Mand! Jeg er ruineret; aldeles ødelagt.

Schwartzenberg.

Fort herud!

(Sluker Døren og støder ham ud.)

Fabius

(der møder Hallmann i Døren.)

Kjere Herr Lieutenant! Det er en Djevel. En levende Djevel.

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Schwarzenberg. Hallmann.

Hallmann.

(Kommer sturtende ind.)

Min Herre! De misbruger Deres Magt over mig. Jeg vil ikke længere være i Deres Gjeld! Tag Deres forhadte Laan tilbage!

Schwarzenberg.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Hallmann.

Dræb mig! det har De Ret til, men ikke til at fornægte mig.

Schwarzenberg.

Og hvem har tænkt derpaa?

Hallmann.

Kræv af mig hvad De vil! Kræv mit Liv, og De skal faae det! men kræv ikke at jeg skal frasige mig Henriette.

Schwarzenberg.

Elsker De hende da saa høit?

Hallmann.

Om jeg elsker hende? O langt mere end det usle Liv jeg bærer paa, og som tilhører Dem.

Schwarzenberg.

De kan altsaa ikke taale at en anden bliver Eier af Henriette?

Hall.

Hallmann.

Jeg skulde kunne see Henriette i en andens Arme?

Schwartzenberg.

Men om hun nu elsker en anden?

Hallmann.

Henriette elsker en anden? O saa har jeg intet mere at tabe. Tag Deres forhadte Eiendom tilbage! Brug den Pistol De har i Haanden! Dræb mig! Jeg beder Dem derom som om en Naade.

Schwartzenberg.

Men jeg har slet ingen Lyst til at bevise Dem denne Naade.

Hallmann.

De vil ikke? Nu velan da!

(Springer til og vil rive ham Pistolen af Haanden.)

Schwartzenberg.

Saa sagte, saa sagte, Herr Lieutenant! hvad vil De med den!

Hallmann.

Flye mig den!

Schwartzenberg.

Men erindrer De at det er kun mig der har Ret til at bruge den?

Hallmann.

Nu, saa brug den!

Schwartzenberg.

Siden De da endelig vil have det saaledes, saa
saaer

faaer jeg føle Dem. (Skyder en Pistol af i Luften og falder ham om Halsen.) Deres Gjeld er betalt, Herr Lieutenant; De skylder mig intet mere. Vær min Ven! Jeg tilstaaer Dem herved at det var mig der fornærmede Dem først i Morges.

Hallmann.

Edelmodige Mand!

Elleve Scene.

De Forrige. Frue Schwarzenberg.

Ringsted, og Fabius, som staar udenfor og kikker Hovedet ind ad Døren.

Henriette.

Min Gud! Hallmann!

(Falder i en Sænestol, Hallmann og Ringsted løbe hen til hende.)

Frue Schwartzberg.

Hvad betyder det Skud?

Schwartzberg.

Intet andet end at jeg har skudt Liv i Herr Lieutenanten.

Frue Schwartzberg.

Hvorledes forstaaer jeg det?

Hallmann.

Henriette! kom til Dem selv igjen og see mig for Deres Fødder!

Henriette (aabner Øinene.)

Kjære Hallmann! De har ingen Skade faaet?

Heibergs Skuespil. 2den Deel. P Ring

Ringsted. (affides.)

Kjære Hallmann! O de Ord affiger min Dom.

Schwarzenberg.

Beed du hvad? min Beste! Lieutenanten er raskende af Kjerlighed til din Datter.

Frue Schwarzenberg.

Og Henriette elsker ham ikke mindre.

Schwarzenberg.

Hun elsker ham. Ja saa. Altsaa, min kjære Søstersøn! hvad er herved at gjøre?

Ringsted.

At ære Henriettes Valg, og bære sin Skjebne med Taalmodighed.

Schwarzenberg.

Bravo!

Ringsted.

Henriette! Gud er mit Vidne, hvor inderlig jeg elsker Dem; og hvor dybt jeg føler Smerten af at miste Dem! Men hvad er der vel til i Verden, som jeg ikke opoffer for Deres Lykke?

Henriette.

Beste Ven! Jeg kjender Deres Edelmodighed.

Ringsted.

Herr Lieutenant! vær lykkelig! Der har De Deres Papiir tilbage. Jeg behøver nu ikke mere Tjenesten. Jeg reiser udentlands i et Par Aar for at adsprede mig. Tag det! (Aner ham Papiret.)

Hallmann.

Hallmann.

(tager Papiret og falder ham om Halsen.)

De glæder og bedrøver mig inderlig paa eengang.
 O at en Pige saa skøn og saa fortræffelig som Hen-
 riette snart maatte erstatte Dem Deres Tab.

Frue Schwartzenberg.

I Sandhed De fortjener det.

Schwartzenberg.

Det gjør han, paa min Sjæl! Det vilde jeg
 sige om han saa ikke var min Søstersøn.

Hallmann.

Kjæreste Henriette! bestem nu min Skjebne!

Henriette.

Min Moder!

Frue Schwartzenberg.

Tag hende, Herr Lieutenant! Gud velsigne Dem!

Schwartzenberg.

Amen!

Hallmann.

O min Lykke er ubeskrivelig. Tak, beste Mo-
 der! og De, dyrebare Henriette! modtag min For-
 skring om evig Kjærlighed. (Kysser hendes Haand.)

Henriette.

Min er uforanderlig indtil Døden.

Fabius

(Gæder med Hovedet ind igjennem Døren.)

Gud velsigne Dem, Herr Ober-Krigs-Commis-
 saire! Vil De ikke ogsaa skyde Liv i mig?

Schwartzenberg.

Skyde? Nei det gaaer ikke an, min Ven!
 Slaae Liv i Dem — det kunde saa være. Dog!
 Kom!

(Sigter med Pistolen.)

Fabius.

Ikke andet! Jeg veed, den er ikke ladet.

Frue Schwartzenberg.

Hvad vil alt dette betyde? Jeg forstaaer ikke et
 Ord deraf.

Ringsted.

Jeg begynder at gjette mig frem til Gaaden.

Schwartzenberg.

Jeg skal fortælle Jer det siden, Børn! Veed
 De hvad? Hallmann! Fabius har villet tage Deres
 Forsvar imod mig.

Hallmann.

Fabius har altid havt megen Godhed for mig.

Fabius.

Ja, men det har, paa min Sjel! kommet mig
 dyrt at staae.

Schwartzenberg.

Og det nafter han havde betjent sig af en lille
 Skurkestreg til sin Sikkerhed.

Hallmann.

Hvorledes?

Fabius.

Tyst! lad den Fugl flyve!

Schwartz

Schwartzenberg.

Naad det er lige godt. Deres Hensigt var god nok, men Midlerne som De anvendte dertil duede intet. Tag Dem, i Aagt, for det en anden Gang. Kom nu kuns ind! Jeg giver Dem Deres Liv tilbage.

Fabius (springer ind.)

Tak skal De have. Og Fanden fare i mig, om jeg sætter det oftere paa Spil.

Frue Schwartzenberg.

Paa Spil? Alle Mennesker taler i mørke Taler i Dag.

Schwartzenberg.

Veed du hvad? min Veste! jeg skal fortælle dig forteligen, at Lieutenanten, Fabius og jeg vi har spillet om vores Liv i Dag. Fabius er en stor Mester i Spil. Han forstaaer alle Kneeb og alle Fineesser.

Fabius.

Skam faae mig, om De ikke forstaaer Dem langt bedre end jeg.

Schwartzenberg.

Men bruger Dem ikke, uden naar jeg spiller med en Skjelm. Med Ræve skal man Ræve fange.

Fabius.

Tal ikke mere om det!

Schwartzenberg.

Ja vel da. Hør nu, Hallmann! Kuns eet Ord: Gid alle Dueller maae faae saa lykkeligt et Udfald som vores! Hen

Henriette.

„Gud! De har duelleret med min Fader.“

Kingsted.

Gid alle Dueller kunde udryddes! det var endnu
klogere.

Hallmann.

Jeg istemmer Deres Onske.

Fabius.

Og jeg skal takke Himlen paa mine Knæ, som
i Dag har reddet en duelig Vorders Liv.

Schwarzenberg.

De har Ret, for der hører Duelighed til at om-
gaaes med falske Tærninger.

Fabius.

Naa naa! intet mere om den Sag. Jeg maae
ned i min Kjelder og have mig et Glas Viin oven
paa den Skrak. Jeg anseer det som min Fødsels-
dag i Dag, og altsaa er den beste Viin ikke for god.
Jeg fordrer Dem ud allesammen . . . paa at drikke.
Hurra! vil skal drikke Brudens og Brudgommens
Skaal.

1802-1803

1804-1805

1806

Hof.

H o f f o r g e n

eller

Testamentet.

Comedie i een Act.

Per=

Personerne:

Madame Wrenpriis.

Charlotte, hendes Stisbatter.

Agnete, hendes Pige.

Secretair Stram.

Reinhard, Ijenfrummer.

Rose, Strader.

Mogens, Mad. Wrenprises Tjener.

Stuepladsen forestiller en Stue i Madame Wrenprises
Huus, hvori staaer et Natbord, med Speil paa.

Første Scene.

Mad. Wrenpriis (Staaer ved Matbordet og pynker sig.)

Agnete (Hjælper hende.)

Agnete

(Efterat hun har bundet Fiobaandet.)

Har Fruen nu mere at befale?

Mad. Wrenpriis

(Seer sig i Speilet paa alle Kanter.)

Nei nu kan du gjerne gaae, Nette!

Agnete.

Naadige Frue! . . .

Mad. Wrenpriis.

Hvad godt?

Agnete.

Fruen maae ikke tage min Driftighed ilde op, men jeg heeder Agnete, og Fruen kalder mig Nette, og det har jeg altid hørt var et Hundenaavn.

Mad. Wrenpriis.

Veed du hvad, min Pige? vil du tjene hos mig under Navn af Nette, saa kan du; og vil du ikke det, saa kan du faae din Løn, og saa maae du gjerne fæste dig, hvor du vil, og lade dig kalde Agnete.

Ag

Agnete.

Fruen maae ikke blive vreed; men førend jeg skulde forlade en god Tjeneste, før vil jeg da finde mig i, hvad Fruen behager at kalde mig.

Mad. Vrenpriis.

Det er godt; saa kan du gaae. (Agnete neier og vil gaae.) Wie lidt! Ere alle de Sminketruffer tomme, som jeg fik fra Frankrig i Sjør?

Agnete.

Saa de ere, naadige Frue!

Mad. Vrenpriis.

Saa spring strax og kjøb mig een.

Agnete.

Paa Djeblikket. Jeg tænker jeg faaer den i Urteboden paa Hjørnet.

Mad. Vrenpriis.

Jeg troer du vil, Nette! Hos Girard i Gøttersgaden maae du kjøbe den. Tænker du at Urtefrømmerne handle med saadanne Vahre?

Agnete.

Da husker jeg dog at Fruens salig Mand handle dermed.

Mad. Vrenpriis.

Du er impertinent, Nette, veed du det? Troer du at jeg ikke erindrer hvad min Mand handlede med? Vil du bare gaae og udrette hvad jeg befalede dig?

(Agnete neier og gaaer.)

Un-

Anden Scene.

Mad. Wrenpriis (allene.)

Den fordomte Urtekræmmer skal jeg nu ved alle
 Leiligheder have paa min Tallerken. Det er dog be-
 synderligt, at de ikke kan lade den salig Mand ligge
 i Ro i sin Grav. Kan det ikke være ligemeget en-
 ten han var Urtekræmmer eller hvad han var? —
 (der høres et Klammerie udenfor.) Hvad er det for en
 Alarm? — (hun ringer.) Det er nok Moses Mag-
 nus igjen, der gjør Narrestreger?

(Hun ringer atter.)

Tredie Scene.

Mad. Wrenpriis. Mogens.

M o g e n s.

Der er Hvisen, naadige Frue!

(Han lægger den paa Matbordet.)

Mad. Wrenpriis.

Hvad var det for en Alarm du gjorde derude i
 Antichambret? min kjære Magnus!

M o g e n s.

Det var en Tølper, en Stud, en Grobian,
 naadige Frue, som jeg maatte lære Mores, maatte jeg.

Mad. Wrenpriis.

Hvem var det da?

M o s.

Mogens.

Jh det var — o! jeg maae blive gal over en saadan Ejel, maae jeg — det var Budet med Nvisen, han bragte en Qwittering for forrige Aar, gjorde han.

Mad. Wrenpriis.

Sa den skal jo betales?

Mogens.

Det er sandt, men den var ikke til os, var den ikke.

Mad. Wrenpriis.

Hvem var den da til?

Mogens.

Sa det maae Gud i Himmelen vide. Han spurgte efter Madame Wrenpriis, og jeg svarte ham at her boede ingen Madam Wrenpriis, sagde jeg, men at her boede derimod en Frue Wrenpriis, sagde jeg. Saa sagde han, at det var det samme, sagde han. Nei, svarte jeg, det er en Gandens Forskjel, sagde jeg. Saa toeg jeg Qwitteringen fra ham, og saae paa den, gjorde jeg. Og saa stod der — o! jeg vil dge paa at det er Ondskab af dem der henne paa Adresse-Contoiet, vil jeg — saa stoed der, min Ejel! med rene og tydelige Ord: Til Urtekræmmer Enken Madame Wrenpriis, stod der. Men saa maae Fruen troe at jeg blev gal i Parykken, blev jeg; og saa sagde jeg ham at han kunde gaae Ganden i Vold, og søge efter sin Madame Wrenpriis, sagde jeg;

jeg; og saa fortalte jeg ham, at her ikke i de sidste tolv Aar havde boet nogen Madame Erenpriis her i Huset, sagde jeg; og at hun vel havde boet her eengang, men at hun var flyttet ud, sagde jeg, strax da Fruens salig Mand var død, og at Frue Erenpriis var flyttet ind igjen, sagde jeg, og saa jog jeg ham paa Dørren, gjorde jeg.

Mad. Erenpriis.

Du er en Døsmer, Magnus! Kunde du ikke have sagt ham reent ud, at de en anden Gang maatte være mere høflige der henne; og saa havde den Præf været ude?

Mogens.

Nei, Frue! de Karle maae, min Troe! ikke have det saa fiint, maae de ikke, for saa forstaer de det ikke. Gid Fanden være deres Urtefræmmers Enke!

Mad. Erenpriis.

Det er godt, Magnus! gaae nu din Vej!

Mogens.

Om Forladelse, naadige Frue! jeg takker Fruen, gjør jeg, fordi hun har døbt mig om, har hun, og skildt mig ved det gemene Navn Mogens; men jeg ønskede dog gjerne at jeg kunde faae et andet Navn, gjorde jeg, for det Navn Magnus kan jeg inte ikke lide.

Mad. Erenpriis.

Hvorfor ikke det?

Mogens.

Jeg har gaaet i Latine Skole i et halvt Aars Tid, har jeg, og der herte jeg; at mine Kammerater sagde, at alle de der havde faaet det Tilnavn Magnus, havde været nogle Spidsbuber, Kjeltringer og Røvere, sagde de; og tilmed saa kjender jeg en Toldfiscentør, gjør jeg, som ogsaa hedder Magnus, og disse Toldbetjenter kan jeg for min Død ikke lide, for de bedrøver saa mange skikkelige Borgersfolk, gjør de.

Mad. Vrenpriis.

Hvad vilde du da hede, naar du nu skulde have et andet Navn?

Mogens.

Ga, seer Fruen, jeg er saa lidt curiøst, er jeg. Jeg stoed nu i to Aar som Dreng i Urteboden hos den salig Herre, gjorde jeg.

Mad. Vrenpriis.

Det kommer jo ikke Sagen ved?

Mogens.

Jo det gjør, naadige Frue, gjør det. Kunde nu den naadige Frue ikke ligesaa gjerne kalde mig Allehaande eller Ingefær, eller saadant noget, for saa erindrede dette Navn mig om hvad jeg havde været, gjorde det; og jeg husker saa godt, gjør jeg, hvad den gode Herre saa tidt sagde, at man aldrig burde skamme sig ved hvad man havde været, sagde han.

Mad.

Mad. Wrenpriis.

Du er en Slyngel Magnus! og gjorde jeg dig
din Net, saa joeg jeg dig af mit Liberi.

Mogens.

Det var bedre om Fruen joeg Liberiet af mig,
var det; for det er saa gammelt, er det. Ellers
har jeg min Troe inte ikke sagt noget for at lade
Fruen høre, hvad hun har været, har jeg ikke.

Mad. Wrenpriis.

Fort herud, Slyngel!

(Han gaaer.)

Fjerde Scene.

Madame Wrenpriis (allene.)

Atter en uforkammet Næsviis! Jeg troer at
Verden har sammensvoeret sig imod mig; og min
iankede Stisbatter er nok Hovedet for dette gemene
Complot.

Femte Scene.

Mad. Wrenpriis. Mogens.

Mogens.

Herr Siffeteer Stram vilde gjøre sin Opvart-
ning, vilde han.

Mad. Wrenpriis.

Luf op, og beed ham komme ind.

(Mogens aabner Døren, og naar Secretairen er kommet
ind, gaaer han ud.)

Sjet-

S i e t t e S c e n e.

Madame Wrenpriis. Stram.

Stram.

Underdanige Tjener! min charmante Frue.

Mad. Wrenpriis.

Tjenerinde, kjære Stram! Men, hvorledes er det fat? Det er jo over fjorten Dage siden De lagde Sorgen for Deres salig Kone; hvorfor er De da nu saa sort?

Stram.

Uf to Marsager. — For det første er der i Dag anlagt en dyb Hofforg paa tre Uger —

Mad. Wrenpriis.

Hvad siger De?

Stram.

Intet andet end hvad Avisen siger.

Mad. Wrenpriis

(tager Avisen og læser.)

Min Gud! og vi skal spise hos Commmerceraadens til Middag.

(hun ringer af alle Kræfter.)

S y v e n d e S c e n e.

De Forrige. Mogens.

Mad. Wrenpriis.

Hør, Magnus! spring mig strax ind her næst ved til min Skræder, og beed ham at han paa Dje-
blik

blikket kommer ind til mig. Han maae slet ikke op-
holde sig. Hører du? Skynd dig, alt hvad du kan!

(Mogens gaar, og i det samme kommer Agnete ind.)

T t e n d e S c e n e.

Mad. Wrenpriis. Stram. Agnete.

Agnete.

Hør har jeg det, som Fruen befalede mig at kjøbe.

Mad. Wrenpriis.

Det er godt, Nette! Kom strax og løs mig dette
Livbaand af, og giv mig det sorte igjen! Om For-
ladelse Herr Secretair! at jeg er saa frie i Deres
Nærværelse.

Stram.

Jeg beder Dem at benytte Dem af Deres Fri-
hed. Det er desuden en Lykke, som mangfoldige
ville misunde mig, at indlades ved en skøn Dames
Toilette.

Mad. Wrenpriis.

De smigrer, Herr Secretaire! — (Til Agnete,
som har bragt hende det sorte Baand.) Jeg skal nok
hjælpe mig selv, Nette! Gaae strax op til Charlotte,
og sig hende, at der er Høfforg, og at hun maae
klæde sig derefter. Og bring mig saa begge vores
sorte Silkeklædninger ned fra Garderoben! Og hør:
glem ikke at sive sorte Baand i min Nattrøje.

(Agnete gaar.)

N i e n d e S c e n e.

Mad. Wrenpriis. Stram.

Stram.

Vil De tillade mig at forrette Deres Kammerpiges Forretning?

Mad. Wrenpriis.

Jeg takker Dem, kjære Stram! De er saa vant til at assistere mig, at jeg ikke kan undslaae mig for at modtage Deres Tilbud.

Stram

(binder det sorte Livbaand om hende.)

Hvilken Taille! Gratierne selv kunne ikke have den nydeligere.

Mad. Wrenpriis.

Gimner den samme spægende, flygtige Coridon, som for tyve Aar siden. Hvem skulde sige om Dem, at De er tredsindstyve Aar gammel?

Stram.

Og, om Dem, min Charmante! Skulde man troe, at De ikke endnu havde opnaaet Deres tredivte Aar.

Mad. Wrenpriis.

Imidlertid kom vi fra det, som De vilde have sagt. For det første, sagde De, er der i Dag anlagt Hoffjorg.

Stram.

Og for det andet har jeg sørgelige Tidender at berette Dem.

Mad.

Mad. Wrenpriis.

Saa? og hvori bestaaer de?

Stram.

Vores Plan i Henseende til Charlotte ryger i Lysen. Hør engang hvad den forbandede samvittighedsfulde Præst i Jylland skriver: (han tager et Brev op af Lommen og læser.) "Indsluttet følger den forlangte Døbeattest for Gensfrue Charlotte Wrenpriis, men saasom min Samvittighed forbyder mig at gjøre hende to Aar yngre, end hun virkelig er, saa sendes den mig tiltænkte Hundrede-Rigsdalers Seddel ogsaa hermed tilbage." — Gid Guden havde en saadan Samvittighed, der ikke lader sig bevæge ved Hundrede-Rigsdalers Sedler!

Mad. Wrenpriis.

Men kan Planen derfor ikke iværksættes?

Stram.

Vanskelig, min Charmante! Gensfrue Charlotte er saa forbandet fræsen i sit Valg. Dersom vi havde faaet den fordomte Attest, saa havde vi i det mindste vundet to Aar. I den Tid kunde man dog vel sagte have faaet udmonderet en eller anden Aar, der kunde have stukket hende i Djævelen, og som havde ladet sig affordere i Henseende til hendes Arvemidler; endssjøndt det hidindtil ikke har villet gaae an.

Mad. Wrenpriis.

Er der da intet Middel tilovers, fjere Stram?

2 2

Stram.

Stram.

Eet, men farligt. Nemlig at supprimere Codicillen eller det sidste Tillæg til Deres salig Mands Testamente. Som Formynders for Jomfrue Charlotte, og hendes salig Faders Fortroelige, har jeg den i Hænde, men maaskee een eller anden kan vide Indholden deraf.

Mad. Vrenpriis.

Og De tager i Betænkning at brænde den op, blot af Frygt for Bagvaskelsen?

Stram.

Secrétaire Stram har aldrig frygtet for Bagvaskelsen; men han vilde gjerne vide hvad han faaer til Gjengjeldelse derved. Altsaa maae jeg spørge Dem, min Charmante! Bliver Deres Haand og Hjerte Belønningen for det lille Skalkestykke?

Mad. Vrenpriis.

Skjælsmeester! Du veed hvor store Udkomster du har til begge Delene. Hjertet har du; Haanden følger villig efter.

Stram

(leverer hende et Papiir.)

Velan da! dette offres da til Venus paa Kjærligheds Altar.

Mad. Vrenpriis.

(seer paa det og river det i mange Stykker.)

Og herved forsikrer jeg da Dem og mig en-aar-
lig

lig Indkomst af to tusende Rigsdaler, som vi dog i det mindste beholder, om endog Charlottes tilkommende Brudgom ikke skulde ville lade sig affordere og afslaae en Deel af Kapitalen.

Stram.

Vare vi havde en Brudgom til hende; men De tillader dog vel ikke, at hun faaer den unge Reinhard?

Mad. Erenpriis.

Kan De troe det? En Mand, der er saa utaaeligt stolt, at han synes at see al Verden over Hovedet. Desuden troer jeg at Charlotte kan gjøre et langt bedre Partie end med en Isenfræmmer.

Stram.

Upaatvivlelig. Mangen en fornemme Mand har allerede forgjeves heilet til hende; og dog et det netop et saadant Partie hun bør gjøre, thi derved forskaffer man sig i Nødstilfælde et Rygstød.

Mad. Erenpriis.

Og man faaer en Rettighed til at give sig en vigtig Mine, som er en meget betydelig Omstændighed. Naar man ved sin Indflydelse kan udrette eet eller andet ved Hoffet; hjælpe een eller anden til en lille Tjeneste; eller og lægge Hindringer i Veien for dem, da først er det at man faaer Ansæelse i Verden.

Stram.

De er fin, som Politiken, mit Charmante!

Mad.

246 Høfforgen eller Testamentet.

Mad. Wrenpriis.

Glem ikke Dem selv, kjære Stram, De er jo listig, som Rabalen.

Stram.

Altså bliver vores Giftermaal ingen Mesalliance. Rabalen og Politiken har altid været Egtefolk.

Mad. Wrenpriis.

I det mindste har de levet som Egtefolk med hinanden.

T i e n d e S c e n e.

De Forrige. Mogens

(med sort Flor om den høire Arm.)

Mogens.

Mester Rose lod formelde sin Compliment, gjorde han.

Mad. Wrenpriis.

Hvorledes er det at du har skabt dig ud?

Mogens.

Hvad befaler den naadige Frue? Det forstaaer jeg inte ikke.

Stram.

Hvad betyder det Flor du har om Armen?

Mogens.

Høfforg, Herr Sikketeer!

Mad. Wrenpriis.

Hvor kommer din Nar til at bære Høfforg?

Mo

Mogens.

Meget naturlig, fordi jeg er en Borgermands Søn, er jeg, og min Fader var en god Borger i Kjøbenhavn, var han, med adelige Privilegier, og boede i Peder Madsens Gang og handlede med Liefører, gjorde han. Og dernæst tog jeg dette Flør om Armen til Vre for mit Herskab, gjorde jeg.

Mad. Vrenpriis.

Og til Vre for dit Herskab er du saa god strax at plukke det Narrefias af dig.

Mogens

(tager Floret af sig.)

Herre Gud! naar det sidder paa Herskabet, saa er det fornemt, og sidder det paa en stakkels Tjener, saa hedder det Narrefias, gjør det; ret som en Tjener var et Fæ, og inte kunde sole ligesaa meget for den salige Marggrevinde som hans Herskab.

Mad. Vrenpriis.

Monsieur Magnus behager at tie stille med sine Reflexioner, og udrette sit Vrende.

Mogens.

Det er sandt; Mester Rose lod formelde sin Compliment; han vilde komme strax, men jeg forhindrede ham, gjorde jeg.

Stram.

Det kan man kalde at gaae Vrender.

Mad.

Mad. Wrenpriis.

Hvorfor forhindrede du ham? Dosmer! da jeg dog befalte dig at skynde paa ham.

Mogens.

Det skal jeg sige Fruen, skal jeg: det var for hendes egen Honneurs Skyld, var det. Jeg kommer ind til Skræderen, gjør jeg, og saa sagde jeg ham mit Wrende, og saa staaer han op og vil trække sine Støvler paa, vil han. Men saa seer jeg i det samme, gjør jeg, til Lykke, at han havde, reverenter talt, med Permission at sige, gule Skjæggs Buxer paa, havde han. Jeg blev heed om Dreene, blev jeg, og skraalte: stop Mester! er han gal at komme i en fornemme Dames Huus med gule Buxer paa, naar der er Høfforg, sagde jeg? Hm! svarte han, og loe i Skjægget, en fornemme Dame! det huskede jeg saamænd ikke paa, sagde han. Ja lee kuns ikke, kjere Mester! sagde jeg, jeg vil give min Hals paa at han ikke faaer den Naade at røre min naadige Frue med en Finger, naar han har de gule Buxer paa, sagde jeg. Og saa gif han hen og klædte sig efter sin Stand, gjorde han.

Stram.

Saa! en Skræder efter sin Stand! det maae være brillant!

Mad. Wrenpriis.

Du er et Fæ, Magnus! i hvad jeg saa gjør ved

ved dig. Kan du dog ikke eensgang lære at gaae dine
Vrender ligesfrem, uden at bekymre dig om andet?
Skal jeg da nu vente paa Skræderen til han faaer
flædt sig om?

Mogens.

Fruen skal ikke vente paa ham; men han venter
paa hende, for han staaer her ude i Antes-Kammeret,
gjør han.

Mad. Wrenpriis.

Og saa holder din Døsmer mig op med saa me-
gen Gladder?

Mogens.

Herre Gud! jeg maatte jo svare paa alle de
Spørgemaale jeg fik, maatte jeg.

Mad. Wrenpriis.

Fort, lad ham komme ind; og løb saa op til
Nette, og spørg hende hvor hun bliver af med —
Naa der er hun.

(Agnette kommer ind og lægger Klæderne fra sig paa en
Stoel, og gaar. Mogens gaar ud, og aabner Døren
for Skræderen.)

Ellevte Scene.

Mad. Wrenpriis. Stram. Rose.

Mad. Wrenpriis.

Det havde været bedre at han havde kommet som
han var, Mester! end at han har opholdt mig med
at flæde sig om.

Rose.

Rose.

Naadige Frue! jeg frygtede for at støde an imod Etiquetten.

Stram.

Ha ha ha! saa kommer da Etiquetten ogsaa Skraederne ved?

Mad. Er en priis.

Bravo! Bravo! kjere Stram!

(De lee begge.)

Rose.

De har fuldkommen Ret i at lee. Jeg leer selv saa tidt ad disse Narrestreger.

Stram.

Saa De leer selv deraf? Det er, ved Gud! herligt. (Leer.) O lee med, min Charmante!

(De lee begge.)

Rose.

Saa rigtig nok leer jeg deraf. Seer De, jeg tænker som saa: Naar Kongen og hans Familie lægger Sorg an, saa er det enten for en Bekjendt eller for en Beslægtet, eller ogsaa har de andre Narfager derfor; og saa maae de Folk, som de har til deres daglige Opvartning, ogsaa gaae med sorte Klæder. Alt dette kan jeg finde mig i; men hvad Fanden kommer det Folk i Byen ved? tænker jeg. Seer De: da jeg mistede min første salig Kone, saa gav jeg mine Folk Sørgeklæder, efter god gammel Skik

og Brug, og dem maatte de gaae med. Men nu boer der tre Familier i mit Huus foruden mig, og om nu disse ogsaa havde lagt Sorg an, saa havde jeg sagt om dem, at de vare nogle Narre.

Mad. Urenpriis.

Om Forladelse, Mester! hvorfor klæber han sig da selv som en Nar?

(Hun leer.)

Stram.

Charmant! min Naadige!

(Leer.)

Rose.

Jeg ventede mig dette vittige Spørgsmaal. Det er fordi jeg og Folk af min Profession maae leve af Verdens Daarlighed; og dersom alle Folk paa eensgang bleve floge, saa suldede vi ihjel. Derfor gjør jeg selv saadanne Narrestreger med.

Stram.

Mester Rose forstaaer sig nok bedre paa at tilskjere Klæder end den fine Verdens Levemaade?

Rose.

Alf et forskaarent Arbeide er det vanskeligt at faae noget godt ud; og den fine Verdens Levemaade er saa forskaaret, at jeg vil see paa den Mester, der kan gjøre noget fornuftigt af den.

Mad. Urenpriis.

Sa, her er andet at bestille end at ræsonnerchen i Taaget. Her er Hastarbeide, Mester! Min Datter og jeg skal spise til Middag hos min Svoger

Com

Commerceraad Reinhard; og vores sorte Klæder ere ikke saaledes at vi kan bruge dem. See her!

(Hun viser ham Klæderne.)

Rose.

Her er saa meget kort Tid, kun et Par Timer. Det er ikke mueligt at faae to Klædninger ændret paa saadant et Dieblis. (Seer paa Klæderne.) Ja jeg seer nok hvad der fattes dem, og jeg vil see hvad jeg kan gjøre ved Jomfruens; men Fruen kunde vel sagte bruge sin for een Gang; hun er dog en gammel Kone.

Mad. Trenpriis.

Han er sandelig meget høflig, Monsieur Rose!

Stram.

Er han gal? Mester! Kan Fruen gaae med en Kjole, som skal snøres bag til. Skal der ikke et Halsbelad omkring med Garnering? og hvem Fanden bruger Robearmer nu, undtagen til Cour? og ved han da ikke, at der skal lange Ermer i Kjolerne?

Mad. Trenpriis.

De har Ret, Herr Secretaire! man er ilde faren med disse Haandværksfolk, de har ingen Smag, ingen Skjønsmhed. Ved han hvad, Mester! Kjolerne maae gøres i Stand, hvorledes han saa bærer sig ad.

Rose.

Det er mig umueligt at skaffe Dem mere end den
ene,

een, thi et Par af mine beste Svende ere syge, og jeg har saa overmaade meget at bestille med denne Hofforg.

Stram.

Gaa saa tag da fat paa Fruens først. Beed De hvad De kan gjøre, min Charmante! De kan laane en sort Kjole til Deres Datter hos Madamen, som boer her oven paa.

Rose.

Hvorledes vilde den klæde Gomfruen? De huffer dog vel, at Madamen har en lille Skavank i Ryggen, og at Kjolen er gjort derefter?

Mad. Vrenpriis.

Lad det være min Sag, Mester! Den rækker sig nok ud, naar hun faaer den paa Kroppen.

Rose.

Deuden er denne Madame for corpulent. Hendes Klæder vilde bedre passe Fruen end Gomfruen.

Stram.

Er han gal? Mester! vil han at Fruen skal gaae som et Spektakel?

Mad. Vrenpriis.

Vil han kun behage at gjøre som jeg vil have det. Altsaa, om to Timer faaer jeg min Kjole?

Rose.

Gaa, naadige Frue! men førend at Gomfrue Charlotte skal gaae som et Spektakel, før skal jeg

Jeg skaffe hende en Kjole som påser hende. . Det til-
lader De dog vel?

Mad. Wrenpriis.

Ja det maae han gjerne gjøre, Mester! Skynd
sig nu! Farvel!

Rose

(Tager Klæderne paa Armen.)

Maae Deres Tjener ikke bringe Kjolerne ind
til mig?

Stram.

Dem ville jeg saamænd bære selv, om jeg var
Ekræder.

Mad. Wrenpriis.

Verden er forkeert. Ja lad da kun min Tje-
ner bære dem. Farvel, Mester!

Rose.

Jeg kan endelig fikke min Dreng efter dem,
naar det inkommoderer. Adieu! naadige Frue!

(Gaar.)

T o l v t e S c e n e.

Mad. Wrenpriis. Stram.

Mad. Wrenpriis.

Jeg kan da vel være roelig, kjære Stram! og
sikre paa at hæve de halve Renter af min Mand's
efterladte Capital?

Stram.

Upaatvivlelig. Testamentets Indhold siger det
med

med rene Ord, at Xenterne, saa længe De lever, skal deles i lige Dele imellem Dem og Deres Datter. Det var det fordonite Tillæg til Deres Mands Testamente, der saaledes bestjærer Dem Deres Indkomster. Det var ogsaa, om jeg maade sige det, eenfoldigt af Dem, at De antog hans Tilbud at gifte sig med ham uden Fællesskab i Formue.

Mad. Trenpreis.

Ganske rigtig. Men jeg insinuerede mig dog saa meget hos ham, at han, kort efter vores Giftermaal, gjorde et Testamente, der var saa favorabelt for mig. Hvad Bremsen der siden har stukket ham, at han to Aar derefter forandrede det, kan jeg ikke vide.

Stram.

Jeg ikke heller, min Charmante! men mærkværdigt er det, at det skede paa samme Tid, som han forbyd Capitainen sit Huus. Imidlertid er det godt at vi nu har revet dette saa farlige Document i Stykker; thi Folkesnak siger intet, naar Beviser mangle; med den Sag er vi nu i Rigtighed; og med en Stifdatter behøver man desuden ikke at handle saa delicat.

Tret-

T r e t t e n d e S c e n e.

De Forrige. Mogens.

M o g e n s.

Kræmmer Reinhard er her uden for, og siger at han vilde tale med Madamen, vilde han, men jeg sagde, at han meente nok Fruen, sagde jeg.

Mad. Wrenpriis.

Han har nu altid sin egen Maade at tale paa.

S t r a m.

Han har ikke engang saa megen Ambition, som der behøves til at blive Kodemester.

M o g e n s.

Jeg sagde ogsaa til ham, at det var uanstændigt at tale saadant om en fornemme Dame, sagde jeg; men saa loe han, og bad mig holde Munden, gjorde han, og spurgte mig, om det var nogen Skam at være Madame, sagde han, og om en Kone, der solgte Svedsker, ikke kunde være ligesaa god som den bedste Geheimeraadinde, sagde han; og saa sagde jeg, at han kunde faae en Ulykke for sin Mund, i Fald Fruen hørte det, sagde jeg.

Mad. Wrenpriis.

Og du skulde faae en Ulykke for din Mund, min gode Magnus! og ikke befatte dig med at resonere om det der ikke kommer dig ved.

S t r a m.

Stram.

De tillader at jeg gaaer, min Charmante! men
De maae endelig give ham et bestemt Svar.

Mad. Wrenpriis.

Det forstaaer sig. Farvel! kjære Stram!

Stram.

Deres Tjener! min Charmante! om en halv
Time har De mig her igjen, for at høre, hvorle-
des Reinhard har modtaget Deres Afslag.

Mad. Wrenpriis.

De er mig velkommen til alle Tider. Farvel!
(til Mogens.) Seed Monsieur Reinhard komme ind.

(Stram gaaer, og Mogens ligeledes, efterat han har aab-
net Døren for Reinhard.)

Fjortende Scene.

Mad. Wrenpriis. Reinhard.

Reinhard.

Ærbødige Tjener! hvorledes befinder Madamen
sig?

Mad. Wrenpriis.

Tjenerinde! Monsieur Reinhard! De har for-
modentligen nye Prøver af Staalearbejde at vise
mig. Engelt maade det være, det siger jeg Dem.

Reinhard.

Denne Gang er mit Værende af en ganske an-
den Beskaffenhed.

Zeibergs Skuespil. 2den Deel. N

Mad.

Mad. Erenpriis.

Alpropos! De har vel ikke læst Nilsen i Dag?

Reinhard.

Jo jeg har. Der er intet nyt.

Mad. Erenpriis.

Ikke det? De spiser da ventelig ikke hos Deres Fader til Middag?

Reinhard.

Jo visselig; og jeg haaber der at have den Ere at see Dem og Deres Gomsfrue, Datter.

Mad. Erenpriis.

De agter da formodentlig at klæde sig om inden Middag?

Reinhard.

Jeg troer at være saa anstændig klædt, at det ikke skal være fornødent.

Mad. Erenpriis.

Altsaa veed De vel ikke, at der er anlagt Hofforg i Dag?

Reinhard.

Jeg veed det meget vel; men jeg veed ogsaa, at jeg er Borger og ikke Hofmand; og at min Klæde- dragt altsaa eene og allene beroer paa mine egne Løner.

Mad. Erenpriis.

Men en Borger i Kjøbenhavn er en Mand af Stand.

Rein-

Reinhard.

Min Stand er at være en ærlig Mand; og det er jeg ikke, naar jeg lyver mig en Rang til, som jeg ikke har, og som ikke kan tilveiebringe mig nogen virkelig Hæder; og den indbildte Hæder trænger jeg ikke til.

Mad. Wrenpils.

Sætter De da en Vre i at udmærke Dem fra alle andre Mennesker? uden at tale om mangfoldige andre Indvendinger, som jeg i denne Materie kunde gjøre Dem.

Reinhard.

Jeg troer neppe, at De vil kunde gjøre mig nogen eeneste Indvending, der kan synes at have nogen Grund, uden netop denne; og hertil svarer jeg, at jeg stræber efter, ikke at udmærke mig med noget ondt. Det staaer ikke mig selv an at sige, om jeg udmærker mig med noget godt; men denne Udmærkelse bliver i det høieste ikke andet end en Særhed, som jeg har mine meget vigtige Grunde for at beholde.

Mad. Wrenpils.

Jeg har dog hørt, at man burde lempe sig efter Tiderne, og rette sig efter de Folk, som man lever iblandt.

Reinhard.

Ganske rigtig; men ikke efter Tidernes og Folkernes Daarlighed.

R 2

Mad.

Mad. Wrenpriis.

De maae være i et melankolsk Lune, siden De falder en saa ligegyldig Handling for Daarlighed.

Steinhardt.

Den er sandelig ikke ligegyldig. Den der har seet lidet i Verden vil let have bemærket, at den almindelig herskende Fattigdom reiser sig fornemmelig af den daarlige Forsængelighed at ville efterabe og nærme sig til Hoffet, og agere stoer. Af samme Kilde reiser sig ogsaa disse Tidens fordærvede Tænkesmaade, Mandfolkens Qvindagtighed, Fruentimmernes Flanevorenhed, og den almindelige skammelige Fordom, at en karakteriseret Nar, om han endog desuden var en slet Karl, i alle offentlige Samqvem nyder langt større Agtelse end den retskafne og fornuftige Borger. En karakteriseret Mand, der har sande Fortjenester, er en Guldmynnt; den der mangler Fortjenester er dog at ansee, som en authoriseret Bankoseddel, der har sin Værdie, hvorfor vi ere forbundne at modtage den; men de, der selv tilegne sig en Rang og Anseelse, som ikke tilkommer dem, de staae i Klasse med falske Penge, der bør konfiskeres, hvor de forefindes.

Mad. Wrenpriis.

Jeg er bange for at De gaar saa dybt ind i Moralen, at De ikke finder ud igjen; og derover mister

mister jeg den Fornøielse at høre, hvad det er for et Vrende, der har bragt Dem hid til mig i Dag.

Reinhard.

Jeg beder om Forladelse. De har selv ledet mig til denne Digression. Jeg vil da altsaa uden Op- hold komme til mit Vrende, der sandelig er alt for vigtigt til, at jeg skulde glemme det. Jeg kommer her altsaa for at anmode Dem, om et endeligt Svar paa min Begjering.

Mad. Vrenpriis.

Angaaende min Stifdatter, formodentlig?

Reinhard.

Ganske rigtig.

Mad. Vrenpriis.

Jeg maae sige Dem reent ud, Monsieur Reinhard! at Deres Tænkemaade slet ikke stemmer overens med min.

Reinhard.

Men desto meere med Gomsfrue Charlottes; og det synes mig at være det vigtigste.

Mad. Vrenpriis.

De flatterer i det mindste ikke. Min Datter har desuden andre Udsigter.

Reinhard.

Deres Datter sikkert ikke; at hun elsker mig, derom er jeg overbevist. Hvad Udsigter De selv har, er mig ubekjendt og ligegyldigt.

Mad.

Mad. Wrenpriis.

Immer bedre! Kort at fortælle: jeg maa reent ud sige Dem, at dette Partie ikke er anstændigt for Charlotte.

Reinhard.

Det skulle jeg dog formode. Gensfrue Charlotte har Midler, og De veed, at jeg kan vente mig det samme efter min Fader. Desuden sidder jeg selv i en saadan Næring, at jeg kan underholde hende, om hun end ikke eiede een Skilling.

Mad. Wrenpriis.

Det er heller ikke Deres Formue, jeg taler om.

Reinhard.

Ikke det? og dog skulde Partiet ikke være anstændigt? Jeg forstaaer Dem; men at en Kræmmerdatter ikke skulde være et anstændigt Partie for en Kræmmer, det ventede jeg mindst at høre af en Kræmmer-Enke.

Mad. Wrenpriis.

De er impertinent, Monsieur Reinhard!

Reinhard.

Er det impertinent at sige Sandhed, naar man nødes dertil, saa har Madamen ret.

Mad. Wrenpriis.

Madamen! — De har ingen Levemaade, Monsieur Reinhard! veed De det.

Rein

Reinhard.

Det er een af de Ting, som jeg er stolt af. Det, som man nu omstunder kalder Levemaade; er at lyve sig Tanker, Følelser, Stand, Formue og andet saadant til, som man ikke har, og den Gort Levemaade slyer jeg som en Pest.

Mad. Wrenpriis.

Man kan see det paa Dem, at De slyer den fine Levemaade, som en Pest.

Reinhard.

Begreberne om fint og grovt ere forskjellige. Ofte stikker der en grov Knold inden for en fin Galadragt; og man har fortalt mig om fin Opførsel paa Balparé, som man vilde have kaldet grov i Skidenstrædet eller paa Vandkonsten.

Mad. Wrenpriis.

Har De noget videre at forlange af mig?

Reinhard.

Deres endelige Svar, Madame!

Mad. Wrenpriis.

Det har De faaet, Monsieur!

Reinhard.

Altsaa et Afslag?

Mad. Wrenpriis.

Hvad De behager at kalde det. Men min Datter faaer De ikke.

Rein:

Reinhard.

Og Marsagen? om jeg maa spørge.

Mad. Trepriis.

Har jeg sagt Dem. Desuden skal min Datter ikke prostitueres ved hendes tilkommende Mand's Griller. Hun skal bruge Hofforg, naar andre gaa dermed.

Reinhard.

Det kan De overlade til hende og hendes tilkommende Mand at afgjøre.

Mad. Trepriis.

Jeg takker; det vil jeg nok afgjøre. Overalt, De veed min Beslutning, som jeg ikke viger fra. Jeg erklærer Dem endnu eengang: Charlotte faaer De ikke. Verden er jo stor nok!

Reinhard.

Det veed jeg, men — betenk Dem! jeg beder meget derom, ikke for min, men for Deres egen Skyld, Madame!

Mad. Trepriis.

De har megen Godhed for mig, Monsieur! men jeg erklærer Dem eengang for alle endnu, at De aldrig skal blive Eier af Charlotte.

Reinhard.

Velan da! jeg har gjort, hvad jeg burde. Jeg har vildet erholde det af Deres Godhed, som jeg i al Fald kan nøde Dem til at give mig. Vi vil faae

at

at see, om jeg ikke har Midler i Hænde, der kan tvinge Dem til at forandre Deres Beslutning.

(Gaaer.)

Femte Scene.

Mad. Wrenpriis (allene.)

Hvad i al Verden mon han vilde sige med disse Trudsel, og hvad Midler kan han vel have i Hænde til at tvinge mig? Dette sætter mig i en stor Uroslighed.

(Han ringer.)

Sextende Scene.

Mad. Wrenpriis. Mogens.

Mad. Wrenpriis.

Hør Magnus! spring strax hen til Secretaire Stram og sig til ham, at han maae komme til mig.

Mogens.

Men om Sikketeren ikke er hjemme, Frue! hvad skal jeg da sige til ham?

Mad. Wrenpriis.

Dosmer! saa skal du spørge, hvor han er, og søge ham op.

Mogens.

Du forstaaer jeg det. (Gaaer, men kommer tilbage.) Naadige Frue! jeg har een Ting at bede om.

Mad. Wrenpriis.

Kan du ikke bide med det, til du kommer hjem igen?

M o,

Mogens.

Nei jeg kan ikke — naadige Frue! Herre Gud!
maae jeg dog ikke binde Floret om Armen igjen?
maae jeg?

Mad. Wrenpriis.

Jeg troer du er gal.

Mogens.

O det seer dog saa godt ud, gjør det, naar man
skal gaae et Wrende til en Rangsperson for en for-
nemme Enke efter en simpel Borgermand.

Mad. Wrenpriis.

Uforstammede Knægt! vil du gaae, som jeg siger?

Mogens.

Om Forladelse! jeg gaaer, gjør jeg.

(Han vil gaae, men møder Secrétaire Stram i Døren.)

Syttende Scene.

De Forrige. Stram.

Stram.

Fortryd ikke paa, min Charmante! at jeg gaaer
lige ind; jeg fandt ingen i Forgemakket.

Mad. Wrenpriis.

De er velkommen, kjære Stram! — (til Mogens)
Gaae op til min Datter, Magnus! og beed hende
komme ned.

(Mogens gaaer.)

Attende Scene.

Mad. Wrenpriis. Stram.

Mad. Wrenpriis.

Jeg vilde just have sendt Bud efter Dem, da De kom.

Stram.

Og jeg saae, at Reinhard gif herfra, derfor skyndte jeg mig herhid, for at høre, hvorledes han modtog Afslaget.

Mad. Wrenpriis.

Han truede mig med at tvinge mig til at samtykke i hans Giftermaal med Charlotte. Jeg er overmaade bange, naar jeg tænker paa, at hun just i Dag fylder sit tyvende Aar, og at det er derfor, at hendes Morbroder gjør et Tractement.

Stram.

Disse Trudsel frappere mig ogsaa; Skjøndt jeg har det Haab at de ikke ere farlige.

Mad. Wrenpriis.

Jeg haaber det ogsaa. Men sæt nu, at han har det i Hænde, som han truede med, hvad er der da for os at gjøre?

Stram.

Ja saa ere sandelig gode Raad dyre.

Mad. Wrenpriis.

Hør: jeg faaer et Indfald: det er haardt for mig,

mig, men det faaer ikke hjelpe. — Jeg opgiver alle mine Prætektioner paa Dem; frie selv til Charlotte! saa kommer dog Midlerne i gode Hænder.

Stram.

Min Charmante! betænk hvad De foreslaaer! Har De glemt et ti Mars gammelt Vidne paa vor Fortroelighed? Skal vi kalde Himlens Straf ned over os?

Mad. Erenpriis.

Hu! ogsaa dette slaaer feil. Hør da: tael med hende! hun kommer strax herved; som Formynder har De en Slags Rettighed til at raade hende; beed hende for hendes egen, for min, og for al Verdens Skyld, endnu i Dag at vælge sig en Brudgom iblandt alle dem, som vi har foreslaaet hende; og kan De finde et Par Narre endnu, saa proponeer dem frit! Men for alle Ting asmal Reinhard med den sorteste Mensel! Jeg gaaer ind i denne Etue, hvor jeg kan høre alleting. Kom ind til mig naar De er færdig. Farvel saa længe, kjære Stram! og god Lykke til vores Forehavende!

(Gaaer.)

Nittende Scene.

Stram (allene.)

Kommer det an paa at male med sort, saa gad jeg nok see hvad fer en Høffnog eller politisk Rabal-
mager

mager der fører en bedre Pensel, end Secretaire Stram.

Tyvende Scene.

Charlotte. Stram.

Charlotte.

Jeg troede at min Moder var her; hun har forlangt at tale med mig.

Stram.

Hun har overdraget denne Commission til mig, som Deres Formynders. De veed jeg elsker Dem.

Charlotte.

Det har De sagt mig hundrede Gange, just naar De piinte mig meest.

Stram.

Jeg troer, at jeg har viist det i Gjerningen. Jeg var Deres Faders fortroeligste Ven. Kunns een eneste Gang i hans hele Levetid fornærmede han mit Venkab, og det var den Gang, da han i sit Testamente forordnede, at hans efterladte Capital skulde nedsættes i Kongens Kasse, og de halve Renter aarlig udbetales til Deres Moder til hendes og Deres Underholdning. Det skulde have blevet usigelig mere fordeelagtigt for Dem, isald han havde overladt Bestyrelsen af Deres Kapitaler til mig.

Stram.

Charlotte.

Min Fader maae dog have haft sine gyldige Aarsager, hvorfor han gjorde denne Bestemmelse.

Stram.

Aarsager har han nu vel haft, skjøndt jeg ikke vil indlade mig i at undersøge deres Gyldighed. Jeg var dog den Gang en riig Mand, skjøndt jeg siden ved uventede Uheld mistede min Formue, og blev sat ud af min Vej, saa at jeg nu maae leve af en Pension, som jeg efter lang og troe Tjeneste havde Nøie nok for at opnaae.

Charlotte.

Jeg har dog hørt at De mistede Deres Formue og Embede ved en Proces, hvori De blev dømt som en Nagerkarl.

Stram (hoster.)

Det er onde Mennesker! troe for alting ikke saadant! — Men tillad mig at rette lidet paa denne Buksel, som er kommet i Uorden. (Han tager et Furserral op af Lommen med Kam, Pomade og Pudderqvast.) Behag at sidde ned, saa skal jeg strax rette den.

(Han sætter en Stool frem paa Theatret.)

Charlotte.

Om Forladelse! Herr Secretair! det skal nok blive gjort, naar jeg kommer op paa mit Kammer.

Stram.

Og saa maae De tillade mig at anmærke, at det
røde

røde Baand, som De har paa Deres Haar, sidder ikke godt, og passer ikke heller, siden der er Høfforg.

Charlotte.

Det bliver forandret siden, og — dersom det ikke var for at føie min Stifmoder, saa klædte jeg mig sandelig ikke i Høfforg. Jeg troer ikke, at det er anstændigt for en Borgermands Datter at agere Hofdame.

Stram.

De tænker dog ogsaa alt for borgerligt, min smukke Myndling!

Charlotte.

Det gjør mig ingen Skam, skulde jeg troe; ifald De ellers ikke confunderer Borger og Pøbel med hinanden. Borger er en Værestitel, Pøbel er et Skjeldsord; og Folk af begge Sorter findes der lige-
— saa vel i de høieste, som i de laveste Stænder.

Stram.

Kan vel være. Og aldrig har man fundet overtale Dem til at vise Deres Talenter i vores dramatiske Selskab, hvor Deres Moder spiller med saa megen Held.

Charlotte.

Jeg har hverken min Stifmoders Talenter eller Driftighed. Desuden troer jeg ikke, at det er min Bestemmelse at fiase Tiden bort. Men, maae jeg spørge, om det ikke er andet, min Formynder har at tale med mig om?

Stram.

Stram.

So vist. Jeg havde nær glemat det. De fylder i Dag Deres tyvende Aar. Jeg gratulerer.

Charlotte.

Jeg takker, Herr Secetaire!

Stram.

En Pige paa Deres Alder og med Deres Formue og øvrige gode Egenskaber bør ikke gaae længere ugift.

Charlotte.

Jeg haster ikke. Finder De det at være en Feil, at jeg ikke endnu er gift, saa er Skylden allene hos Dem og min Stifmoder.

Stram.

De tager feil, min Veste! Vi har givet Dem nok til at vælge iblandt.

Charlotte.

Ganske rigtig, men lutter Narre. Den eeneste fornuftige Mand, der har tilbudet sig, og som mit Hjerter har valgt, nægter De mig.

Stram.

Kjere Charlotte! Kalder De ham en fornuftig Mand? En Mand, der tænker paa intet mindre end at omskabe den hele Verden, og forbedre Guds Gjerninger!

Charlotte.

Forlad mig! det er ikke Verden, men Verdens Laster

Laster, og Daarligheder, som han vilde forandre og forbedre; og dem kalder De dog vel ikke Guds Gjær-
ninger?

Stram.

En Mand, der ikke tænker paa i mindste Maa-
de at arbeide sig ud af den Ringhed, hvori han har
nedkastet sig! der endogsaa leer af sin Fader, fordi
han er bleven Commerceraad!

Charlotte.

Deri har han Ret, siden hans Fader er fornuftig
nok til at lee med.

Stram.

En Mand, hvis Forfatning er saa stet, at han
behøver Deres Midler til at redde sig fra Odelægs-
gelse og Slutterie.

Charlotte.

Om saa er, hvorpaa jeg dog tvivler, saa vil jeg
aldrig ønske at anvende mine Midler til noget bedre
Brug, end netop hertil.

Stram.

En Mand, der er saa haard, at han aldrig gi-
ver en Tigger een Skilling paa Gaden!

Charlotte.

Men som maaskee gjør mere godt i Mørke, end
De og Deres Lige ved Dagslys.

Stram.

Ja, hvad hans gode Gjærninger i Mørke angaaer,
Seibergs Skuespil. 2den Deel. da

da kan jeg rigtig nok skaffe Attester derom fra det
hølv Snees Smaapiger.

Charlotte.

Min Herre! Er De betalt for at bagvaske, saa
maa jeg tilstaae, at De gjør fyldest for Betalingen.

Stram.

Sandhed er ikke Bagvaskelse; og hvad jeg har
sagt, er den rene Sandhed.

Charlotte.

Den forfæsteste Ondskab, min Herre! og de skam-
meligste Løgne.

Stram.

Kort sagt: De kan vælge Dem en Mand, og
De maae vælge ham endnu i Dag. De skal have
frit Valg. Kun ikke Reinhard! det maae De vide.

Charlotte.

Og kort sagt, min Herre! mit Valg er gjort!
Reinhard og ingen anden. Det maae De vide.

Stram.

Er det Deres endelige Bestutning?

Charlotte.

Uforanderlig.

Stram.

Godt! vi vil faae at see, om ikke denne stolte
Nakke kan bukke.

Charlotte.

Banffeligt, min Herre!

Stram.

Stram.

Vi vil see! vi vil see!

(Han vil gaae.)

Charlotte.

Endnu eet min Herre! Tag De Deres Narre, og reis til Marked med, hvorhen De behager! og gjør mig aldrig flere Forslag; thi en Proposition fra Dem vil være nok til at overbevise mig om, at den proponerede er en slet Karl.

Stram.

Meget godt, min Smukke! men Enden er ikke endda. (Han gaar ind til Madame Wrenpriis)

En og tyvende Scene.

Charlotte (allene.)

Saamænd en nydelig Formynder! hvorledes den Glange har fundet insinuere sig i min Faders Benskab, det begriber jeg ikke.

To og tyvende Scene.

Charlotte. Mogens.

Mogens

(kommer ind med sit Floer i Haanden.)

Kjere, gode Jomfrue! De er nu saa elagod altid, er De; vil De ikke tillade mig at spørge Dem til Raads i een Materie? vil De?

Charlotte.

Meget gjerne.

Mogens.

Seer De, kjære Jomfrue! De veed jo at der er Hofforg? veed De? og jeg siger altid som saa, siger jeg, at en stakkels Tjener er just ikke noget Fæ, mere end andre, siger jeg; og saa binder jeg før dette sorte Floer om min høire Arm, gjør jeg, og kommer ind med et Brev til den naadige Frue, gjør jeg; men saa skjelder hun mig for en Nar, gjør hun, og siger at jeg skal løse Floret af Armen, siger hun; og nu vil jeg da spørge Dem, min kjære gode Jomfrue! vil jeg, om dette er saa naragtigt af mig, da jeg dog seer saa mange løbe med Floer om Armen, gjør jeg?

Charlotte.

Ja vist er det, min gode Mogens! det passer sig slet ikke til et Liberie.

Mogens.

Ja siden De siger det, saa troer jeg det, gjør jeg; saa vil jeg da heller ikke bruge det, vil jeg. Men, seer De, saa tænkte jeg, noget bør jeg dog have, saavelsom andre Borgerfolk, tænkte jeg; og saa sagde jeg ved mig selv: Du kan binde sorte Bånd i dine Skoe, sagde jeg; nei! sagde jeg, det seer ud, som om du havde sat dine Spænder paa Afkestencehuset, sagde jeg; og saa løb jeg hen til Isenfræmmer

mer Reinhard og fik mig diſe ſorte Spænder i Skoene, gjorde jeg; og det kan dog vel gaae an, veed jeg?

Charlotte.

Du er en god Ubekat, Mogens. Du ſkulde lade ſaadant Fiask være, for det paſſer ſig ikke for dig. Dog, naar eet af to ſkal være, ſaa maae du hellere gaae med Spænderne end med Floret.

Mogens.

Maa, ſaa vil jeg da beholde dem, vil jeg. Jeg maae jo dog ogsaa være med i Sorgen, maae jeg, ſiden min gode Frue ſørger; ellers var det jo en Skam for hende, var det. (Han vil gaae men kommer tilbage) Det er ſandt, jeg havde nær glemt, hvad jeg ſkulde ſige, havde jeg: Kræmmer Reinhard er her uden for, er han.

Charlotte.

Hvorfor loed du ham ikke komme ind?

Mogens.

Seer De: Jeg ſagde ved mig ſelv: Gud veed, om du tør lade ham gaae ind, ſagde jeg, for han har ingen Hofforg paa, ſagde jeg.

Charlotte.

Dit Hoved er forrykt med den Hofforg! Lad ham ſtrax komme ind!

(Mogens aabner Døren og gaaer, naar Reinhard er kommen ind.)

Tre og tyvende Scene.

Charlotte. Reinhard.

Charlotte.

Forlad mig, at Tjeneren lod Dem staae saa længe udenfor.

Reinhard.

Skader ikke, min beste Charlotte! Jeg veed jeg seer Dem hos min Faders til Middag, men jeg har et vigtigt Errende at udrette her i Huset, som jeg ikke har kunnet opsætte saa længe.

Charlotte.

Og hvori bestaaer da dette Errende?

Reinhard.

Først maae jeg spørge Dem; elsker De mig?

Charlotte.

Kan De tvivle derpaa?

Reinhard.

For Guds Skyld siig mig: har De ikke nok overveiet Vigtigheden af det Skridt, naar man forbinder sig med en Mand for Livs Tid?

Charlotte.

Troer De at jeg skulde være letsinndig nok til ikke at gjøre slige Betragtninger?

Reinhard.

Aldeles ikke. Men skulle vel ikke disse mange
 llette

flotte Personer, som Deres Formyndere og Stifmøder har villet binde Dem til, have givet mig, i Deres Dine, en Bærdie, som jeg ellers ikke kunde have faaet?

Charlotte.

Mit Hjerte har valgt Dem; det maae være Svar nok.

Reinhard.

Har da ikke en eller andens Ondskab opvaft nogen Tvivl hos Dem om min Redelighed og retskafne Tænkemaade?

Charlotte.

Søgt at opvække, det kan jeg ikke nægte. Men jeg elsker Dem, det har jeg sagt, og sand Kjerlighed kjender ikke til Mistroe.

Reinhard.

Kjender De da intet Menneske, som De kunde foretrække for mig?

Charlotte.

Det er kun ved flere Spørgsmaal af denne Art, at De kan forniærme mig.

Reinhard.

Ved Gud! det er ikke min Hensigt; men jeg vil, jeg maae see Dem lykkelig, om det end skulde see ved Opoffrelsen af min egen Lykke.

Char:

Charlotte.

Jeg haaber, at det eene ikke behøver at opoffres for det andet.

Reinhard.

Velan da! saa er De min, bande for Gud og Menneskene, og jeg vil see paa den Magt, der skal adskille os.

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Mad. Wrenpriis. Stram.

Mad. Wrenpriis.

Her seer De den Magt, der skal adskille Dem.

Stram.

Vi vil see, vi vil see!

Reinhard.

Madam! Min Herre! jeg spørger Dem endnu een Gang: vil De samtykke i mit Giftermaal med Jomfrue Charlotte?

Mad. Wrenpriis.

Aldrig i Evighed, Monsieur!

Stram.

Man har gode Grunde til at modsætte sig denne Begjering.

Reinhard.

Denne er altsaa Deres uomstødelige Beslutning.

Mad. Wrenpriis og Stram.

(begge paa eengang.)

Ja.

Charlotte.

Charlotte.

Kjere Moder! betænk Dem!

Mad. Vrenpriis.

Sie stille, Mamsell!

Reinhard.

Velan da! Jeg vilde spare Dem for en Ydmygelse, men De aftvinger mig den. De behager altså at høre. (Han tager et Papiir op af Lommen.) Deres salig Mand, Madaine! og min Charlottes Fader, har ved en Codicil forandret sit Testamente, hvilket maaske være Dem bekjendt.

Stram.

Det er Usandhed; det veed jeg best, som hendes Formynders.

Reinhard.

Taalmodighed! om jeg maaske bede. Paa sit Yderste leverede han min Fader, som De veed er min Charlottes kjædelige Morbroder, et forseglet Brev, med Udskrift: "at aabnes paa min Datters tyvende Fødselsdag" og Datum, som just indtræffer i Dag. De behager at høre Brevet! (læser.) "Uagtet jeg just ikke tvivler paa min Ven Strams Nedsættelighed" — det er Dem han taler om, — "saa dog, da Menneskens Tænkemaade er ubeständig, saa betroes indlagde Document til min Svoger Reinhards Oplysning og Afbetjening i fornødent Tilfælde. Et tilsvarende Document har min Ven Stram i Hænde."

Mad.

Mad. Trenpriis.

De spiller nok Comedie?

Reinhard.

Det staaer til mig, om det skal blive en Tragedie for somme. Hør nu Documentet. (Læser.) "Der som min eeneste Datter Charlotte fylder sit tyvende Aar, uden at være gift eller at have valgt sig en Brudgom, hvori aldeles ingen Evang maae bruges, men hendes egen Tilbøielighed allene følges, da sættes hun i Kost i en brav Mands Huus; og i dette Tilfælde, samt om hun imod sin Villie skalde være tvungen til et Giftermaal, nyder min efterladte Kone ikke mere end fire hundrede Rigsdaler om Aaret, isteden for Halvdelen af alle Renterne, der, efter Testamentets Indhold, ere hende tilstaaede, men som hun vedbliver at nyde til Charlottes tyvende Aar. Skulde derimod Charlotte til den Tid enten være vel gift, eller have gjort et anstændigt Valg, hvori der hverken maae sees paa Rigdom eller Rang, da nyder den forommeldte min Kone eet tusende Rigsdaler aarlig saalænge hun lever, hvad enten hun saa er gift paa nye eller Enke."

Stram.

Det er et falskt Document; det paastaaer jeg.

Reinhard.

Det er dog underskrevet af Bitterligheds Mænd, som endnu lever.

Mad.

Mad. Erenpriis.

Hvorledes hænger dette sammen? Det maae være
Bedragerie.

Stram (i Forlegenhed.)

Min Charmante! Sløisen paa Deres Livbaand
er gaaet op. Tillad mig at binde den!
(Han binder Livbaandet igjen.)

Reinhard.

Det dependerer nu af Dem enten De vil have
de fire hundrede eller eet tusende Rigsdaler om Aaret.

Mad. Erenpriis.

Hvad er herved at gjøre? Kjære Stram!

Reinhard.

Det kunde i al Fald ogsaa beroe paa min Char-
lotte. Hun behøver kun at opsætte sit Ja til i
Morgen. Dermed vinder hun sex hundrede Rigsda-
ler om Aaret.

Charlotte.

Det er ikke Deres Mening, Reinhard!

Reinhard.

Nei ved Gud! er det ikke; det forsikrer jeg. (Til
Mad. Erenpriis.) De maae selv bestemme Deres Skjeb-
ne, Madame!

Mad. Erenpriis.

Det hjælper ikke at staae imod. De har mit
Samtykke.

Stram.

Stram.

Og mit med; man maae gjøre en Dyd af Nødvendighed.

Mad. Ehrenpriis.

Kjere Stram! Der har De min Haand. De har ærlig fortjent den, endskiønt vi vare uheldige denne Gang.

Stram.

Tusend Tak, min Charmante! Tusende Rigsdaler er bedre end intet. (Kysser hendes Haand.)

Reinhard.

Jeg gratulerer.

Charlotte.

Ligemaade.

Mad. Ehrenpriis.

De behager altsaa herester at kalde mig Frue! Monsieur.

Reinhard.

Fra Deres Bryllupsdag af, Madame!

Stram.

Og at følge Hof-Etiquetten, naar De kommer inden vores Dørre.

Reinhard.

Det lover jeg ikke. Jeg bliver heller derfra, og følger mine egne Griller.

Mad. Ehrenpriis.

Som en gemeen Isenkræmmer.

Rein-

Reinhard.

Der heller ikke er anstændigt Selskab for en Dame i den Stand, hvori De nu kommer.

Fem og tyvende Scene.

De Førrige. Mogens.

Mogens.

Her er en Dreng ude fra Mester Rose, er her. Maae jeg lade ham komme ind? for han har sorte Underklæder paa, har han.

Mad. Trenpriis.

Hvad vil han?

Mogens.

Han har en sort Kjole, har han; og siger, at Jomfrue Charlotte skulde see, om hun kan bruge den, siger han. Maae hun prøve den?

Mad. Trenpriis.

Det faaer du spørge hendes tilkommende Mand, Monsieur Reinhard, om.

Mogens.

Herr Reinhard er Jomfruens tilkommende Mand, er han? Saa gid Fanden gaae med sorte Spænder i Skoene! saa er her jo Glæde i Huset!

(Han spænder Spænderne af Skoene.)

Charlotte.

Lad Drengen takke sin Mester og sige ham, at
jeg

jeg ikke behøver den sorte Kjole, siden jeg ikke agter
at tage Høfførg paa i Dæg.

Reinhard.

Bravo, min Beste! Lad os ærlig deeltage med
Kongen og hans Familie i, hvad Sorg eller Glæde
der rammer den! men lad os aldrig troe, at han tar
os det ilde op, om vi forsømmer en Etiquette,
der ved Høffet kan være en Nødvendighed, men som
bliver Narrestreger i Byen!

Stram.

Pøbelsnak! og Pøbeltænkemaade!

Chinafarerne.

Syngeestykke i to Acter,

med

en Mellem-Act.

Per.

Personerne.

Bergström, China-Capitain.

Vilhelmine, hans Kjereste.

Merian, hendes Fader, Vært paa Goldboden i Kjøbenhavn.

Moses, en Jøde, Merians Ven.

Ischer.

Ephraim.

} Jøder.

Birgitte, Kjeldepige.

Just, Buttelerer paa China.

Chor af Jøder.

Chor af Sæfolt.

Handlingen foregaaer deels paa Kjøbenhavns Goldboed; deels i en Hauge ved Værtshuset sammesteds.

Første Akt.

Første Scene.

(Skuepladsen forestiller Kjøbenhavns Toldbod; man seer en Mængde Jøder med Kifkerter at see need til Helsingør og vente paa Chinafarerens Ankomst. Man seer ogsaa af og til andre Folk, som ere bestjestede paa Toldboden.)

Chor af Jøderne.

Leve Reverser und Botmerie,

Den Asiatische Compagnie,

Och vi, och vi!

Verlierer man tidt,

Har man bisweilen doch lidt

Profit, Profit.

Leve Reverser und Botmerie,

Den Asiatische Compagnie,

Och vi, och vi!

Ascher.

Bruder! pas paa! sey auf dein Huth!

Seer du dem ei? der Wind ist gut,

Schnart de maae komme.

Ephraim.

Schnart de maae komme.

Har de ei Geld in deres komme,

Schlæbe vi dem in Schlutterie.

Ascher.

Schlutterie.

Chor.

Schlutterie, Schlutterie!

Ephraim

(tager et Papiir op af kommen.)

Nach diësem har været

Penger fourneret

Und Wahre leveret,

Hvorpaa fortjenes hundred Procent.

Ascher.

Paa den Document?

Chor.

Oh scheent! oh scheent!

Ascher.

Doch Bruder!

Ephraim.

Was? Bruder!

Ascher.

Proceßer schal feres,

Richterne schmeeres,

Dispacher opgieres,

Swat du da faaer zumlegt, du schal see.

Ephraim.

Oh Jammer! au weh!

Chor.

Au weh! au weh!

Ephraim.

Ephraim.

Doch Bruder!

Ascher.

Was? Bruder!

Ephraim.

Alt hwat ich fourneerte,

Hwat ich leveerte,

Ich det assureerte.

Der ist doch etwas, troe mich, fortient.

Ascher.

Glück auf, das ist scheent!

Chor.

Oh scheent! oh scheent!

Leve Reverser und Botmerie,

Den Asiatische Compagnie,

Och vi, och vi!

Verlierer man tidt,

Har man hisweilen doch tidt

Profit, Profit!

Leve Reverser und Botmerie,

Procuratorer und Schlutterie,

Och vi, och vi!

Ascher.

Seer du dem ikke, du som har Rifferten?

Ephraim.

Ja, jeg seer dem miseel noch. De gaaer vel
schnart til Ankers; aber jeg troer ikke, at de kan
komme in Land ferend in Estermiddag, und vi kan
ikke bie paa dem, vi maae paa Beerssen. Aktierne
vil noch stige.

I 2

Ascher.

Ascher.

Ja ha! hvem der kunſ havde nogen; aber jeg har, vær en evig! ſolgt mine, und det for Rever.
Reev.

Ephraim.

Det er galt. Aber ſo fortiener du ogsaa paa dine mange Botmerier. Du har Captainen i dine Kleer, und den er en fet Steeg.

Ascher.

Ja ja! aber han har, vær en evig! ogsaa ſaaet de reene contante Penge. Du har leveert Vahre, der falder, vær en evig! meere af ved den Handel, Bruder!

Ephraim.

Gut! aber ſo har jeg ogsaa kunſ den eeneste Botmerie paa Skibs-Aſſiſtenten. Und fik han ikke firre-
tive Rigedaler in blanke Fiirſkillinger? und forre-
ſten lauter gute Vahre.

Ascher.

Ja ja! vi kan, vær en evig! ikke ſaaledes ſchmeere dem fordærvede Vahre paa, ſom die Chriſten, uagtet vi har Skilden derfor. Derom ſiger Oſtindiefarerne und Chinafarerne ogsaa, at de vil meget hellere handle med voreses Folk, end med deres egne. Og de har, vær en evig, Ret.

Ephraim.

O way über die Chriſten! de wille ſchmeere den
ſtaf-

Stakkels Assistent nogen fordærvet ved Viin paa. Men af mig fik han tree Ankere beste Cotte Viin, for jeg havde ingen Bordeaux. Und so fik han en Tende holsteensk Herregaards Smer, nogen libske Pelsler, to Mandals Lare, et Selv Uhr — var miseel! af Larpents og Jergensens Uhre; alle de Danske Konger und Dronninger und die Seelandiske Visper in Glas und Kamme. Man kunde miseel fleede en heel Stue med dem; en Dusin Ravknapper; en Kasse met Bornholmske Diamanter, dem schulle du bare have seet, und so en Herbarium sifum.

A s c h e r.

En Herbarium sifum? hvat er det for en Ding? Bruder! den kjender jeg, vær en evig! ikke.

E p h r a i m.

O, det er en alt for herlig Stikke! Det er, miseel! en Samling af alle de Græs und Geværter, som vorer paa den hele Jord. Dem bruger Chineserne at male efter paa Theetaaser. Und de ligger so peent und so ordentlig imellem tik — tik Karduuspapir; der var, miseel! Karduuspapir for meere end halvparten af, hvad jeg toeg for den. Troe mich Bruder! det er en kostbar Schatz, nær den kommer vel til China.

A s c h e r.

Ja, saa kan Assistenten heller ikke klage, at han jo har faaet Baluta for sin Botmerie. Det er,
 var

vær en evig! Vahre, som om det var Presenter til Keiseren i Marocco.

Ephraim.

Jā, maae du ikke sige det Bruder! und so vil jeg, miseel! ogsaa have min Botmerie reent betalt, eller ogsaa . . .

Ascher.

Det samme siger jeg om Capitainen; betaler han mich ikke hver Schilling, so schal han, vær en evig! ogsaa dandse in Schlutteriet, und det lige for hans Kjerestes Nese.

Ephraim.

Hans Kjereste? har hun braf Geld?

Ascher.

Ne deſtoværre; hun er en fattig Pige. Der ſchtaar hun, und ſeer ut efter Skibet! Ich kjender hende ret godt. Und vores Moſes, den gamle Renegat, ſom du veet nok, han er hendes Faders got Ven. (Ascher gaaer hen til Wilhelmine, ſom ſtaaer i Baggrunden.) Guten Dag, Jungfer! ich gratulire Sie?

U n d e n S c e n e.

De Forrige. Wilhelmine, (ſom kommer frem.)

Wilhelmine.

Hvormed? Ascher! jeg veed ikke, hvorfor jeg ſkal takke.

Ascher.

Na, na! Jungfer! troer hun ikke, at jeg kjender
der

der Capitaine Verchstem? Jeg er, vær en evig!
hans got Ven, und om en Time er han i Wien.

Wilhelmine.

Jeg troer, Ascher! at De længe ligesaa maa
get efter ham, som jeg.

Ascher.

Nu! hvorfor ikke det? Det er dog saadan en
schmuk Mand.

Wilhelmine.

Ja, naar han kun har bragt Penge til Dem,
ellers —

Ephraim.

Ja, ja! Ascher har ogsaa været sin Belfærd
paa ham.

Wilhelmine.

Og det af bare Edelmødighed? Er det ikke sandt?

Ascher.

Jeg schwær Dem ja, Jungfer! lidt Fordeel maa
man jo dog have. Det er jo det vi skal leve af.
Men (tager Uhr af Lommen.) Ephraim! vi maa paa
Beersen. Klokkeren er tolv. Kom lad os gaa. (raas-
ber høit.) Paa Beersen! paa Beersen!

Alle Tjenerne.

Paa Beersen, paa Beersen!

(De gaa efter Haanden bort)

Tredie Scene.

Wilhelmine (allene.)

Altsaa kommer han dog, uagtet alle mine frygtelige Anelser. Hvor glad vil ikke denne Dag blive! Dog, Gud veed, om han kommer! om han er levende eller død? — Naragtige Pige! — Jo vist lever han! — Altid skal jeg nu forestille mig det værste, enten jeg saa har Marsag dertil, eller ikke.

Snart kommer han! jeg ham skal favne!
Min Bøn har Himlens Gud bønhørt.
Jeg skal ei meer den Elsker favne,
Som Kjerlighed fra mig har ført.

Han gif — Saa hørte jeg ham sige:
"Jeg gaaer og søge skal mit Brød;
"Saa vinder jeg min elskte Pige,
"Hvis ikke, finder jeg min Død."

Han gif — Jeg ønskede Held ham følge;
Jeg bad; — og Himlen Vinden bød,
At vugge ham paa Havets Bølge,
Som i det moderlige Skjød.

Nu kommer han: jeg ham skal favne!
Min Bøn har Himlens Gud bønhørt.
Jeg skal ei meer den Elsker favne,
Som Kjerlighed fra mig har ført.

Fjerde Scene.

Wilhelmine. Virgitté.

Virgitté.

Suntus! — Nu har vi dem, Gensfrue! — om et Korteers Tid! De er alt gaaet til Ankens i Kenden. Deres Fader staaer paa Altanen i Haugen; og seer efter dem med sin store Rikkert.

Wilhelmine.

Kan han kjende Bergstrøm?

Virgitté.

Jo vist kan han kjende Bergstrøm og Just med, men han siger, at de seer saa dunkle ud som Saturnus og Brabanterne; — hvad det er for nogen Karle, veed jeg ikke. Chinafarere kan det ikke være, for de ere lystige Folk, og langt fra ikke dunkle. Men — jeg havde nær glemt, at Deres Fader bad mig sige til Dem, at De skulle komme op, naar De saae at Sluppen kom til Lands, for han vilde ikke, at De maatte tage imod Deres Kjereste her nede.

Wilhelmine.

Hvad mon han kan have under det?

Virgitté.

Ja det maae De nok spørge om. De vil vel ogsaa adlyde ham, ligesaa vel i dette, som i alt andet?

Wilhelmine.

Ja hvorfor ikke? er han ikke min Fader?

Vir

Virgitte.

Godt Gømsfrue! men om nu Deres Fader vilde, at De ikke maatte faae Bergstrøm, kunde De da ogsaa adlyde ham?

Wilhelmine.

Det vilde være haardt, Virgitte! men endogsaa i dette Tilfælde skulde du see, at jeg havde Mod nok til at sætte min egen Lyksalighed tilside, for at sige ham.

Virgitte.

Men sæt nu, at Deres Fader fik den sære Grille — for hvad kan Folk ikke falde paa i denne søvnige Verden? — at ville gifte Dem med en gammel, skimmel, suurviet, gjerrig, værkbruden, jaloux, tungbåret og riig Ungkarl? Hvad ville De da sige til Deres Fader?

Wilhelmine.

Det er en anden Sag, Virgitte! i dette Tilfælde kan en Fader forbyde meget mere, end han kan befale.

Virgitte.

Det er dog vel, at Deres Lydighed har nogen Grændser. Jeg var saa bange for, at Deres Fader kunde faae Lyst til, at De skulde have den gamle Perversvend med Bukkeskjæget.

Wilhelmine.

Hvorfor kan du ikke ligesaa gjerne sige: den gamle Moses? Vir

Virgitte.

Jh han er jo en Jøde.

Wilhelmine.

Har du derfor Nettighed til at nægte ham Agtelse? Kan han ikke være en brav Mand fordi han er en Jøde? Kanskée du skulde have ondt ved at pille flere brave Folk ud i en af Byens Kirker, end i Synagogen. Nei Virgitte! Man siger at den største Deel af Menneskene ere onde; og er det sandt, saa maae det være saaledes imellem de Christne, ligesaa vel som i alle andre Religioner. — Hvor man finder en retskaffen Mand, der maae man holde paa ham, enten han saa troer det vi troer, eller ikke. Og at Moses er en retskaffen Mand, det er jeg overbevist om.

Virgitte.

Jeg troer saamænd næsten det samme om ham, som De, og det just fordi jeg saa ofte har hørt, hvorledes han har talt for Dem, naar Deres Fader har vaklet, og gjerne ville have, at De skulde tage den rige Kammerraad; saa er jeg blevet saa glad, at jeg gjerne har kunnet kysse Jøden, uagtet hans lange Bux... trr... nær havde jeg sagt det Ord igjen.

Wilhelmine:

Ja bøm da, hvormeget jeg maae holde af ham, og hvor glad jeg maae have været; og dobbelt føler jeg denne Glæde nu i dette Dieblif. O jeg er vis
paa

paa, at min Fader selv er i denne Stund inderlig glad over, at han ikke har overtalt mig. Kunde du ikke mærke det paa ham, Virgitte! om han var meget glad?

Virgitte.

Ja vist var han glad, Jomfrue! men det har ingen Art med de Gamle, naar de ere glade! nei, vi lunge, vi veed bedre at tage Gavn af, hvad der fornøier os. Ikke sandt? Vi trodser begge to den hele Verden, om der er nogen gladere end vi, nu da vi om nogle faa Minuter skal see vores Kjærester, som saa længe har været borte fra os. Derfor staaer der ogsaa i Visen, . . . Ja, det er sandt, det klinger ikke uden vi synger den.

Virgitte.

Al Skabningens Herre os skabte til Lyst,
Og Glæden bød spire i Skabningens Bryst.

Wilhelmine.

Og Veien til Glæden han aaben lod staae,
For Rige og Arme, for Store og Smaae.

Begge.

Men nævn mig den Glade, der mere er glad,
End Pigen, naar hun hos sin Elsker sad.

Wilhelmine.

Hiin Hofmand, som Verden gik altid imod,
Hvor hopper han munter! hvor danser hans Fod!

Virgitte.

Den Stjerne, han saae før paa andre med Harm,
Den tindrer nu paa hans fornøiede Barm.

Begge.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

Birgitte.

Fra Krigerens Dje, hvad straal'er for Glædes?
Hvi gaaer han fra Feldten saa glad som fra Dands?

Wilhelmine.

Han glæder sig ei for de Laurbær, han vandt,
Nei Døden han trodser, som Helten ei fandt.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

Wilhelmine.

Den Lærde, der ukjendt henflider sin Tid,
Hvad er det ^{ham}der muntre^{og} ~~ham~~, gjør ham saa blid?

Birgitte.

Han troer sig udødelig hist i sin Krog,
Fordi han nu nyelig fik trykket sin Bog.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

Birgitte.

Hos Riigmanden Glæden er sjelden og rar,
Desmere han sørger, jo mere han har.

Wilhelmine.

Dg seer du ham eengang fornøiet i Sind,
Saa troe hans forbi, at en Vexel løb ind.

Begge.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Eskeren paa hende seer.

Begge.

Og tusinde Mennesker henter ~~for~~^{af} Fryd,
Fra sværmende Selskab, og Glassenes Lyd.
Hvor usel en Glæde, hvor fattig og arm,
Mod den der opliver en Elskendes Barm!
Thi nævn mig den Glæde, der mere er glad,
End Pigen, naar hun hos sin Elskede sad.

Virgitte.

Men hør engang Jomfrue! der falder mig noget
ind: Skulde vi ikke have et Spøg med vores Kjere-
ster, nu naar de kommer hjem?

Wilhelmine.

Hvad skulle det være for et Spøg?

Virgitte.

Oh for Exempel! vi kunne fortælle dem — lad
mig se — indbilde dem — ja, jeg veed i en Hast ikke
selv, hvad det skulle være, men vi fandt vel paa det.

Wilhelmine.

Nei, jeg vil ikke narre nogen.

Virgitte.

Ja narre dem, det var en anden Sag. Dog!
naar jeg tænker mig om, saa duer det ikke heller,
hvad Dem angaaer. Deres Kjereste er alt for fæl-
som, og hvem veed, om han ikke i Hæftigheden

kun-

kunde skyde sig en Kugle for Panden, og det for Allvor?

Wilhelmine.

Ja, gjorde han det, saa blev det vist ikke for. Spørg.

Birgitte.

Det troer jeg. Just gjorde det saamænd ikke for Allvor. Han er ogsaa følsom, men det er en underlig Slags Følsomhed; og det kommer sig deraf, at hans Fader var Statist ved Comedien, og hans Moder Basserkone. Han tør kanske nok lege med en Pistol, men han taer sig vel vare, at der ingen Kugle er for.

Wilhelmine,

Oh! saa var han jo ret skabt til at være en Helt.

Birgitte.

Gandske vist. For den fornemste Egenskab, som en Helt behøver, er at holde sig bag ved, naar de andre slaes, og lirke saa længe med sine Fiender, til han faaer Fordelen fra dem, og saa prygle dygtig paa dem, naar de ikke kan slaae igjen. Og Just gier sig aldrig i Slagsmaal, uden han veed vist, han kan vinde.

Wilhelmine.

Meget ædelmodigt!

Birgitte.

Og saa dygtig jamre sig, naar det engang hændes at man faaer Hug, det er ogsaa Heltes Maneer.

Wil-

Wilhelmine.

Fy! Fy! det er jo kun Blækhelte!

Virgitte.

Ja, men de ere ogsaa Helte. Og jeg skal sandelig ærlig pine ham, siden jeg veed vist, at han ingen Ulykke gjør paa sig selv. Jeg veed nu ikke selv ret, hvordan jeg skal fange Sagen an. Jeg troer jeg vil sige, at jeg har siddet i Spindehuset.

Wilhelmine.

Det vil du vist insinuere dig meget med.

Virgitte.

Nei det duer ikke. Jeg vil da agere fornem, og sige, at jeg er bleven Kammerjomfrue hos en Baron eller Greve — Nei, fy, fy! det var han kanskee fornsiet med, men jeg ikke. — Saa vil jeg da faae min Søsters tre Børn, og sige at det er mine.

Wilhelmine.

Og det uden at være gift?

Virgitte.

Nei vist ikke. Men tænker hun da, Jomfrue! at det skal være saa vanskeligt for mig at faae mig en Mand? Det meeste der staaer mig for Hovedet er, at han kunde være avanceret paa Reisen, og saa have faaet fornemme Nykker.

Wilhelmine.

Hvad var han, da han gik ud?

Vir

Virgitte.

Buttelerer; det er dog et Stykke af en Officier; men hvem veed, om han ikke nu kan være Oberstyrmand? Dog pines maae han, i hvordan det end gaaer, undtagen han er mindre naragtig nu end da han gik ud.

Wilhelmine.

Hvorfor skal du endelig bryde ham? Det er jo dog en skikkelig Karl?

Virgitte.

Det veed Gud han er; saa retskaffen en Karl, at han kan trodse mangen een, der er hundrede Gange høiere paa Straaet end han; men han gjør dumme Streger undertiden, og iblandt andre Naragtigheder, har han ogsaa den, at han altid skal sætte mig paa en eller anden Prøve. Det har jeg nu taalt nogle Gange, men siden jeg seer, at det er en Slags Roman-Følsomhed, som bliver en Bane hos ham, saa vil jeg dog nu see, om jeg ikke engang kan vænne ham af med den Galsskab. — Men see, der kommer Sluppen! Hurtig ind til Deres Fader, Somfrue!

Wilhelmine.

Ja, jeg faaer vel. (Hun gaaer, men kommer strax tilbage.) Men — det er sandt! Bergstrøm veed jo ikke, at vi boer her paa Toldboden? Vi flyttede jo her ud længe efter, at han var reist til China.

Birgitte.

O vær ikke hange for at han jo finder Dem! det første en Chinafarer gjør, naar han sætter Foden paa Land, er at spørge efter sin Pige, ifald han har nogen selv; eller andres Piger, ifald han ingen har. Skynd Dem, Jomfrue! der har vi dem.

(Wilhelmine gaaer.)

Femte Scene.

Birgitte (allene, seer ud efter Sluppen.)

Nei see mig bare, hvilke Atlæsses Trøier og gule Mankins Buxer og Silke-Tørklæder! O det herlige Land, det China! Ja, hvad maae ikke Fruentimmerne der i Landet gaae prægtig klædte, siden Mandfolkene kan stadse saadan! Men skulle jeg ikke kunde faae Die paa Just? — Jo! faae den Skam! er han i Baaden, og Capitainen med. — Skulde jeg tage imod dem? — Nei, jeg vil skjule mig lidt — Naa Just! nu begynder dine Løier.

(Hun gaaer tilside, og skjuler sig.)

Sjette Scene.

(Man hører, først langt borte, og siden efterhaanden nærmere, det følgende.)

Chor af Skibsfolk.

Fra Chinas Kyst

Til Østersøens Grændser

Den Danske Søemand gaaer med Lyst;

Med

Med Mod i mandigt Bryst
 Han seiler, pranger, lenser;
 Og tænker paa sin raske Tøs,
 Saa tidt han heiser Flag og Gjøss,
 For vakke Danse Piger
 Hans kjeffe Hjerte slaaer,
 Langt bort til fjerne Riger
 For dem han modig gaaer.
 Og slog en Lynild i hans Mast,
 Og om end Stag og Vanter brast,
 En Søemand sligt ei ænser;
 Den Skræk, som dræbte Excellencer,
 Den leer han ad,
 Og er saa glad.

(Naar Choret er tilende, stiger Bergstrøm ud af Baaden
 og lader sig see.)

Alle Skibsfolkene

(i Baaden, der ikke sees.)

Hurra! vores gode Capitaine!

Bergstrøm,

(Som er kommet frem, vender sig, tager Hatten af og svinger.)

Tak skal I have Børn! Det er det bedste Skuds-
 maal, jeg kan faae. Gid enhver Capitain maae faae
 det samme af sine Folk! I skal ogsaa ret have Tak
 for al Jeres Føielighed og Skikkelighed. (Raaber.)
 Just!

Just,

(Som kommer frem, men falder næsegrus.)

Capitain!

Bergstrøm.

Hvad fattes dig? Kan du ikke staa paa dine Been?

Gust.

Jo jeg kan; men den lærde Professor Ulyssus von Ithacia fortæller i et af sine Skrifter, om de Elamiter og Mesopotamier, at de altid, naar de kom hjem fra en ostindisk Reise, faldt need og kysede Jorden, deres fælleds Fader; og dette Exempel har jeg gjort mig til en Regel at følge.

Bergstrøm.

Abefat! — Naar! vær nu saa god at besørge alt Tøiet op af Baaden, saaledes som jeg har sagt. (Gust gaaer i Baaden.) Nu! saa Himlen være lovet, som bragte mig hjem til mit Fødeland og min Pige! Mine Foresatte maae jeg nu først mælde mig hos, og siden skal mit første Arbeide være at opsoge hende. Gud lad mig finde hende frisk og glad, og lad mig være hende ligesaa fjer, som da jeg forlod hende.

Jeg hilser dig, o Fødeland!

Jeg saae din Ageres skønne Grøde;

Og langs din lykkelige Strand

En Frihed aanded' mig imøde.

O Fynd! Belsignelse og Fred

Omgerder dig, o fjære Rige!

Saa gjerder du omkring det Sted,

Hvor først jeg saae min elskte Pige.

O Salighed! o himmelsk Lyst!

O dobbelt Fryd at hende skue!
 At see den rene Elskovs Lue,
 Som brænder og i hendes Bryst!
 Paa Bølgens Ryg jeg frøe tør trine;
 Jeg elsker Havet og min Stand;
 Men du, som gav mig Vilhelmine,
 Vær atter hilset, Kjære Land!

Bergstrøm.

Just!

Just (Kommer frem.)

Capitain!

Bergstrøm.

Endnu een Ting, min gode Mand! førend jeg
 Gaaer: Dersom du udlader dig for nogen med det,
 som du veed nok selv, saa bliver vi ikke gode Venner!

Just.

Jeg skal være saa haard som Taffelsbjerget. De
 skal sprænge mig med Krud, førend de faaer Hem-
 meligheder ud af mig.

Bergstrøm.

Godt! og saa er du saa god at udspionere, hvor
 min Kjæreste er at finde. (Gaaer.)

Syvende Scene.

Just (allene.)

Men ikke svær jeg for nogen Hemmelighed, isald
 en Pige ligger paa Knæ og græder for mig. Ca-
 pitainen og jeg vi har nu hver sin Maade at gaae
 frem

frem paa. Han vil prøve sin Kjæreste med at stille sig an, som om han var fattig, og jeg derimod, jeg vil bilde Birgitte ind at jeg er saa rig som en Sølvpop eller som Guldhuset. Sandt at sige, dersom hun vidste, hvad jeg er for en Luus, saa kanskee hun blev anderledes til Sinds, og det var jeg ikke tjent med. (Nogle Matroser komme op med Pakker af Baaden.)

Naa Karle! bærer nu det hen hvor jeg har sagt. Ser, og I andre skal vel have noget at leve af, for jeg kan sakte tænke, at I ere tørstige efter det danske Øl.

(Nogle gaae bort med Pakkerne, og de andre gaae ind i Brokkens Boed.)

Attende Scene.

Just. Birgitte (kommer frem.)

Just.

Hvad den Ulykke! seer jeg ikke der Birgitte?

Birgitte.

Tjenerinde! jeg gratulerer Ankomsten, Herr Oberstyrmand!

Just.

Tusind Tak, skøn Jomfrue! hvad jeg ikke er, kan jeg blive paa den næste Reise.

Birgitte.

Kanskee da Herren er anden Styrmand?

Just.

Første Styrmand paa mit Kjerligheds Skib, der styrer

styrer Cours efter Kjon Gomsfrues deilige Dines Fyr-
taarn. Anden Styrmands Plads er dog vel ikke
besat?

Virgitte.

Det Sladder forstaaer jeg ikke. Men naar mi-
ne Dine er et Fyrtaarn, saa har nok alle Seilere
Lov til at styre Cours efter dem.

Just.

O kunde jeg troe dette, Kjon Gomsfrue! da skulle
hun snart see mit Skib ynkelligen at lide Skibbrud
paa Fortvivlelsens Sandbanker.

Virgitte.

Der laae vel stort Laug paa den snaus Mud-
derpram! Kjender jeg ellers Chinafarerne ret, saa
ligger deres Fortvivlelses Sandbanker i Dyrehaugen.
Ikke sandt?

Just.

Rigtig, Kjon Gomsfrue!

Virgitte.

Og saa kjender Herren vel sagte det Huus, som
ligger der?

Just.

Tilforladelig, Kjon Gomsfrue! det er Broffens
Boed.

Virgitte.

Der pleier ogsaa de gode Chinafarere at lade de-
res Sorg og Bekymringer strande.

Just.

Just.

Ja, og det saamænd under Musik af Fioler og
Basser. Men det er ellers ikke Sted for Officerer,
som jeg og mine Lige.

Virgitte.

Seer man! Men imidlertid fik jeg ikke at vide,
hvad Herren tjener for.

Just.

For Høibaadsmand i Kjøen Komfrues Tjeneste,
om De saa befaler: Ellers er jeg det Asiatiske Com-
pagnies uværdige Buttelerer paa China.

Virgitte.

O saa kan jeg vel lade det Ord Herre være borte,
og sige Du, som tilforn?

Just.

Rigtig; og jeg kan lade det Ord, Kjøen Kom-
frue! være uden for, siden jeg dog snart skal gifte
mig med dig.

Virgitte.

Saa! mener du det? Du burde dog i det mind-
ste lære at snakke godt Dansk, førend du vilde tænke
paa at frie til en Dansk Pige.

Just.

Hvad Fanden! er det ikke godt bredt Dansk at
sige: jeg vil gifte mig med dig?

Virgitte.

Ja alt for bredt, det er just Ulykken. Vil du da,
Dog,

Dosmer! at ingen skikkelige Folk nu siger: gifte sig med en Pige; men gifte en Pige eller en Karl.

Just.

Hvilket forbandet Tvi! Naar! jeg faaer vel vœrne mig til det Sprog. Du vil da gifte mig? Ikke sandt?

Virgittē.

O jeg beder mangfoldig.

Just.

Hvad Djeulen vil det sige? Er det ogsaa en ny modens Talemaade?

Virgittē.

Det Færehoved! han veed ikke engang, at honette Folk bruger den Talemaade: jeg beder mangfoldig, enten isteden for at gemene Kjeltringer siger Gladder Gladder, og det er Løgn i din Hals; eller ogsaa naar de intet kan svare paa, hvad der siges til dem.

Just.

Kunde du da intet svare paa det, jeg sagde til dig.

Virgittē.

Jeg svarte dig jo ogsaa. Du sagde, ret som det var afgjort, at jeg vilde gifte dig, og jeg svarte paa en fin Maade; det er Løgn i din Hals, eller: jeg beder mangfoldig.

Just.

Er jeg da kanskee ikke fornemme nok?

Vir

Virgitte.

Nei du er ikke. Tænker du, at jeg vil heede Mutter eller Mama, hvor jeg kommer hen? Jeg vil i det mindste være Madame; nu, da der er ingen Guldsmeds eller Kleinsmeds Kone i hele Byen, der tager til takke med ringere Titel end Frue; og gaaer det til en Kjøbmand eller en simpel Embedsmand, der ingen Rang har, saa vil hans Kone heide! Naadige Frue! eller min Naadige!

Just.

Kan du ikke tage mig og bryde dig Fanden om, enten Folk kalder dig Madame eller Mama, eller min Naadige?

Virgitte.

Nei, jeg beder mangfoldig.

Just.

Du kan desuden gjerne lade dig kalde Frue, for jeg er Døds-Officerer.

Virgitte.

O jeg veed, at du er en stoer Mand, men jeg vil dog ikke have dig.

Just.

Vil du da see mig crepere af Kjerligheds-Hunger og Tørst for dine skønne Fødder?

Virgitte.

Crepeer man væk! du har det saamænd ikke saa hæftig, siden du kan sige de Ord, skønne Fødder, saa

saar plump ud. Ved du da ikke, at ethvert Menneske er skønt, men en mere og en anden mindre?

Just.

Jeg skulde da vel have sagt: Dine allerstjønneste Fødder?

Virgitte.

Allerstjønneste — jo det vilde vel forslaae. Men det maae hede: umaneerlig, guddommelig, forførbelig, forskrækkelig, bestialsk, græsfelig, gyselig, affkyelig deilig eller saadant noget.

Just.

Det er underligt — Hm! Jeg kan troe, vi leve i en Tid, da alting skal overdrives. Ja ja da! Vil du da see mig krepere af Kjerlighed's-Obstruction for dine affkyelig deilige Fødder?

Virgitte.

O jeg beder mangfoldig! der bliver intet af. Jeg gifter ingen Nutteleer.

Just.

Og du er Kjelderpige! Er vi da ikke af een Profession?

Virgitte.

Det kan vel være. Men der er dog vel en Forskiel paa vores Gang? Nossis!

Just.

Da skulde du dog ikke vrage mig saameget, for om

om min Rang just ikke er saa stor, saa er saamænd min Rigdom desto større.

Virgitte.

Din Rigdom! og hvori bestaaer den?

Just.

Deels i Verler og deels i Vare.

Virgitte.

Ogsaa Verler?

Just.

Ja det troer jeg. Jeg har nogle, som ere udstødede af Jænderikken i Livgarden og Ober-Direktøren for Skatkammeret hos hans Majestæt Keiseren i China, Hr. von Langhundundrianus.

Virgitte.

Hille en Ulykke! det maae være en stor Mand! Men hvem skal betale Pengene for de Verler?

Just.

Jeg husker ikke hans Navn — men han er Second-Lieutenant ved et Rytter-Regiment i Jylland.

Virgitte.

O! saa er det Rytterverler. Ja dem har jeg hørt meget tale om. De skal være herlige. Pas vel paa, at du ikke taber dem.

Just.

O! jeg beder mangfoldig! det har jeg nok sørget for. Jeg har derfor klinket dem paa en Thekasse. Kan du læse Chinesisk?

Vir

Virgitta

Nei jeg kan ikke.

Just.

Det er Skade, ellers skulde jeg have vist dig dem.

Virgitta.

Men hvor tænker du at træffe Lieutenanten?

Just.

Jeg vil gaae paa Børsen i Morgen, og der kan jeg vel træffe til at tale med nogen, som kjender ham.

Virgitta.

Det bliver Løgn! for nu taler man ikke med Folk.

Just.

Hvad gjør man da?

Virgitta.

Man taler Folk; dit Fæ!

Just.

Nu, saa vil jeg da tale nogen paa Børsen, dit Fæ! Er det ogsaa galt sagt, paa Børsen?

Virgitta.

Det veed jeg just ikke. Men det veed jeg, at kun Nobelen siger: paa Comedie, og skikkelige Folk derimod: i Comedie. Om man gaaer paa Børsen eller i Børsen, det kan jeg ikke sige.

Just.

Saa min deilige — affkyelig deilige Pige! vil du have mig?

Vir:

Virgitte.

Nei, jeg vil ikke.

Just.

Vi vare jo dog forlovede, førend jeg reiste ud?

Virgitte.

Ja, men nu ikke længere.

Just.

Du skal faae Licutenantens Bexler i Morgen-
gave.

Virgitte.

O jeg beder mangfoldig. Jeg har saamænd saa
tidt fundet faae Bexler af Lieutenanter, naar jeg hav-
de villet. En stor Deel udsteder meget gjerne Bexler,
men indfrier dem nødig.

Just.

Nu, vær dog ikke saa barbarisk, saa tyrannisk,
saa grum, som en Løve fra Ceylon!

Virgitte.

Du er en Nar, Just, og jeg gifter ingen Nar.
Farvel! (hun vil gaae.)

Just

(holder hende tilbage.)

Hvorfor forlade mig? Wie et lidet Dieblif, og
jeg er vis paa, at jeg skal bevæge dig. (Raaber.) Hei-
da! Gregorius! (affides.) Nu maae den sidste Mine
springe, og dersom den ikke sprænger hendes Haard-
hed

hed i Luften, saa vandrer mine Tørklæder til Kir-
sten Wiis Kilde.

(En Dreng kommer frem med et Par Silketørklæder,
hvor er knyttet adskillige Ting.)

Just.

Bliv der!

(Han tager Tørklæderne fra Drengen. Drengen gaar
tilside, og Just falder paa Knæ.)

Min Dronning! see, jeg til dig haster,...

At offre dig mit Ansigts Sveed.

Jeg her for dine Fødder kaster

Al China-Rigets Herlighed.

(Lægger Pakkerne paa Jorden.)

Birgitte.

Min Prinds! du mig for herlig lønner,

Jeg er ei værd dit Ansigts Sveed.

Gjem den til, hvem der bedre skjønner

Paa din og Chinas Herlighed!

Just (pækker ud.)

Tre Stykker Nankin; søl, hvor bløde!

Birgitte.

Ja! var de endda Rosenrøde!

Just.

Uf Silketørkle'r et Dusin

Du finder her i dette Skrin.

Birgitte

(med en komisk Forundring.)

Uf Silketørkle'r et Dusin

Jeg finder her i dette Skrin.

Just.

Du om din Hals dem Plads tilstedes?

Bir-

Birgitte (spodt.)
Mit bare Bryst mig bedre klæder.

Sust.
See her en herlig Ponsebolle.

Birgitte.
Mit Hjerte kan ei længer holde.

Sust.
Og fem Pund Congo-Thee.

Birgitte.
O vee! o vee! o vee!

Sust.
Hvor den vil smage sød!

Birgitte.
Den Thee gjør vist min Død.

Begge.

Sust. Birgitte.
Hvor den vil smage sød! Den Thee gjør vist min Død.

Sust.
Jeg ydmygst dig alt dette byder,
Du tager det vel naadigst an?

Birgitte.
En andens Villie jeg adlyder,
Jeg først adspørge maae — — min Mand.

Sust
(reiser sig med Hestighed.)

Din Mand? — Troeløse! — (grædende.) du mig
dræber.

Birgitte (spottende.)
Nei see hvor Helten staaer og flæber!

Sust.

Just.

Du du dit Løfte brød!

Vil du da see min Død?

Birgitte.

Jeg intet Løfte brød;

Du taer vist ei din Død.

Begge.

Just.

Du du dit Løfte brød!

Vil du da see min Død?

Birgitte.

Jeg intet Løfte brød;

Du taer vist ei din Død.

Just.

Recitativ.

Ha! min Gudinde!

Var det da for denne grumme Dag at stue,

At jeg har trodset Havets Raserie?

Hørt Stormen hvine mellem krumme Master?

Seet Lynild slaae i vores Bramstang need?

Følt Bølgen skylle over mig og Skibets Dæk?

D alt for blide Hav!

Birgitte (affides.)

Han taler Gudernes Tungemaal, Orphei Sprog.

Jeg maae svare ham; jeg er jo hans Gudinde?

Recitativ.

Hu! var det for mig Livet at forbittre,

At Himlen sparte dig til denne sorte Dag?

Hvi blæste Stormen dig ei tusind' Mile bort?

Hvi sloeg ei Lynild need i din Person?

Hvi skylte Bølgerne dig ikke overbord?

D alt for blide Hav!

Heibergs Skuespil. 2den Deel.

Æ

Just.

Just.

Mindst vendt' jeg en saadan Toner
 O! gid jeg sad paa Cap de Bone,
 Paa Java eller Madagascar!
 O hvilke slemme falske Taster
 De Gruentimmer er!

Birgitte.

Reis kun, min Ven! til Cap de Bone!
 Mig kan du ikke faae til Rone;
 Du alt for ringe er.

Just.

Betænk en Butteleer!

Birgitte.

Betænk en Kjelderpige

Just.

Er, maae du troe, en Officeer.

Birgitte.

Det noget har at sige.

Just.

Hvad hun indbilder sig!

Hun tør foragte mig!

Birgitte.

Og han indbilder sig,

At han er Mand for mig!

Just.

See mig til den frække Dvinde!

Birgitte.

O hvor Menneſker er blinde!

Just.

Og hun indbilder sig,

At gjøre Nar af mig!

Bir

Birgitte.

Og han tør tænke sig,

For god til Mar for mig!

Just.

Falste! viid: jeg mig skal hævne.

Birgitte.

Dumme Dreng! vil du dig hævne?

Just.

Man dig skal blandt Udyr nævne.

Birgitte.

Man dig skal blandt Narre nævne.

Du dig hævne?

Just.

Ja! Ja! Ja!

Jeg mig hævner.

Birgitte.

Ha! Ha! Ha!

Begge.

Just.

Birgitte.

Jeg mig hævner, ja! Du dig hævne? ha! ha! ha!

ja! ja!

Just.

Ja lee hun kuns Madam! jeg kan ogsaa lee!
og jeg skal lee — Ja, jeg svar hende til, at jeg skal
lee, naar jeg seer engang, at hun bider sig i Fingrene,
fordi hun ikke kunde bide efter den ærlige Just.

Birgitte.

Den ærlige Just! Ih see! er han ærlig? Det
var han ikke, førend han reiste til China! Det er ikke

smukt at lyve for mig; og sagde han ikke før, at han ikke var avanceret paa denne Reise?

Just.

Spot saa meget som hun behager! hun tænker maaskee, at jeg skal tage Livet af mig af Desperation?

Birgitte.

Det vilde ret være moersomt at see paa.

Just.

Og hun har vel fortjent, at jeg skulde gjøre noget, for at moere hende? Nei, for at ærgre hende, vil jeg leve.

Birgitte.

Himlen bevare mig for Gulsot!

Just.

Ja det var vel en Ulykke for det Ristelaangs-Ansigt?

Birgitte.

Nei, mit Ansigt kunde det just ikke skade saa stort, men det var værst for ham selv, lille Just!

Just.

Hvad Ganden kommer hendes Ansigt mig ved?

Birgitte.

Jo vist; for naar jeg fik Gulsot, saa crepeerte han rigtig af Glæde, og saa fik jeg jo dog min Krig frem.

Just.

Nei, saa faae den en Ulykke, der gjorde! Jeg har

har læst et Sted, at den er ikke Philosoph, som
Lykke eller Ulykke i Verden virker voldsomt paa.

Virgittē.

Er han Philosoph?

Just.

Ja det skal hun faae at see, og ærgre sig excel-
lent over.

Virgittē.

Just! Just! det er ikke ret at gaae saa lumst
frem. Er ikke det et nyt Avancement? Hvem Dok-
teren skulde have troet om ham, at han skulde have
blevet baade ærlig og Philosoph paa een China-Reise?

Just.

Ja, og hvem Fanden skulde have seet paa hende,
at hun skulde . . . hør! . . . af Respect for
Kongens Toldboed vil jeg ikke sige det saa plumpt ud,
som jeg havde i Sinde.

Virgittē.

O jeg beder mangfoldig. Det kan man, saa
min Troe! kalde et beskedent ungt Menneske.

Just

(pækker sine Sager sammen.)

Hør Madam! tag Mærke paa disse Sager, saa
skal hun see inden kort Tid, at der nok er den Pige
i Kjøbenhavn, der vil holde mig stadesløs, fordi
i mister hende.

Vir

Virgitte.

Det troer jeg! bare de Sager kan holde hende skadesløs, fordi hun faaer en Philosoph.

Just.

Gaae Fanden i Bولد! Madam. Følg med mig, Gregorius!

(Drengen kommer og tager Pakkerne; Just vil gaae.)

Virgitte (raaber.).

Hei! Just!

Just.

Hvad vil Madamen?

Virgitte.

Han kunde nok vænne sig til at sige: hvad befaler?

Just.

Faae den en Ulykke, der gjør! og ligesaa den der begjerer det!

Virgitte.

Gaa lad være då; men siig mig: hvor er Capitainen?

Just.

I sine Klæder, Madam!

Virgitte.

Er det vist?

Just.

Ja, ifald ikke Jøden Ascher siger, at det er hans Klæder.

B f

Birgitte.

Veed han, hvor hans Kjæreste er at finde?

Just.

Vil Capitainen som jeg, saa skal han bede sin Kjæreste gaae samme Vei, som jeg beder Madamen gaae.

Birgitte.

Og hvorhen er det?

Just.

Til Helvede, Madam!

Birgitte.

Hvor skal jeg træffe dig i Eftermiddag?

Just.

I Helvede, Madam!

Birgitte.

Ja jeg troede nok, at du ville møde mig. Naar top! der ligger Helvede; (hun peger paa sin Herres Huus.) Lad nu ingen Djevel føre dig ud af Landeveien?

Just.

Nei, naar jeg vil til Helvede, saa er du saa god Djevel, som nogen kan faae til Vejviser.

(Han løber, og Drengen efter ham.)

Niende Scene.

Birgitte (alene.)

Naar jeg ikke kjendte Krabaten, saa havde jeg gaaet for vidt. Men jeg veed meget vel, at om
Kneg-

Knegten end forlovede sig med ti Piger, og han bare fik høre, at jeg vilde have ham, saa slog han op med dem alle ti. Saa meget holder han dog af mig, uagtet alle sine Narrestreger.

Den elskende Pige,
 Hvis Elskers Grille
 Er, hende at drille,
 Skal hun sig fortære
 Med Rummer? og lære
 At lade ham være
 Udrillet i Roe?
 Mon lige mod lige
 Hun ei maae giengjelde?
 Men frygte hans Vælde?
 Jo jo!
 Jeg hende vil raade
 Sin Elsker at plage,
 Med Maade ham plage,
 Sig albrig beklage;
 Men over al Maade
 At være ham troe.

(Gaer.)

Mellem-Act.

(Skuepladsen forestiller en Stue i Brokens Boed. Dands med Pantomime af Chinafarer, der forære deres Kjerester Silketørklæder og andre chinesiske Vahre. Tøder, som kjoøbe og tuske adskillige Snurrepiberier. Rogle som spiller Kort, andre som drikker o. s. v.)

U n d e n A k t.

(Skuepladsen forestiller en Have, hvori paa den eene Side staar et Lyshuus, og paa den anden Side en Altan.)

Første Scene.

Wilhelmine. Merian. Moses.

Merian.

Du tager Feil, min Pige! Aarsagen hvorfor jeg forbød dig at staae i Vinduet, og kalde paa ham, da han kom i Land, var, fordi jeg vilde see, om han ikke har svedet den gamle Kjerlighed ud under Vinien. Elsker han dig endnu, saa søger han dig snart op. Men hører nu! bring os en Flaske Vi og et Par Piber, mit Barn! saa gaaer Moses og jeg op paa Altanen og sætter os.

Wilhelmine.

Paa Øjeblikket

(Hun gaaer ind i Lyshuset.)

U n d e n S c e n e.

Merian. Moses.

Moses.

Her, min Ven! so sandt som jeg er en Menne-
ste! er det mig kjert, at jeg bestandig har været imod
den Kammerrath. Hun er doch langt bedre faren med
Berch:

Berchström. Und jeg troer at hun doch tilsidst havde taget Kammerrathen for at fæye sin Fader!

Merian.

Nei, det havde hun vel ikke gjort, og det kunde jeg heller ikke tvinge hende til. Jeg holder meget af Bergström, ret som om han var min Søn, men jeg skal aldrig nægte for ham, at jeg har villet overtale min Datter til at slaae op med ham; for jeg er fattig, og han er fattig; og hvem kan fortænke en Fader i, at han søger at sætte sine Børn i Sikkerhed for Mangel, saameget, som han kan?

Moses.

Ganske rigtig. Berchström var fattig, da han reiste ut, aber hvem veet, hvor riig han kommer hjem? und derom har jeg ogsaa bedet Dem bestændig, om at bide til Berchström kom fra China.

Merian.

Ja det har jeg nu ogsaa gjort. Men det Bodmeriebrev som Jøden Ascher har paa Bergström, det er jeg bange for. Kan han betale det naar han kræves, saa er det godt. Men Ascher er overalt ikke af mine Folk.

Moses.

Ja ja! jeg kjender ikke den Ascher so neie, han kan være en redlich Mand, det er mueligt. Aber freilich veet jeg, at han er haard, und kan schlenge mig en Mand i Schlutteriet for ti Rigsdaler.

Tre=

Tredie Scene.

De Forrige Wilhelmine (briinger Øl, Glas,
Piber og Tobak.)

Wilhelmine.

Hvem vil han sætte i Slutteriet?

Moses.

O Jungfer! vi talte om en Mand, som ikke
angaaer nogen af os.

Wilhelmine.

Ja saa! See her alt hvad de forlangte.

Merian.

Du glemte et par Gløder, min Pige!

Wilhelmine.

Strax, min Fader!

(Hun vil gaae bag om Eysthuset.)

Moses

(holder hende tilbage.)

Vie lidt Jungfer! Det gieres ikke nedig. Jeg
har Brændeglas, und so tænder vi Piberne dermed.

Merian.

Bliv nu da her, mit Barn! medens Moses og
jeg vi røger vores Pibe paa Altanen. Inden du
veed et Ord deraf, saa er din Kjereste her. Syng
os noget for! — Syng den Vise, som Bergstrøm
har lært dig.

Mos

Moses.

O ja Jungfer! jeg herer Dem alt for gjerne
singe.

(De tage Øllet, Glasset, Piberne og Tobakken fra hende,
og gaae op paa Altanen.)

Wilhelmine.

Langt under Havet Solen stod,
Da Gunild sad ved Graners Rod,
Gaae Maanens Sølv paa Bjergets Toppe,
Dg lytted' til hver Lyd deroppe
Fra Bjergets Fod.

Hun hører ei den kjelne Røst,
Som vækker Fryd i hendes Bryst;
Hun hører ei om Harald falder,
Dhi need i Dalen Elven falder
Med Torden-Røst.

"Kind sagte, Elv!" ublod hun sig;
"Fryd, mod min Elskov søielig!
"Forbild ei med dit Larm mit Dre!
"Dg nægt mig ei den Røst at høre,
"Som falder mig!"

"For Nattens Mørke var forbi,
"Han gik til Jagt paa vilksam Sti.
"Farvel, min Brub! han til mig siger,
"I Dalen hist, naar Maanen stiger,
"Der samles vi."

"D kom! min elskte Harald! kom!
"Jeg ghyser blot ved Tanken om

"at

"At Bjørnen kan den Stærke fælde,

"O kom! o hør! hvor alle Fjelde

"Gjentage: kom!"

Fjerde Scene.

De Forrige. Bergstrøm (kommer ind uden at sees.)

Wilhelmine.

Nu høres Horn og Hunde-Glam,

Op Gunild foer: "O det er ham!

"Bring, Echo! ham min Fryd imøde!"

Og alle Fjelde rundt gjenløde:

Bergstrøm

(tager hende Ordet af Munden.)

O! det er ham!

Wilhelmine

(falder ham om Halsen.)

Min Bergstrøm!

Bergstrøm.

Wilhelmine!

(Moses og Merian komme ned af Altanen.)

Merian.

Velkommen Bergstrøm!

Moses.

Gratulerer Ankomsten.

Bergstrøm (til Merian.)

Tak, min gode Fader! (til Moses.) Tak min ret-
frafne Ven!

Merian.

Naa vi har ærlig længtes efter at see Dem; og,
troe

troe mig, Vilhelmine har talt hver Minut, siden vi fik at vide, at De var i Nærheden.

Bergstrøm.

Nu, Gud velsigne Dem for det, allesammen! har du ogsaa rigtig længtes efter mig? Vilhelmine!

Vilhelmine.

Og det kan du spørge om?

Moses.

Jeg caverer for hende, und jeg veet, at De tager min Caution for gildig.

Vilhelmine.

Men, du Slemme! hvorfor skulde du gaae andre Steder hen først, førend du kom til mig? Er jeg dog ikke vel dit første Besøg værdig?

Bergstrøm.

Det veed Gud, du er, men . . .

Merian.

Men, Pige! han kunde jo ikke vide ombord paa Skibet, at vi boede her.

Bergstrøm.

Det er eet. Og dernæst saa maatte jeg mælde mig for Directeurerne ved Compagniet, det var min første Pligt.

Moses.

Han har Ret, Jungfer! so sandt som jeg er en Menneske!

Me

Mertan.

Ga, saa sandt som De er en ærlig Mand! kunde De De gjerne have sagt, uden at De derfor skulde have svækket Deres Troeværdighed.

Moses.

Nu! det maade hellere andre Folk sige om mich. Aber der er en uomstødelig Sandhed, at den Mensch, der i alle Tilfællen sætter sich selbst først, er ingen retskaffen Mand, und derfor gif Capitainen først derhen hvor wichtige Pflichten kaldte ham.

Wilhelmine.

Jeg tilstaaer min Feil, og . . .

Bergstrøm.

Du er dog vel ikke vred paa mig, fordi . . .

Wilhelmine.

Fordi du gjorde din Pligt! Nei Bergstrøm! du kjender mig bedre, end at du kunde troe det.

Mertan.

Men, Bergstrøm! Lad os nu engang høre, hvorledes Reisen er faldet ud.

Bergstrøm.

Meget lykkelig for Compagniet, og det er vel —

Moses.

Und for Dem selv?

Bergstrøm.

For mig selv! — Meget uheldig.

Wil

Wilhelmine.

Uhælbig? — Hvad hører jeg?

Merian.

Hvorledes? Bergstrøm! fortæl mig det.

Bergstrøm.

Fortællingen er meget kort. Jeg er fattigere nu end da jeg reiste bort. Der har De alle mine Hændelser i faa Ord. — Men! Skulle jeg vel derfor være mindre elsket og agtet i dette Huus?

Wilhelmine.

Ingenlunde, men . . .

Merian.

Bergstrøm! det smelter mig. Jeg svar dig til, at jeg elsker dig, som om du var min Søn, men Wilhelmine kan ikke blive din Kone.

Wilhelmine.

Min Fader! Gud! hvad har De sagt!

Bergstrøm (heftig.)

Deres Datter kan ikke blive min Kone? Er jeg hende da uværdig, fordi jeg er fattig!

Moses (til Bergstrøm.)

Stier Dem, lille Bergstrøm! blif ikke opbragt! Det kan jo endnu blive godt. (til Merian.) Min Ven! Penge und Rigdom er godt at have, aber er Deres Tochter denn ulikkelig, fordi hendes Kjereste ikke er riig?

Me

Merian.

Oh Moses! De veed ikke hvad jeg maae lide,
som Fader! men jeg kan ikke samtykke deri.

Nei, til en Mand foruden Penge
Seg ei min Datter give kan;
Seg veed, hvor tungt det er at trænge;
Troer mig, som en erfaren Mand!

Vel føles Mangel ei
I Elskovs første Heede;
Men naar vi smaalig lede,
Og finde ei det kjere Brød;
Naar vor Tilbedte liber Nød,
Endskjøndt vi slide, trække, svede;
Da flyver Kjærlighed sin Wei
Nei, nei!

Nei til en Mand foruden Penge
Seg ei min Datter give kan;
Seg veed, hvor tungt det er at trænge;
Troer mig, som en erfaren Mand!

Var Verden, som i gamle Dage,
Det var en anden Sag.
Nu maae man lyde Modens Smag.
Nu skal der saare meget til,
Naar man fornøiet leve vil.
Og høre paa min Datters Klage,
See Mangel hende daglig plage,
Det vil, det kan jeg ei;
Nei, nei!

Nei til en Mand foruden: Penge
 . Jeg ei min Datter give kan;
 Jeg veed, hvor tungt det er at trænge;
 Troer mig, som en erfaren Mand!

Der har I min Troesbekjendelse i denne Sag, Børn!
 og jeg gad nok vide, hvad I kan indvende imod den.

Wilhelmine.

Vi kan intet indvende uden Bønner og Over-
 taleiser.

Moses.

Som ikke hjælper; — so sandt som jeg er en Men-
 nesche. Jeg kjender Deres Fader, Jungfer! han
 er fast i sine Beslutninger, und jeg kan i denne
 Sag ikke laste ham. (Ussides.) Deschal og maa hjel-
 pes. (Høit.) Farvel! (Han vil gaar.)

Bergstrøm.

Vil De ogsaa forlade mig? De, hvis Overta-
 leiser maaskee ville virke allermeeft?

Moses.

Ja, ja! det er sandt. Aber hvad schal jeg gjere?
 Jeg har ingen Grunde, som jeg schulle kunde sætte
 imot hans. Gif Dem tilfreds min Ven! Vær roe-
 lig Jungfer, Deres Fader tvinger Dem dog ikke
 til at tage nogen anden, und Bladet kunne maaskee
 schnart vende sig.

Mertan.

Nei, tvinge hende skal jeg ikke. Og naar Berg-
 strøm

Strøm kunns var uden Gjæld, saa skulle jeg vist aldrig sætte mig imod Giftermaalet. Men naar man slæber ham i Slutteriet lige fra Brudesengen, saa er det for sildig! og jeg kan intet hjælpe. Hør Bergstrøm! troer De om mig, at jeg foragter Dem, eller holder mindre af Dem, fordi De er fattig, saa gjør De mig sandelig Uret. Jeg kjender ingen Mand, som jeg hellere vilde unde min Datter; men jeg troer, at De er selv saa redelig, at De ikke vil forlange hende, naar De forud troede, at hun maatte blive uhykkelig med Dem.

Bergstrøm.

De skal erfare, at De ikke har spildt Deres gode Tanker om mig; og at jeg er saa redelig, som De troer mig at være.

Wilhelmine.

Du forskyder mig altsaa? Bergstrøm!

Bergstrøm.

Jkke forskyder Dem, Jomfrue! De er en Juvel, der ikke kan forskydes; kunns, dersom Deres Fader ikke er at bevæge, frasiger jeg mig al Ret til Deres Haand og Hjerte, saalænge indtil jeg kan vise mig i den Stand, at De ikke skal have Anrsag at frygte for Mangel med mig.

Moses.

Det er den samme Berchstrøm, som jeg altidens har kjendt.

Wilhelmine.

Beste Fader! Troer De, at en Mand, der tænker saaledes, og har hans øvrige Kundskaber og gode Egenskaber, behøver at frygte for Mangel? O lad mig dog bevæge Dem!

Føl Fader, føl din Datters Smerte!

Seg veed, hvor høit du elsker mig.

Merian.

Men taaler vel en Faders Hjerte
At see sit Barn ulykkelig?

Moses.

Han hende likkelig vil giere,
Troer mich, min Ven! ich schwær derpaa!

Bergstrøm.

Med mig at misfornøiet være,
Dertil De Karlag ei skal faae.

Moses (affides.)

Man maae andre Mitler sege.

Bergstrøm.

Kan vor Bøn Dem ei bevæge?

Wilhelmine.

Kan vor Graad dig ei bevæge?
Lad den overtale dig!

Merian.

Nei jeg er urokkelig.

Berg.

Bergstrøm. Moses. Wilhelmine.

Kan vor { Bon Dem } ei bevæge?
Graad dig

Wilhelmine.

Lad os overtale dig!

Merian.

Nei! jeg er uroffelig.

Bergstrøm. Moses. Merian.

Nei { han } er uroffelig.
jeg

Moses.

Stachels Berchstrøm!

Merian.

Arme Pige!

Bergstrøm (affides.)

Nei jeg troer jeg Alt vil sig.

Arme Mine!

Wilhelmine (affides.)

Stachels Mand!

Merian

(efter at have grundet noget.)

Det gaaer i Evighed ei an.

Moses.

Berchstrøm er en ehrlich Mand.

Merian.

Bergstrøm er en fattig Mand.

Beg-

Begge.

Moses.

Bergstrøm er en ehrlich
Mand.

Merian.

Bergstrøm er en fattig
Mand.

Merian.

Arme Bergstrøm!

Moses.

Stachels Pige!

Bergstrøm (affides.)

Mon jeg dog ei Alt bør sige?

Moses.

See doch til den stachels Pige!

Wilhelmine.

Lad min Graad bevæge dig!

Merian.

Nei, jeg er uroffelig.

Alle.

Nei { jeg } er uroffelig.
 { han }

Moses.

Farvel! mine Venner! jeg maae bort. Aber
jeg kommer snart igjen, und De, Jungfer! und
De, Bergstrøm! De maae give dem til Taalmodig-
hed. De er, troer ich, bestemt for hinanden, und
der kommer vel en Utweg, hvor den endogsaa schal
komme fra. (Gaaer.)

Fem-

Femte Scene.

Merian. Bergstrøm. Wilhelmine.

Merian.

Kjere Bergstrøm! hvorledes kan det være gaaet til, at De selv ikke har fortjent noget, da De dog siger, at De har gjort en god Reise for Compagniet?

Wilhelmine.

Er der tilstødt dig nogen særdeles Fortrædelighed?

Bergstrøm.

Nei sandelig er der ikke, og — dog! denne Afsten skal opklare alle Ting; jeg kan endnu ikke sige Dem heele Sammenhængen, men inden een Time skal det tydelig vise sig, enten der er noget Haab tilbage for mig eller ikke.

Merian.

Saa kom da, min Datter! og gaae ind med mig. De bliver min Ven, Bergstrøm! i hvordan det endogsaa gaaer. Mit Huus skal altid staae Dem aabent, og jeg skal dele med Dem det lille jeg har; thi jeg er overbevist om Deres Retskaffenhed af en lang Erfaring. Farvel!

Wilhelmine.

Farvel saalænge, Bergstrøm! husk paa at du sagde: om een Time! forfart den, saameget som det er
mues

Aber
und
odig-
und
schal
sem-

mueligt, og betænk, at een Time i min Uvisshed er
lang som et Aarhundrede. Kunns een Time!

Bergstrøm.

Som sagt, kunns een Time.

(Merian og Wilhelmine gaar.)

Sjette Scene.

Bergstrøm (allene.)

Saa ikke eet Minut længere; og jeg veed ikke selv,
hvor jeg kunde føre det over mit Hjerte, at lade hende
gaar bort i denne Uvisshed! Dog! mange Aars
Lyksalighed skal, som jeg haaber, betale dig denne
ene Times Sorg. Havde jeg nu kunns bare truffet
Directeurerne, saa kunde jeg faaet den Gandens Gode
af Halsen med Bodmerie-Brevet. Og saa er al-
ting got; ja hvad skulde der vel kunde være i Veien,
naar man eier en saadan Pige?

Hun elsker mig!

Den skønneste,

Den dydigste,

Blandt Hovedstadens Piger,

Hun elsker mig!

Jeg glad al Verdens Riger

For hendes Hjerte gier;

Hvad har jeg vel at ønske meer?

Hun elsker mig!

O! jeg er lykkelig!

Snart

Snart skal den Skjønne finde,
 Jeg hende værdig er.
 Snart skal den Skye forsvinde,
 Som skjuler Solen her.
 Snart skal min elskte Pige
 I hendes Elfers Arm,
 Og trykket mod hans glade Barm,
 Fortryllet henrykt sige:
 Min Bergstrøm elsker mig;
 O! jeg er lykkelig!

Syvende Scene.

Bergstrøm. Just (og Drengen med Vaskerne.)

Just.

Captain! nu er Directeuren hjemme; han bad mig sige, at han ventede Captainen.

Bergstrøm.

Bravo! saa maae jeg gaae. Men hvad er det, den Dreng løber efter dig med den hele Dag?

Just.

O det er min timelige Velsærd, og jeg veed ikke selv, hvem jeg skal give den til. Har ellers Captainen noget at befale?

Bergstrøm.

Intet uden, hvad du veed: reen Mund, eller du kommer aldrig til at fare med mig mere.

(Gaar.)

St=

T i t t e n d e S c e n e.

Just (allene.)

Det var en stem Trudsel, den; dog! jeg kan paa min Vre! sagte tie med ham, naar han kan selv tie. Men fører ikke Ganden mig der igjen min Plage paa Halsen?

T i t t e n d e S c e n e.

Just. Birgitte.

Birgitte.

Sagde jeg det ikke nok, at du vilde møde mig, i hvor det saa ogsaa blev?

Just.

Jeg synes, det er Madamen, der møder mig. Jeg fik vel ellers Lov at gaae herind, naar jeg skulde tale med min Captain!

Birgitte.

Hør mig nu til den Døsmerpande! Har han ikke allerede glemt, hvad jeg lærte paa ham før? Har jeg ikke sagt dig, at man ikke taler med Folk?

Just.

Jeg gier hende Ganden med hendes Lærdomme. Jeg synes jeg har lært nok, naar jeg ved at kalde hende Madame, eller vil hun kanskee hellere hede min Naadige?

Bir

Virgitt e.

O jeg beder mangfoldig. Hvad det Asiatiske Compagnies uværdige Butteleer behager. Jeg beslager ellers, at jeg ikke vil faae saa megen Leilighed til at lære paa Herr Philosophen, som han behøvede, og som jeg ønskede.

Just.

Madamen skulde ikke have været saa forbandet giftesyg, men biet lidet efter mig, saa kunde hun have nydt den Lykke, at polere mig.

Virgitt e.

Da vilde jeg ret have faaet en hoben at høvle af først, førend jeg kunde begynde paa at polere.

Just.

Siden Madamen er saa rass til at høvle, saa over hun sig vel brav paa hendes Mand hjemme?

Virgitt e.

Hvor kan du vide det? Du har jo aldrig seet min Mand?

Just.

Det er ganske sandt. Men jeg har seet Madamen; og om jeg ellers har seet ret paa hende, saa troer jeg nok, at hun maae bruge Høvlen til hendes Mands Pande.

Virgitt e.

Nei, jeg beder mangfoldig, den gjemmer jeg til din Pande.

Just.

Just.

Naar vil Madamen da komme til at bruge den?

Virgitte.

Naar du bliver min Mand.

Just.

Vil Madamen da have to Mand paa eengang?

Virgitte.

Nei saamænd vil jeg ikke. Den Mand, jeg har, skal jeg nok blive af med.

Just.

Gud forlade dig! er du af den Slags Folk?
Om Forladelse! jeg glemte at sige, Madame!

Virgitte.

Det skader ikke, du skal jo dog have mig.

Just.

Himlen bevare mig! Du vilde da vel ogsaa stille dig af med mig?

Virgitte.

Det kommer an paa, som du fører dig op til.

Just.

Hør! sig mig engang: bruger du Pennenknive eller Rottetrud?

Virgitte.

Det skal du faae at vide, naar vi bliver gift.

Just.

Jeg gift med dig?

Vir

Virgitte.

Ja ret du gift med mig.

Just.

Hu! hver Draabe Blod iisner i mig, naar jeg tænker paa det. Nei, aldrig skal det skee.

Virgitte.

Saa! det skal jeg vel lære ham. Har du ikke forlovet dig med mig, førend du reiste bort?

Just.

Kan du tvinge mig til at tage dig?

Virgitte.

Ja det kan jeg.

Just.

Er du ikke gift?

Virgitte.

Gift eller ikke gift, der er ligemeget, men du skal ikke slippe herfra, førend du har forsikket mig om, at du vil have mig.

Just.

Du gjør mig rasende, Virgitte! For en Sikkerheds Skyld vil jeg gaae. (Vil gaae.)

Virgitte

(tager ham i Kraven.)

Og for en Sikkerheds Skyld vil jeg holde paa dig. (Just vil væge sig.) Ja du er meget stærkere end jeg, det veed jeg; men du vil dog vel ikke slaae

et

et Fruentimmer? Hør! nu slipper jeg dig, og jeg
vædder, at du dog ikke kan gaae:

Just.

Det skal du faae at see. Men veed du hvad?
nu har jeg læst dig din Text for, uden at det kunde
hjælpe, nu vil jeg synge dig den for, og see om det
kan nytte.

Ustadigt er Pigernes Hjerte,
Som Veirliget er i April,
De volder os Mandfolk kun Smerte;
Og vee den, som troer Deres Smil!
Og Fanden skynbarligen rider,
Naar vi sætte Madding paa Krog;
Thi naar det da endelig bider,
Saa faaer man som oftest et Drog.

Gud naade den Stakkel, der vover
Sig langt ud paa Egtestabs Hav!
Naar han sig Lyksalighed lover,
Han finder sin Roligheds Grav.
Der møder ham tusinde Farer,
Og sjelden han gaaer dem forbi.
Vel den, der seer Pigernes Snarer,
Og laer sig ei hilbe deri!

Naa! er Madamen nu fornøiet? Farvel!

(Vil gaae.)

Virgitte

(holder paa ham.)

Nei, et Ord først, Kammerat! du gjør Viser
som

som en Slynge. Wie nu lidt! nu har jeg maattet
høre paa dine Sentenker, nu skal du høre lidt paa
mig med.

Ustadigt er Mændenes Hjerte,
De elske og beile i Flæng.
De volder os Piger kun Smerte,
O vee den, der føder en Dreng!
At Mandfolk er Himmelens Gave,
Det troe den, der ikke er flog!
Elendige Piger! I have
Kuns Balg mellem Slynge og Flog!

Gud naade den Pige, som tænker,
At Ægteskab Himmerig er!
Den Stakkel! hun smedder sig Bænker,
Og finder et Helvede der;
Vee den, der til Røfter, og Geder,

Af Og Mandfolk, Fortroelighed har!
Vel den, der beleer en Tilbeder,
Og holder ham kuns for en Nar!

Naa, hvad siger du om min Vise? Er den
ikke vel saa god som din? (Just falder i Tænker.)
Hvad speculerer du paa? — Heida Just! — Fal-
der du i Staver?

Just.

Veed du hvad? Jeg har læst et Sted, at Vilg-
hed i Tænkemaade er det, der gjør lykkelige Ægteska-
ber, og det kommer mig for, som at vi to vi tænker
saa lige, saa at jeg kunde være gal nok at slaae til,
ifald du ikke var gift.

Vir

Virgitte.

Kom det da endelig ud? Altsaa lav dig paa at gjøre dig gal! Jeg er ugift, og, det som mere er, Gomsfrue.

Just.

[Du er Fanden hefter. Har du da spillet Comedie med mig?

Virgitte.

Saa, troer du, at jeg lader altid spille Comedie med mig, uden engang iblandt at spille Bedkommende een igjen? Jeg er ikke saa let at narre.

Just.

Saa hvem har villet narre dig?

Virgitte.

Har du ikke i alle dine Dage skuldet gjøre nogen Narrestreger, for at bryde mig? Og jeg vidste meget vel, at du ligesaa lidt kunde lade dette være i Dag som forhen.

Just.

Men hvad har jeg da gjort i Dag?

Virgitte.

Og tænker du, at jeg er tosset nok, til at lade mig blinde saadanne Løgne paa Vermet, som dem om dine Bøxler og din Rigdom? og mener du, at jeg er fornem nok, til at holde mere af en Pralhans eller en riig Slynge, end af en ærlig fattig Karl, der gaaer
sin

sin Bei reent og lige frem? Du kan du takke dig selv for det, at du har maattet holde Lyset i Dag.

Just.

Virgitte! Du er en Djevel, men en bestialst god Djevel — Dog! denne Pennenkniv og dette Rottetrud vil mig ikke ud af Hovedet.

Virgitte.

Har jeg da bragt det derind? Bær saa god Møjsig! og skaf det paa Dørren! og fort beed mig om Forladelse!

Just.

Jeg ikke allene beder dig om Forladelse, men overgiver dig endogsaa herved min hele Randsel, med alt, hvad der er i, og deriblandt nogle ubeskrivelige Kostbarheder, som du endnu ikke har seet. Kom hid Gregorius! (Drengen kommer med Pakkerne, og Just pakker ud deraf, en kinesisk Mand og Kone, som rokker med Hovedet, samt en Kasse med en Mand i, der støder Kaalbotter.) Seer du, lille Virgitte! — O! hvad det dog er herlige Sager.

Virgitte.

Hvad skal jeg med det Spaus?

Just

(pakker det i Lorklæderne igjen.)

Hør! vil du ikke selv bruge det, saa kan du gemme det til vores Børn. — Men er du dog ikke gift?

Virgitte.

Slubbert!

Just.

O jeg beder mangfoldig.

Virgitte.

Ja beed saa meget, som du vil, men jeg tager mine Ord reent tilbage, ifald du tør tvivle et Øjeblik paa, hvad jeg har sagt.

Just.

Naa, naa, om Forladelse! min græsselige Engel! — See, der har du da hele Chinas Herlighed.
(Han viser hende Pakterne.)

Virgitte

(i det hun bærer dem ind i Ensthuset.)

Naa, I Mægtige! I Rige paa Jorden! hvad ere I ikke ugle imod mig?

Just.

Ja ret noget Tiggerpaf, min Prinsesse! (til Drengen.) Nu kan du gaae, Gregorius!
(Drengen gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige. Wilhelmine.

Wilhelmine

(som kommer ganske aandeløs.)

O! Virgitte! Virgitte! hvor skal jeg hen?

Virgitte.

Gud bevare mig, Jomfrue, hvad er der paa
Jær,

Færde? — hør Just! spring ind i Lysthuset efter en Stool! (Just gaaer.)

Wilhelmine.

Jeg saae Jøden Ascher komme ind i Huset, og saa blev jeg saa bange og løb her ned i Haugen.

Birgitte

(giver sig til at lee.)

Intet andet?

Wilhelmine.

Leer du af mig?

Birgitte.

Hvor kan Jomfruen blive saa bange for et Menneske?

Wilhelmine.

Jo, naar det er Ascher, som Bergstrøm skylder Penge, saa har jeg nok Årsag dertil.

Just

(kommer med Stolen.)

Birgitte.

Naar sæt Dem nu, Jomfrue! og vær roelig; det betyder vel intet.

Wilhelmine (sætter sig.)

Jeg frygter, Birgitte! at det betyder alt for meget. Dersom Bergstrøm ikke kan betale, saa veed man nok hvordan Jøder er, naar man skylder dem Penge.

Virgittē.

O! mange Gange ere de Christne ikke stort bedre. Jeg kjender en Mand, som min salig Moder holdt over Daaben i Nicolai Kirke, og dog vilde jeg hellere falde i Kløerne paa Fanden, end paa ham.

Elleve Scene.

De Forrige. Ascher.

Ascher.

Er ikke Capitaine Bergström her?

Wilhelmine.

Gud! der er han!

(Hun springer op og løber ind i Lysthuset, hvor hun ikke kan sees af Tilskuerne.)

Just.

Nei han er ikke, men han kommer vel.

Ascher.

Ja ja! so wil jeg, vær en evig, tale med hans Kjereste der i Lysthuset, for at træste hende, jeg saae, at hun blev bange for mig, da jeg kam.

Virgittē.

Ja, kan han træste hende, min gode Ascher! saa maae han nok tale med hende.

Ascher.

Ja ja! det er, vær en evig! doch nogen Træst!

Virgittē.

Naa! hvad har han da at sige?

Ascher.

Ascher.

Jh nu! jeg har en Botmerie paa Capitainen:
und man har mig sagt at han ikke kan betale den,
und so har jeg taget et Par got Venner af Hof- und
Stats-Retten met mich, for in al Heflighed at ladé
ham bringe in Schlutteriet.

Just.

Nu er det Tid at løbe efter Capitainen?

(Gaaer.)

Ascher

(til Just i det han gaaer.)

Ja, ja! gier han det! han er, vær en evig!
en brav Karl. Skind sig noget, for, jo fer han
kommer, jo mindre Viin drifker de got Venner deroppe.

Folgte Scene.

Ascher. Birgitte. Wilhelmine (i Lysthuset.)

Birgitte.

Men Ascher! kan han nu nænde det, naar han
veed at han gjør min stakkels Jomfrue saa bedrøvet?
Han skulde bare see, hvor hun sidder og græder inde
i Lysthuset.

Ascher.

Græder hun? Det behøver hun, vær en evig!
ikke. (Han gaaer hen til Lysthuset.) Heer Jungfer! ich
schwær Dem til, at sin Kjereste skal ingen Need lide.
Maae jeg ikke feede ham, saalenge han er der? Gaaer
han

han ikke frit Huus? und det ikke som det var et Borgerhuus; nei, det er, vær en evig! som om det var en Schlot. Saaer han ikke hver Dag Besøg af — ja, in gamle Dage heed han Schlutteren, nu heder han, vær en evig, Schlotsforvalteren?

Virgite.

O Ascher! Hold op med den Snak! hun bliver jo kun mere bedrøvet.

Ascher.

Nei so vær en evig! gier hun ikke, det veet jeg bedre. Har de ikke Valler derinde om Vinteren, und en Klub — ja, fuld so got som nogen anden Klub in Kiebenhavn? — Der har, vær en evig! Rangs personer faldet igjennem in den Klub. Schpiller de ikke Kort der? — og det, vær en evig! heie Schpil. Gastererer de ikke? Har de ikke Assemblies der, hvor de, vær en evig! næsten ligesaa godt stjerer Nese und Ehren af Folk, som in den fornemste Assemblies i Wien? Har de ikke en Brendeviinsmand boende lige for Schlottet, hvor de saaer de beste Liqueurer? und nær de engang schal ut i Wien, so er der en got Mand, som er Kongens Foged, han schpenderer, vær en evig! en Lafci eller to paa dem. Nei, Jungfer! det er, vær en evig! en herlig Sted den.

Virgite.

Virgitte.

Ja, saa gid, han sad der da selv, op til Hallsen,
for alt det han piner og plager os!

Ascher.

Ja, ja, nærenstid man ingen anden Nahrungs-
veg havde, so var det, var en evig! ikke so galt.
Har De ikke heert den Vise, der er gjort om Slut-
teriet? Den har en af Dereses Folk gjort; for vo-
reses Folk kan ikke rime. Jeg skal singe Dem den
for.

Man kan i Slutteriet leve,
Saa herligt og saa godt,
Som nogen Junker eller Greve,
Paa noget andet Glot.
Til ingen Ting man der kan trænge,
Naar man har Penge.
Dg naar man er med Stedet lidt bekjendt,
Man lever excellent.
Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Man spiser i sin trygge Bolig,
Af hvad man har, sig mæt;
Paa Straae man sover gandske roelig,
Naar man har spist sig træt.
Der spædes Vand i Bacchi Gaver
For svage Maber.
Dg hvo Mixturen ei betale kan,
Blier frist af bare Vand.

Det

Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Af brave Mænd og smukke Qvinder

Det Slot er frequenteert;

Og naar man der ei Selskab finder,

Blier Verden reent forkeert.

Der findes Helte og Gujoner,

Sa selv Baroner.

Der Lutheran og Catholik har Sted,

De arme Jøder med.

Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,

At man er ikke der aldeles frie.

Der spilles, svires, harcelleres,

Med Slotsforvalteren.

Der stundom og illumineres

For een og anden Ben.

Kort sagt: Man lever der tilsammen,

I Fryd og Gammen;

Og hvem der boer, og flytter glad derafra,

Er en Etcetera.

Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,

At man er ikke der aldeles frie.

Virgittē

(som under Visen har været inde i Ensthuset, kommer ud.)

Haa! har han snart afbrøget?

Ascher.

Breget? Breget?

Bir.

Virgittē.

Ja ret bræget! synes han kånkee, at det er Sang?
Men hvor kan han nu være saa håard, og sætte den
stakkels Bergstrøm i Slutteriet for de lumpne Penge?

Ascher.

Lumpne Penge — lumpne Penge. — Finder
jeg tusende Rigsdaler paa Gaten? — Jeg sætter,
vær en evig! den hele Verden in Slutteriet, næ-
renstid den skilder mig Penge, und ikke kan betale.
Det gier, vær en evig! die Christen ogsaa.

Virgittē.

Siig mig engang Ascher! Jeg har hørt, at der
skal være Kirker som ere i Gjæld; har han ingen
Penge tilgode hos nogen af dem? for det var Karle,
som var værd at sætte i Slutteriet.

Ascher.

Bevare os Gud! mit Børn! har hun da aldrig
hørt, at Slutteriet er ikke for de schtore Fallentere?

Virgittē.

Ja det er sandt, ellers kunde jo et heelt Konge-
rige komme i Slutteriet. Desuden skjøtter han vel
ikke om at have med en Kirke at bestikke, for den er
jo umyndig?

Ascher.

Du! for den Sags Skild vel; aber det schlem-
ste

ste er, at den bliver, vær en evig! aldrig mindig. —
Men de got Venner deroppe, de drikker, vær en
evig! nok hele Botmerie-Premien op.

Trettende Scene.

De Forrige. Moses. Merian.

Moses.

See, Ascher! skal vi træffes her?

Ascher.

Ja ja! Moses! jeg venter den Capitain Berch-
strem von wegen en Botmerie.

Merian.

Und Hof og Statsrets-Folkene deroppe?

Ascher.

Ja, de er, vær en evig! in min Sellschaft.

Moses.

Hvor er Botmerie-Brevet? maane jeg see det?

Ascher.

O ja! see her!

(Han leverer Documentet, men holder i det ene Hjørne af
Papiret.)

Moses.

Om jeg accepterer at betale den med alle Omkost-
ninger, er det so godt?

Ascher.

Meer end godt, vær en evig!

Me-

Merian.

Min Ven! er det Deres Alvor?

Moses.

Schille! — har vi Pen und Blæk?

Merian.

I Lysthuset.

Moses

(trækker i Bormeriebrevet.)

Ascher (nipper.)

Ja ja, nærenstid han vil acceptere den.

(Moses gaar ind i Lysthuset.)

Ascher (til Merian.)

Det er en bras Mand, den Moses, en herlich Mand!

Birgitte.

Det behøver han ikke at fortælle os. Det var meget bedre om han kunde fortælle os, at han var selv en herlig Mand, for det er noget, som vi ikke veed, og faaer maaskee heller aldrig at vide.

Merian.

Naa naa! Birgitte; Ascher kan jo være en ganske brav Mand, fordi han just ikke kan eller vil skjenke et tusende Rigsdaler bort.

Ascher.

Det er, vær en evig! sandt. Jeg har stoer Familie, und er, wahrhaftig ikke riig; aber den

Mos

Moses, han er en riig Mand, und har, vær en
evig! hverken Kone eller Børn.

Moses

(kommer ud af Ensthuset, og leverer Ascher sit Bodmeriebrev.)

See der Ascher! tag nu sin Sellschaft met sich,
und gaae. Kom so til mich Morgen früh.

Ascher.

Schal, vær en evig! ikke manquere. Adieu.
(han gaaer, og møder Bergstrøm og Just i Baggrunden af Theatret)
Deres Bodmeriebrev er betalt, Herr Capitaine! ich
gratifiere, und takker for got Betaling.

Fjortende Scene.

Wilhelmine. Moses. Merian. Birgitte.
Bergstrøm, og Just.

Bergstrøm.

Hvad er det? hvem har betalt mit Bodmeries
Brev?

Merian.

Vores fælleds Ven, min gode Moses.

Wilhelmine

(kommer ud af Ensthuset med nogle Papirer i Haanden.)

O Gud! hvad skal jeg tænke om denne Mand?
See hvad han har givet mig!

(leverer sin Fader Papirerne)

Mos

M o s e s.

Naa, naa! en tre, fire Actier, det er vel værd
at giere sodan Stey om?

B e r g s t r ø m.

Edelmodige Mand! vær evig takket og belønnet
for denne Handling. Men, jeg er saa lykkelig ikke
at trænge til Deres Edelmodighed.

W i l h e l m i n e.

Hvorledes det? Bergstrøm! er du ikke trængende?

B e r g s t r ø m.

Net, Himlen skee Tak! jeg behøver ikke at plyn-
dre mine Venner.

M o s e s.

Det er en Ulikke for mig, saa har jeg jo intet
godt gjort.

B e r g s t r ø m.

Hvad jeg har sagt om min Fattigdom, var op-
digtet, og Aarsagen dertil skal jeg forklare dem siden:
Jeg er i den Stand, at jeg tør vove at anholde om
min Vilhelmines Haand. Hjertet har jeg dog nok
i Forveien?

M e r i a n.

Tag hende, Bergstrøm! og vær lykkelig!

(De omfavne hinanden.)

A l l e d e A n d r e.

Til Lykke Herr Capitaine! til Lykke Jomfrue!

Seibergs Skuespil. 2den Deel. A a W i l

Wilhelmine.

O, min Fader! hvor gjør De mig ikke usigelig
lykkelig!

Viger nu, I dunkle Griller!
Viger fra min glade Sjel!
See hvor Solens Straale spiller
Blib need paa mig fra det Høie!
Tørrer Graaden af mit Øie,
Spaaer mig varigt Helb.
Herlig var min Morgenrøde!
Livets Middag ligne den!
Dg min Aften skal jeg møde
Glad som en forventet Ven.
Alt, hvorpaa mit Øie spiller,
Idel Fryd mig forestiller,
Spaaer mig idel Helb.
Viger da, I dunkle Griller!
Viger fra min glade Sjel!

Gode ærlige Moses! tag her Deres Gaver tilbage
med ligesaa fuldkommen Taksigelse, som vi havde be-
holdt dem.

Merian.

Det er vel tænkt, min Datter!

Moses.

Nei, Jungfer! man skulle troe, at jeg kun
havde spillet en Rolle. Behever De dem ikke, nu
da! so inviterer jeg mig til Deres Bressup, und
so

so maae jeg doch giye Dem en Brudegave, und der-
til schal De beholde dem.

Bergström.

Nei, beste Ven! det gaaer ikke an. See her!
(han tager et Papiir frem af sinomme.) Her er Direc-
teurerens Caution for mit Botmeriebrev; jeg leverer
den i Deres Hænder til Sikkerhed for Deres Accep-
tation.

Just.

Seer du, Birgitte! min Capitaine er en Mand,
som har Hjertet paa det rette Sted.

Moses.

Behold det, Berchström! jeg har so en Hæne at
plukke med Dem: Hvorom skulde De tage Penge
paa Botmerie hos Ascher, naar jeg doch tilbød Dem
Penge da De reiste ut?

Bergström.

Min Gud! hvor kunde jeg anmode Dem? De
som har viist mig saamegen Godhed! Dem skulde jeg
idelig plage?

Moses.

Det er ikke schmukt talt, Berchström! heer en-
jank, I got Venner! jeg setter Jer til Dommere
imellem ham og mich: Han var en Dreng paa fem-
ten Aar, da jeg var en fattig Stakkel, und fjendte
ham. Jeg skulde været i Schlütteriet for en Waga-

tel Summa, aber hvat gjør mich saa Drengen? denne hersens Berchström?

Bergström.

O! tael ikke om saadanne Drengestreger!

Moses.

Jo det skal, so sandt som jeg er en Mensch! Herut! Han schtiæler sin Schparebøsse, hvori der var en hundrede Rigsdaler, und giver mig, und dermed slap jeg fra Schlutteriet.

Merian.

Det var en ærlig Streg, Bergström!

Wilhelmine.

Jeg er bange for, at jeg er dig ikke værd.

Bergström.

O Snak! — han har ærlig betalt mig den Bagatelle, og det mere end tidobbelt.

Moses.

Bet De hvat, min Ven! De schienfte mig Deres hele Eiendom, und wenn De det ikke havde gjort, havde jeg maaskee siddet in Schlutteriet und sultet. Nu er jeg en riig Mand, und alt hvat jeg eger, herer paa en vis Maade Dem til. Troer De denn at en saadan Velgjerning kan betales met simple Renter?

Bergström.

Wille De dog tillade mig

M p.

M o s e s.

Heer! en Ord so got, som mange. Dersom nogen af Jer got Venner nævner mig det Strunt mere, so kommer jeg, so sandt som jeg er en Mennesche, ikke til Bressuppet.

Wilhelmine.

Vi faaer vel tie. — Men kommer De saa ogsaa virkelig?

Merian.

Vil De saa ogsaa spise med os hvad vi har?

M o s e s.

Naa, ja . . . af alt schpiser jeg vel ikke, og hvad jeg ikke maae schpise, det lader jeg passere forbie. Saa er der doch vel noget, som jeg kan nide. So en Rigorist er jeg ikke, at jeg skulde troe, at vor Herre bliver vreed, fordi jeg schpiser med die Christen, eller wenn jeg gaaer met Bidst in Haaret, und uden Skjeg.

Bergstrøm.

Bravo, Bravo! Det er dog evig Skade, at forskjellige Meeninger skal kunde gjøre Skilsmisse imellem retskafne Mennesker.

Wilhelmine.

O! hvor jeg kunde kysse den Mand.

M o s e s (til Wilhelmine.)

Jer De vel kisse en Jøde? Jungfer!

Wil

Wilhelmine.

Og det spørger De om? og det en Mand som De! (kysser ham.) Naar herefter nogen taler ilde om en Jøde, saa vil jeg erindre Dem, og tænke: Der er dog brave Mænd i alle Religioner.

Mose.

Gut velsigne Dem, und ver liffelig!

Just.

Naa Virgitte! nu er det din Tid at tale.

Virgitte (til Merian.)

Naar Jomfruens Bryllup skal staae paa Sahlen, vil Herren da ikke laane Just og mig Skjenkestuen til samme Brug?

Merian.

Hænger det saaledes sammen? Jeg skal saamænd laane Jer Sahlen, Børn!

Bergstrøm.

Og jeg bekoster Jeres Bryllup.

Just.

Hurra Capitainen og hans Brud og det hele Selskab!

Merian.

Lad os nu fornøie os sammen i Dag! Det er saadant herligt Veir. Saa lader vi dække vores Bord her i Lysthuset, og spiser vor Aftensmad her, og
drif

drifker Moses Skaal, og erindrer Bergstrøms lyf-
felige Hjemkomst.

B a u d e v i l l e.

Merian.

Naar Faderen kun Rigdom vælger,
Dg sine Børn for Grunker sælger,
Saa bomrer han.

Alle.

Saa bomrer han.

Merian.

Men er han klog og sig betænker,
Før han sit Barn i Armod sænker,
Dg man dog kalder ham Tyran,
Saa vaaser man.

Alle.

Saa vaaser man.

Wilhelmine.

Wil Faderen sin Datter byde
Sig blindt i Kjerlighed at lyde,
Saa synder han.

Alle.

Saa synder han.

Wilhelmine.

Indbilber man den unge Pige,
At Faders Nei vil intet sige,

Naar

Naar Spørgsmaal er om Ægtestand,
Saa skaber man.

Alle.

Saa skaber man.

Bergstrøm.

Naar Tossen os sin Troe paatvinger,
Dg Fanatismens Klokke ringer,
Saa drømmer han.

Alle.

Saa drømmer han.

Bergstrøm.

Dg lærer man den stygge Lære:
At Christne kun kan ædle være,
Trods al Erfaring og Forstand,
Saa lyver man.

Alle.

Saa lyver man.

Moses.

Kan nogen en Belgjerning glemme,
Und deve Hjertets shtærke Shtemme,
So feiler han.

Alle.

Saa feiler han.

Moses.

Dch schlaaer man mich met ferschildt Shtempel,
Und sætter mich som Dids Exempel,

For:

Forble jeg er en ehrlich Mand,
So schladderer man.

Alle.

Saa sladderer man.

Just. *(talende)*

O! jeg har ogsaa en Vise at synge til Virgitte.
Maae jeg ikke nok?

Bergstrøm.

Syng kun du!

Virgitte.

Tag dig i agt, hvad du tuder mig for! Du veed,
at du faaer Svar.

Just.

O! jeg beder mangfoldig! Det faaer ikke hjælp.

(singer.) Min lille Putte! om du kan,
Saa hør andægtig paa din Mand:
Saalænge du mig troe forbliver,
Den hele Just jeg overgiver
Til dig, og din Barmhjertighed,
Og alt hans Guds og Rigdom med.
Men om du faaer Coquette-Rykken,
Saa blier jeg kruset i Parykken,
Og reent forbandet plat.
Før du det veed, jeg fra dig reiser,
Og blier maaskee Chinesisk Keiser,
Og saa, god Nat!

Alle.

Sa saa, god Nat!

Bir

Birgitte.

Høistarede Herr Butteleer!
 Du er en Nar, som hver Mand seer.
 Om jeg en Kuro paa dig spendeerte,
 For du saa smukt moraliseerte,
 Og om jeg joeg dig reent din Wei,
 Mon du det da fortjente ei?
 Dog see! jeg skal din Synd ei nævne;
 Og vil med Edelmød mig hævne.
 Tag der min Haand Krabat!
 Men dersom du din Troeskab sviger,
 Og smidske tør for andre Piger;
 Ja saa, god Nat!

Alle.

Ja saa, god Nat!

Alle (til Parterret.)

Gød roelig Nat!

